

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1223

ЗАБАВНИК

6.6.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

4
динара

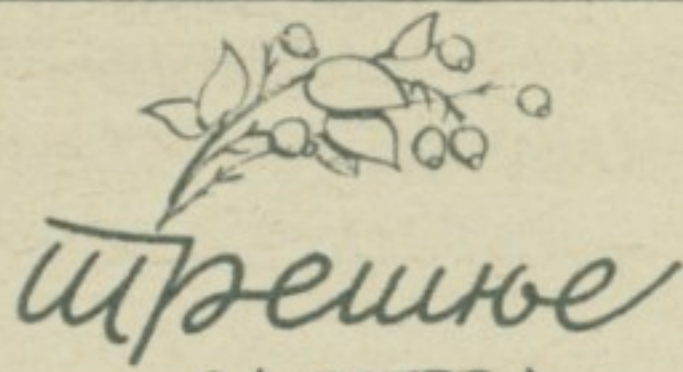

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ПАРТИЗАНИ

Ripley

Веровати или не!

ШРЕШЊЕ
СА ОСТРВА
ТАСМАНИЈЕ ИМАЈУ
КОШТИЦЕ ВАН МЕСЧАТОГ
ДЕЛА ПЛОДА.

ЗАМАК

РЕД ХОЛ

У ВАЈНСТЕДУ (ЕНГЛЕСКА)
БИО ЈЕ ОД 1503. ДО 1544. ГОД.
ИЗДАТ УЗ ГОДИШЊУ
ЗАКУПНИНУ КОЈА СЕ
САСТОЈАЛА ОД
ЛЕВЕ АРХИБИСКУПСКЕ
РУКАВИЦЕ.

**ПРВИ БАКАРНИ
НОВАЦ**

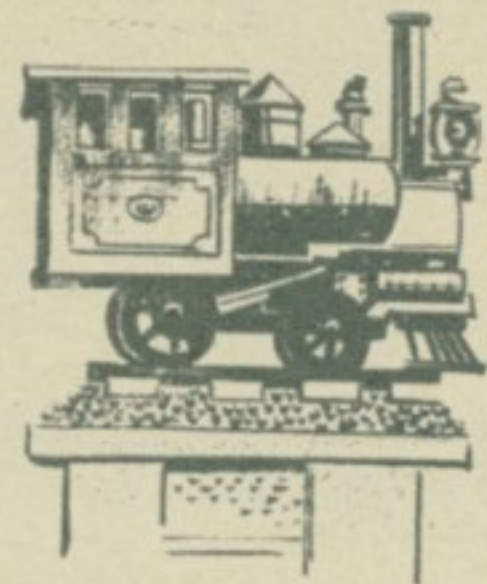
НА ТЕРИТОРИЈИ ДАНАШЊИХ
СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА
КОВАО ЈЕ СЕМЈУЛ ХИГЛИ
ИЗ ГРЕНБИЈА.

НА НОВЦУ ЈЕ ПИСАЛО:
"ОД ДОБРОГ САМ БАКРА,
ЦЕНИ МЕ КАКО ТИ СЕ СВИДИ".
(1729-1737)

НАЈСКУПЉА ЛОМАЧА У ИСТОРИЈИ!

ХЕФЕСТИОН, НАЈДРАЖИ
ПРИЈАТЕЉ
АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ,
СПАДЕН ЈЕ У ВАВИЛОНУ
НА ЛОМАЧИ
КОЈУ ЈЕ АЛЕКСАНДАР УКРАСИО
ЗЛАТНИМ ПОЛУГАМА,
ДРАГИМ КАМЕЊЕМ,
СЛОНОВАЧОМ, РЕТКИМ
ЗАЧИНИМА И СКУПОЦЕНИМ
ТКАНИНАМА ЧИЈА БИ
ВРЕДНОСТ У ДАНАШЊЕМ
НОВЦУ ИЗНОСИЛА ОКО
24.000.000.000 ДИНАРА.
(323. ПРЕ Н.Е.)

**СПОМЕНИК КОЈИ СЕ
САМ ПОСТАВИО
ПРВА ЛОКОМОТИВА**

КОЈА ЈЕ ВУКЛА ВОЗ НА
ЛИНИЈИ МЕДЕУИН-ПУЕРТО-
БЕРИО (КОЛУМБИЈА)
— САДА СПОМЕНИК КОЈИ
ПОДСЕКА НА ОТВАРАЊЕ
ОВЕ ЛИНИЈЕ — САМА СЕ УЗ
СПЕЦИЈАЛНУ РАМПУ ПОПЕЛА
НА СВОЈЕ ПОСТОЈЕ
ПОД СОПСТВЕНОМ ПАРОМ.

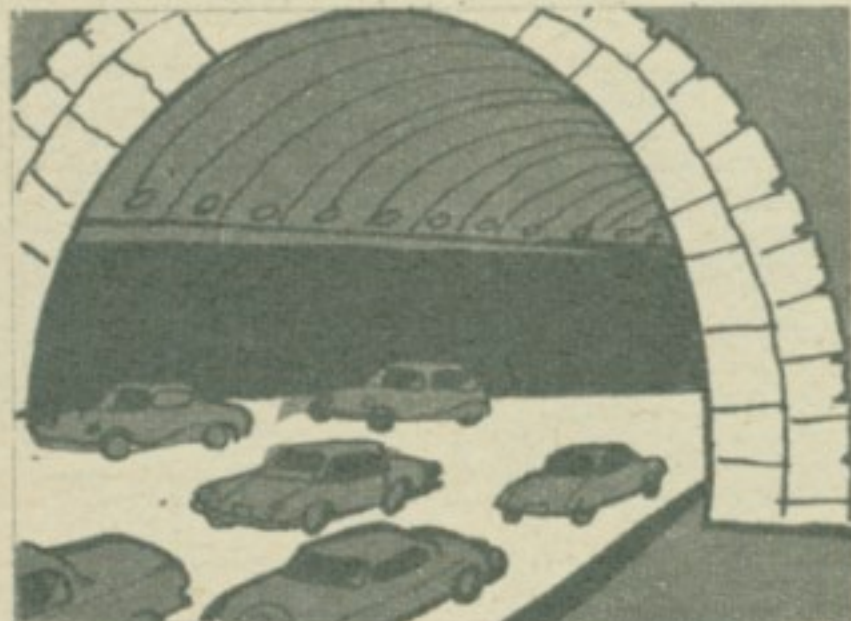
**ВОЈВОТКИЊА
КОЈА ЈЕ БИЛА
ВОЈВОДА**

ЕРЕНГАРД
МЕЛУЗИНА ОД
ШУЛЕНБУРГА
(1667-1743)
МИЉЕНИЦА
ЕНГЛЕСКОГ
ВЛАДАРА
ЎОРЏА I,
ДОБИЛА ЈЕ
У 49.
ГОДИНИ
ТИТУЛУ
ВОЈВОДЕ ОД
МИНСТЕРА.

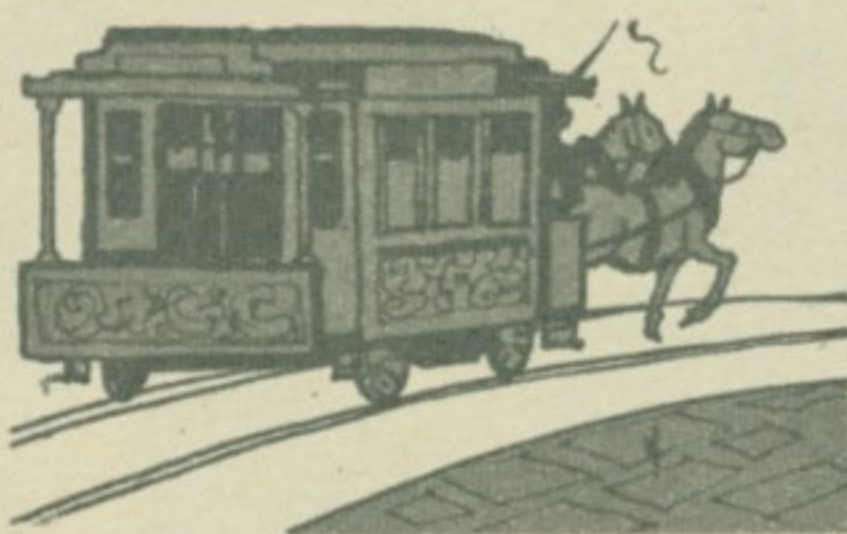
**ЈЕСТЕ
ЛИ
ВЕЋ
ЧУЛИ
ДА...**

● пројекат о стварању железничког тунела испод Ламанша не да мира стручњацима. Британски конструктори већ сад се баве проучавањем различитих прототипова локомотива ко

је би повезивале Лондон са Паризом и Лондон са Бриселом. Експрес брзи воз омогућавао би да се пут од Лондона до Париза скрати од седам на два и по часа, а пут Лондон — Брисел на само два часа и петнаест минута.

● први трамвај који су вукли коњи Загреб је добио у септембру 1891. године. Овај трамвај био је у саобраћају све до 1910. кад је замењен електричним.

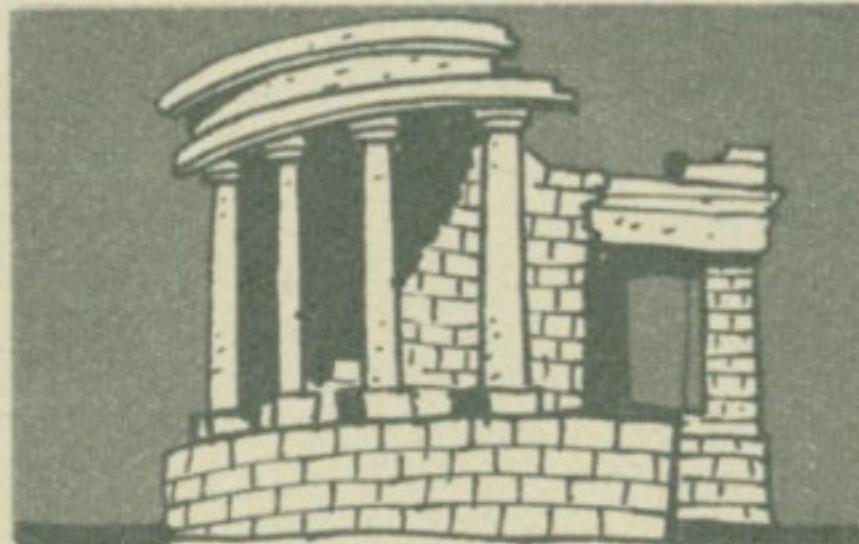

● наша свакодневна исхрана се веома много разликује од исхране наших предака. Француски статистичари израчунали су тако да је за продужени живот, 70 година према 30 колико је износио просечан век Француза 18. века, дугујемо исхрану. Најкарактеристичнији су хлеб и месо. Између 1787 до 1790. 80 процената свакодневне хране састојало се од 750 грама хлеба и 7 одсто меса. Данас хлеб

представља мање од четвртине наших свакодневних калорија а месо 15 посто. Док се у току 1790. шећер по особи трошио 800 грама дотле је 1972. године износио 34 килограма. Уместо 21 килограма годишње колико су Французи јели кромпира, данас се троши око 120 килограма, сем тога једе се пет пута више сира, шест пута рибе и четири пута више осталог поврћа.

● храм посвећен филозофији у француском граду Ерменовилу никад није довршен како би се показало да се никад не може стићи до савршенства.

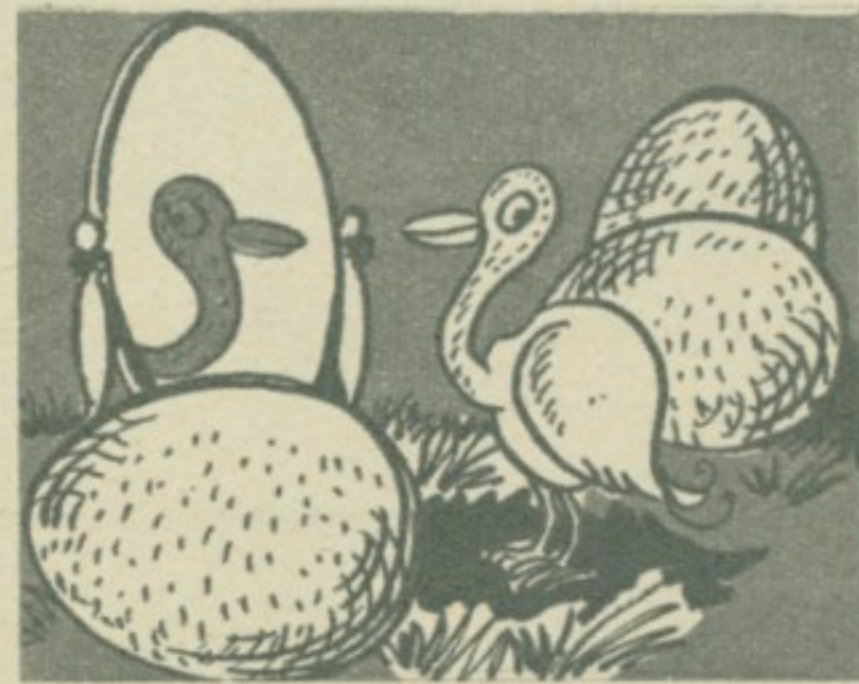

● полицијске власти Бриндизија недавно су ослободиле сваке одговорности Доната Винченцонија који је зауставио воз усред поља да би од машиновође затражио шибицу. Сезонски радник Винченцони радио је од раног јутра у пољу и како није имао шибице одлучио се да за

устави воз. Текст пресуде гласи: „Како ниједан италијански закон не забрањује никоме да учини знак за заустављање воза то се доноси ослобађајућа пресуда“.

● мали нојеве за првих шест месеци свог живота расту по 30 сантиметара сваког месеца.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

РЕКА БЕЗ МИЛОСТИ

**ДОК ЈЕ ГЛЕДАО У СМРКНУТА ЛИЦА ЗАБРИНУТИХ ЉУДИ
ПРЕД СОБОМ, СЕТ КРАН СЕ СЕТИО РЕЧИ СВОГ ПОМОЋНИ-
КА ЧАРЛИЈА: САМО ЛУДАК МОЖЕ ТАКО НЕШТО ДА ПОКУША!**

Већ пети дан киша не престаје да пада. Роџер Болингер забринут погледа кроз прозор низ који су се сливале крупне капи. У даљини набујали Охаја ваљао је своје мутне таласе.

— Какво пасје време — промрмља Болингер више за себе и окренувши се ка жени која је пословала око шпорета додаде — идем да нахраним живину.

У тренутку док је навлачио гумене чизме зачу се необична потмула прмљавина. Болингер истрча напоље и стаде као укопан. Река је пробила насип и сад је опромна водена маса, разарајући све пред собом, јурила преко равних поља. За неколико тренутака стићи ће и до његове куће.

— Лујза, децо, брзо! — повика јурећи ка шупи где је био паркиран његов стари плави „форд“.

Уплашена прмљавином и Роџеровим изbezумљеним гласом, на вратима се појавила Лујза. Видевши огромне таласе зграби у на-

ручје трогодишњу Карин и потрча ка аутомобилу. За њом је шљапкајући по води која му је већ допирала до чланака трчао десетогодишњи Мартин.

Чим су ушли у аутомобил, Роџер притисну до краја папучицу за гас. „Форд“ поскочи и крену, али у тренутку захвати га огроман талас побеснеле реке, подиже као перце и свом снагом тресну о оближње дрво. Прмљавина воде пригуши продоран Лујзин врисак. Неколико секунди касније плави „форд“ нестаде у запенушалој води.

ОСТАЛЕ СУ САМО МАЧКЕ

Болингерови су већ два дана били мртви а у граду нико није знао шта се догодило. Нико није слутио да га чека иста судбина пред побеснелим Охајом који је из дана у дан све више растао.

Тек трећег дана, када су у телефонској централи

приметили да су линије према фармама крај реке у прекиду, шеф полиције Вилијем Стоерум послао је патролна кола у извиђање. Извештај је био поразан: вода је прекрила све фарме северно од Вилинга. По Стоерумовом наређењу започета је евакуација. Двадесет четири часа касније у северним предграђима Вилинга није било више никог осим мачака које су тужно шетале пустим улицама. Спасевајући пољопривредне људе су у паници напуштали своје домове и препуштали их стихiji.

У јужним предграђима Вилинга последњи браниоци чинили су очајничке покушаје да спасу град од поплаве. Већ два дана и две ноћи они су без одмора и сна правили насипе од џакова са песком који је требало да зауставе помахниталу воду. Последња нада становника да ће им под земни канали за одвод воде помоћи да победе стихiji пропала је. Узрок није требало тражити дуго. За ових пет година откако су канали изграђени нико

се није бринуо о њима. Градски оци су једноставно заборавили на њих. Међутим, сада кад је читавом граду претила опасност од набујалог Охаја, они су их се сетили. Али, устава у главном каналу, у који нико није сишао од када је сграђен, није могла да се подигне јер је годинама била затрпавана транама и смећем.

ХОЋЕ ЛИ НАСИП ИЗДРЖАТИ?

Стојећи до чланака у блату Питер Брајанд обриса прљавом руком зној који му се сливао у очи. За тренутак је одвојио поглед од џакова с песком јер је чуо звук полицијске сирене. То је инспектор Сет Кран позивао грађане да се окупе.

Шта ли сад хоће, помисли Питер и тешко спустивши последњи цак на врх насипа упути се ка полицијским колима. Ту се већ окупила повећа група

Два дана и две ноћи људи су без одмора правили насипе од џакова са песком.

људи. Радознао, Питер се прогута напред.

— Узалудан нам је посао, момци! Насип неће издржати јер су уставе на каналима под градом запушене смећем. Ако их не ослободимо, цео град ће за један сат бити под водом. Зато нам је потребан добровољац за тај посао.

Сет Кран застаде за тренутак гледајући у смркнута лица пред собом. Присећао се речи свог помоћника Чарлија Ворта: „Само лудак може тако нешто да покуша!“ Дубоко уздахнувши настави не баш сигурним гласом:

— Једини начин да се почини је да се стигне до уставе кроз један од непоплавлених канала у јужном делу града. Али, морам да вам кажем да постоји велика могућност да

Можда се одатле неће жив извући, Питер је то знао, али посао је морао да обави до краја.

Десетак минута касније Кран заустави кола неколико блокова даље. Пошто је из пртљажника извадио цепну лампу, мали ашов и једну полуку, он отвори поклопац канализације.

У ТУНЕЛУ

— Кад сиђете доле — поче да објашњава Питу — видећете широк канализациони тунел, висок метар и по. У њега се слива безброј малих тунела. Пођите великим тунелом у правцу севера. После три метра угледаћете решетке...

— Кран застаете. Неколико тренутака одмеравао је Питер од главе до пете, питајући се да ли ће овај снажни младунчац имати и храбрости да све то изведе.

— Да бисте доспели у канал за одвод воде морате да подигнете решетку и да се кроз отвор спустите доле. А онда наставите и даље у правцу севера. Кад стигнете до краја, приметите уставу која отвара велики канал, не можете је

вину воде која је допирала издалека кад се одједном оклизну и паде. Преплави га талас прљаве воде. Док се копрцао, покушавајући да устане, из руке му испале лампа и отворља се негде у мрак. Псујући на сав глас Питер упре из све снаге ногама и рукама оклизаво дно и усправи се. У левој руци чврсто је држао ашов и полуку. Неколико тренутака стајао је непомично покушавајући да поврати дах и размишљајући шта сад да ради. Није могао да иде даље без светла јер тако неће успети да пронађе уставу. Сећао се да му је Кран рекао да ће док не стигне до уставе, проћи поред још неколико решетки. Није му преостало ништа друго него да набави другу лампу.

БАР ЈОШ ЈЕДНА РУКА

Придржавајући се за влажни, глатки зид тунела Питер крену полако напред,

радња. Питер потрча ка њој.

Врата су била закључана, али срећом стаклена. Не двоумећи се, Питер замахну ашовом и стакло пуче у парампарчад. Пазећи да се не посече, Питер опрезно уђе унутра и ускоро пронађе оно што је тражио — цепну лампу. За сваки случај узео је три и трчећи вратио се у тунел. Бука у њему била је неподношљива па ипак Питер је упорно ишао даље кроз воду која му је већ допирала до прса.

Одједном танак млаз светлости осветли уставу. У неколико корака Питер се нашао крај ње. Држећи што је могао више једном руком лампу и ашов поче другом да тражи ланац за који му је Сет Кран рекао да се налази с десне стране уставе. Да бих урадио све ово, шапутао је за себе, требало би да имам бар још једну руку. Кад је схватио да овако само губи време, откопча каиш са панталона и провукавши га кроз шипке навиза на њега ручицу лампе и ашова. Затим га затеже и чврсто завеза око две шипке. Сада су му руке биле слободне.

ИЗБОРА ВИШЕ НЕМА

Држећи се левом руком за шипке уставе, Питер десном напипа ланац и снажно га повуче наниже. Али, ланац се једва померио. Гунђајући Питер обави ланац око зглавка на руци и повуче га свом снагом. Осетио је како му кожа пуца под оштрим металом али није одустајао. Ланац мало попусти и шипке се подигле неколико сантиметара. Болови у руци и рамену постали су неиздржљиви. Осетио је како му се свест мути.

Кад је најзад подигао уставу, дохватио је алат који се налазио привезан на врху решетки и подесио лампу тако да осветљава уставу на тунелима који су долазили из северног дела прада.

Танак млаз воде цурио је кроз решетке набијене прљавиштином и коровом. Одједном Питер схвати зашто је Кран рекао да има слабе изгледе да жив извуче главу. Ако не буде постепено отклањао сву прљавштину, вода ће појурити таквом снагом да он неће моћи да јој се одупре. А кад га бујица једном захвати, с њим је готово. Али, Питер је знао да сада више нема избора. Кад је већ стигао овде, онда треба и да обави свој задатак.

ПРЕПУШТЕН БУЈИЦИ

Држећи се левом руком за решетку, Питер поче да копа по прљавштини. Мало-помало, вода је почела да продире кроз отворе који је направио. Ослободив-

ши мало десну уставу, Питер пређе на леву која јој је стајала тачно насупрот. Желео је да обе уставе ослободи смећа тек толико да из њих теку два млаза окренута један према другом. На тај начин вода која ће се сударити на средини великог тунела изгубиће своју снагу. Ако му то не пође за руком, имаће довољно времена да се пре него што вода пробије кроз решетке ова два тунела врати у тунел из којег је дошао.

Не посустајући Питер је копао и даље иако му се чинило да ће му руке отпасти од умора. Осетио је како притисак надошле воде која се у јаком млазу пробијала кроз обе решетке постаје све јачи. То као да му је дало снагу. Почео је снажно да дрмуса решетку на левој устави и вода га је одједном тако снажно ударила да му се за тренутак учинило да ће га однети. Не испуштајући ни како ашов из руке приљубио се уз решетку леве уставе и снагом очајника нас тавио да удара по згуснутој, смоластој маси.

Неколико тренутака касније, без икаквог упозорења, отпала је и прљавштина с обе уставе. Вода је грунула из тунела. Снажан притисак одбацио је Питера назад ка тунелу из којег је дошао. Као маљем по гођен, Питер изгуби равнотежу, затетур се и паде. Осетио је страховит бол у читавом телу када га је водена струја свом снагом треснула о зид тунела. Полунесвеснићен препусти се бујици.

ВЕСТ СА РАДИЈА

Питер није знао колико је времена прошло кад је осетио да је притисак почео да попусти. Одупирући се рукама о гладак, клизав зид најзад је успео да се усправи. Схватио је шта се догодило: снага воде из две цеви била је тако јака да је вратила воду назад ка канализацији а затим се повукла и потекла тамо где је и требало да тече — ка отвореној устави великог канала. То је значило само једно: уставе оба канала из северног дела града сад су слободне и вода је нормално отицала. Град је био спасен!

Било му је потребно више од пола сата да пронађе излаз и још толико да стигне до свог стана. Полумртав од умора довукао се до кревета и обучен свалио се на њега. Упалио је радио али је заспао пре него што се зачуо глас шефа полиције Вилијема Стоерума који је објавио да су одводни канали успоставили нормални проток и да је град спасен захваљујући херојском подвигу Питера Брајанда.

О. В. 5

онај ко би тамо кренуо — настрада.

— Да ли заиста верујете да би чишћење ових устав помогло? — упита Питер.

— То је једини начин — одговори Сет Кран.

Питер је ћутао неко време размишљајући о ономе што је чуо. Он овом праду није дуговао баш ништа, чак ни кору насушног хлеба а опет, с друге стране, није могао тек тако да затвори очи пред оним што се догађа.

— Добро, кад је тако, ићи ћу ја — рече Питер. — Само ми објасните одакле треба да кренем.

Запрепашћени његовом одлуком људи су зурили у Питера као да је полудео. И сам изненађен, Кран му приђе и журно га поведе ка колима.

нијаким промаштити. Ослободите је смећа али при том пазите да вас вода која покуља не понесе. У случају да вас захвати бујица с вама је свршено.

— У реду — рече Питер и придржавајући се рукама за ивицу склизну доле. Кран му додаде лампу и алатке.

Пипајући рукама по влажним, хладним зидовима тунела Питер се упути ка северу. После три метра заустави се и лампом осветли таваницу. Осмехну се кад угледа решетку. Без по муке успео је да је скине и да се спусти у канал за одвод воде. Унутра, у каналу, запахну га талас врелот, смрдљивог ваздуха.

Прошао је више од пола километра зурећи у мркли мрак пред собом и пажљиво ослушкујући грмља-

сантиметар по сантиметар. Вода му је сада већ допирала до колена. Слободном руком пипао је по таваници да не би промашио решетку. Дуго је ишао пре него што је успео да је пронађе. Прстима утрнул од хладноће једва је успео да је скине и да се провуче кроз отвор у канализациони тунел. Слаб трачак светлости показао му је где се налази шахт. Два минута касније био је на улици.

Дочекао га је хладан свеж ваздух који је после загушљиве канализације деловао као мелем. Мокар, цвокоћући зубима, Питер се осврну унаоколо. Очигледно, имао је среће — налазио се у трговачком делу града. Знао је да се ту, у једној од попречних улица, налази твотжарска

СПОРТСКА КВИЗИЈАДА

НЕНАДМАШНИ БИКИНА

Знаете ли који је Европљанин последњи пут био олимпијски победник у боксу у тешкој категорији?

На којим је олимпијадама Етиопљанин Абебе Бикила био победник у маратону?

Како се зове фудбалер који је први примио пехар друга Тита за победу у Купу?

Када је и од кога енглеска фудбалска репрезентација доживела први пораз на Земблију?

Да ли је Боби Чарлтон један од преживелих у авионској катастрофи у којој је 1958. код Минхена настрадао екипа Манчестер јунајтеда која се враћала из Београда?

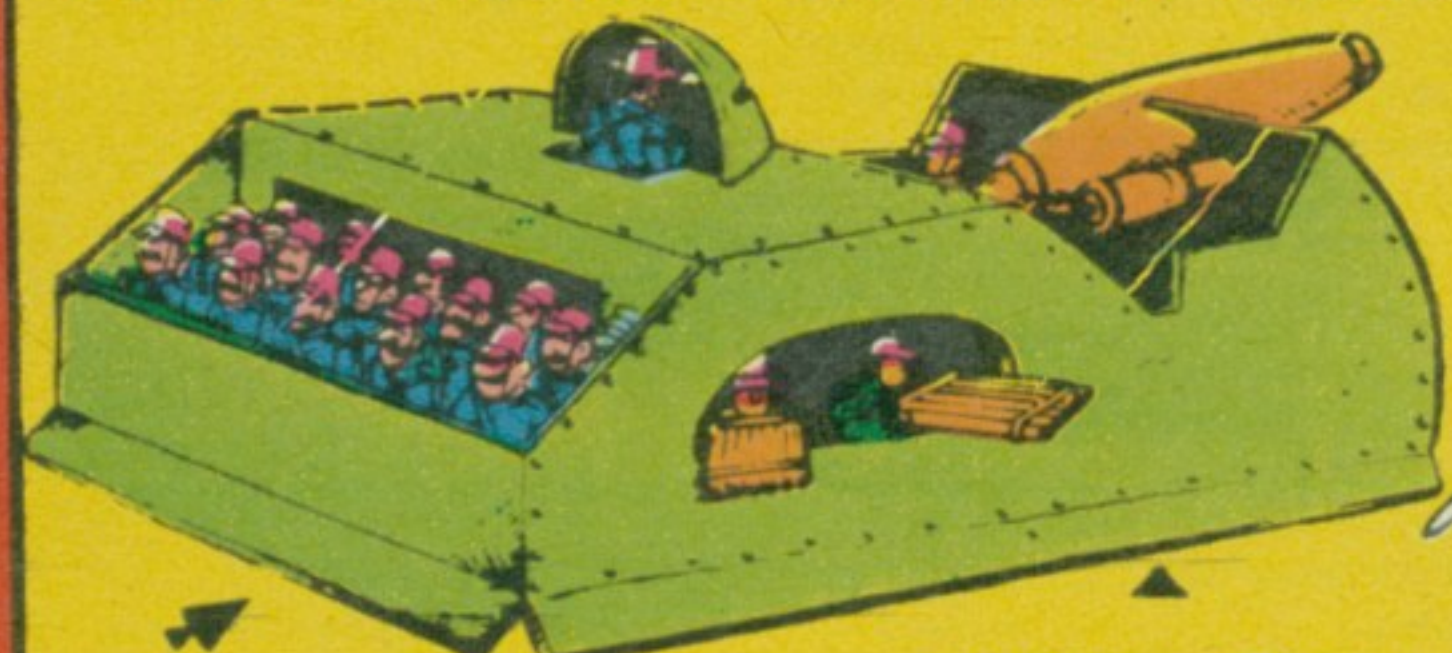
ОДГОВОРИ:

1) Италијан Ле Пикколи је на Олимпијади у Риму 1960. године победио у боксу у тешкој категорији. Он је последњи Европљанин, победник у овом спорту. 2) Абебе Бикила победио је у маратону на Олимпијади у Риму 1960. године. 3) Мирослав Брозовић је први фудбалер који је примио пехар друга Тита за победу у Купу. 4) Енглеска фудбалска репрезентација доживела је први пораз на Земблију у утакмици против Мађарске 1953. године, резултат је био 3:6. 5) Боби Чарлтон је један од преживелих у авионској катастрофи 1958. године код Минхена.

Слобода се брани и оружјем... 25

За време првог светског рата (1914—1918) појављују се многа дотад непозната оружја. Међутим, француски илустратор, гравер и писац Албер Робиде (1848—1926) још много раније у својим илустрацијама предвидео је нека од њих. Приказујемо вам нека

Робидина оружја, нацртана према описима у тада познатим романима: „Рат такав какав је“, „Рат у XX веку“ и „Живот електрике“.

ПРЕТЕЧА ОВЕРКРОФТА

ТЕШКИ ТОП И БОЧНИ МИТРАЉЕЗИ

БАЦАЧ ТОРПЕДА СА ДОГЛЕДОМ, ДОМЕТ 25 КМ

АПАРАТ ЗА ЛЕТЕЊЕ — ПРЕТЕЧА ДАНАШЊЕГ МЛАВЉАКА

ПРЕТЕЧЕ ?

ЦЕПНА ПОДМОРНИЦА „ЦИЈАНКАЛИЈ“

БОРАЦ — ГЊУРАЦ У СКАФАНДРУ (ДАНАС ЧОВЕК-ЖАБА)

РОБИДА ЈЕ 20 ГОДИНА ПРЕ ПРОНАЛАСКА ГАС-МАСКЕ НАЦРТАО ОВЕ МОДЕЛЕ

Д.Ц.А. ГАБЉЕ БАЛОНА

(АВИОНИ ТАДА ЈОШ НИСУ ПОСТОЈАЛИ)

СПАСЛЕ МЕ СУЗЕ

Већ два месеца наша експедиција налазила се у долини Омо на југу Кеније. Екипу научника Музеја човека из Париза предводио је мој пријатељ Ив Копан, антрополог. Наш задатак је био да истражимо једно богато налазиште праисторијског насеља.

Шаторе смо, нимало случајно, подигли на једном пропланку поред обале реке обрасле бујним жбуњем и растињем. Све осим овог зеленог комада била је савана спржена од сунца, сува, прашњава.

Тог дана Ив је седео за огромним столом пуним фосила и са задовољством посматрао зубе неког нашег далеког претка. Моја супруга Надина, која ме увек прати на путовањима, проверавала је свој фото-апарат. Кажу да је талентована...

ЗБОГ ЗЕЦА

Одједном, из шатора се зачуо женски врисак.

И, тог тренутка из шатора је излетела Ивова жена Франсоаз са чашом и четкицом за зубе у рукама.

— У мом шатору је огромна змија! — вриштала је она ван себе од страха. — Брзо, дођите!

Знајући из ранијих искустава да ће та „велика змија“ бити у ствари обична змија, нисам њене речи схватио много озбиљно. Пришао сам њеном шатору таман на време да угледам реп незваног госта. Змија је овог пута, међутим, била заиста велика.

Присуство кобре у нашем логору брзо смо објаснили. Нешто раније један пастир из оближњег племена стигао је у наш логор пошто је препешачио добрих четр-

Неке афричке кобре имају способност да избацују отров на знатну раздаљину и оне га са опасном тачношћу усмеравају на лице и очи животиње која им се приближава. Отров јако пече, али се трајно оштећење ока може избећи ако се очи одмах исперу водом. Утврђено је да овај отров змије избацују притиском мишића на жлезду, а млаз отрова усмерава се помоћу суженог отвора на отровном зубу, који је окренут напред. Змија са прстеном око врата или „пљувачица“ са југа Африке (*Hemachatus*) редовно избацује отров када јој се приближи неки посетилац у зоолошком врту, тако да прска стаклени зид свог кавеза све док се не привикне на заточеништво.

десетак километара кроз пуст предео. У рукама је држао младог зеца који је уплашено скичао. Франсоаз, која је донела бокал воде ожеднелом човеку, није могла да издржи: замолила је да јој да малог зеца. Смејући се толикој њеној љубави према животињама, домородац јој је поклатио зеца. Франсоаз га је сместила у једну картонску кутију и напојила млеком на цуцу. Највероватније да је управо присуство овог зеца привукло змију у шатор.

ЧУВАЈ СЕ, КРИСТИЈАНЕ!

Сад је она замицала за суседно стење и ја сам имао само толико времена да зграбим најближи фото-апарат и хитро јој се привучем. Налазила се једва метар, метар и по од мене.

КАДА САМ ЈЕ УГЛЕДАО, КОБРА ЈЕ
ВЕЋ РАЗЈАПИЛА ЧЕЉУСТ. У СЛЕ-
ДЕЋЕМ ТРЕНУТКУ НЕКА ТЕЧНОСТ
МЕ ЈЕ ЗАПЉУСНУЛА ПО ЛИЦУ.

Моји кораци зауставили су њено кретање и док сам шкљоцао и шкљоцао приближавајући јој се све више, она ме је укочено гледала.

— Чувај се, Кристијане! — чуо сам глас Надине, али се нисам на то обазирао.

— Дајте ми цак или нешто друго — викнуо сам.

Желео сам да ухватим овог гмизавца за нашег пријатеља Џемса Аша, директора змијарника у Најробију.

Један од Копанових асистената скупио је храброст и дошао ми пластично ведро за воду. Окренуо сам се да га дохватим једном руком а када сам само делић секунде касније погледао кобру, она је

је била удаљена хиљаду километара. Авион нисмо имали, а у ландрову би нам било потребно три дана! Бол је постајао све јачи и јачи. Као да ми је неко бацио жеравицу у очи. Сузе су ми текле саме од себе.

Ускоро сам зачуо глас др Родена и осетио како се нагиње на да мном. Благим покретима почео је ватом да ми сакупља сузе. Али ја никако нисам могао да отворим очи.

— Кристијане, ја немам код се-

бе све што ми је потребно, али ћу радио-везом позвати Најроби. А дотле морамо да будемо стрпљиви. Реци ми шта осећаш.

— Не видим ништа и очи ме ужасно пеку.

— Пренећемо те у шатор и даћемо ти доста течности — настао је доктор. — Ја ћу остати поред тебе.

Пошто су ме сместили да легнем, у врео шатор ушла је и Надина. Осећао сам како јој дрхти рука којом ми је брисала очи.

Кад су ми болови дозвољавали да размишљам питао сам се како сам само могао да се понесем као

неискусни балавац. То је, истина, био мој први сусрет са кобром-пљувачицом, али ја сам знао за њу и морао сам бити опрезнији.

У ПОТПУНОМ МРАКУ

После једног часа у шатор је ушао и Ив Копан. Донео је вест да су добили инструкције из Најробија: они су убеђени да ће доктор Роден с лековима које има успети да ми спасе очи. Уколико се моје стање погорша, послаће авион по мене.

Срце ми је лупало толико да ми се чинило да ће искочити. Значи, стање се погоршава. Смирио сам се, тешио и почињао да верујем како ће све испасти добро. И тако по сто пута наизменично.

У потпуном мраку остао сам три дана и три ноћи, трпећи јаке болове. За све то време салетала ме је црна мисао: ослепећу! Доктор и Надина непрекидно су ме појили чајем.

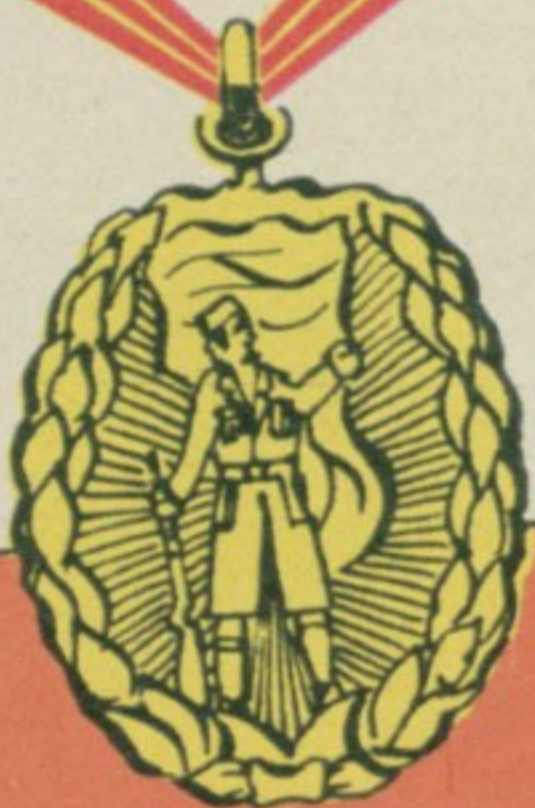
— То је због тога да би твоје срце могло да издржи кобрин отров — говорио је др Роден.

Тек месец дана касније имао сам прилику да ме прегледа један специјалиста.

— С вашим очима све је у реду — рекао ми је он. — Имали сте невероватну срећу. Вид су вам спасле сузе које су обилно текле и тако ублажиле дејство отрова...

Кад сам се после осам месеци проведених у Африци вратио у Париз, отишао сам право у „Банку за очи“ и завештао своје очи. Ко зна, можда ће оне неке помоћи, неком ко се буде нашао у сличној опасности као и ја кад сам само нисам изгубио вид.

Кристијан Зубер

НАШИ НАРОДНИ ХЕРОЈИ

**БОШКО
ПАЛКОВЉЕВИЋ
ПИНКИ**

ДИВЕРЗИЈА ЈЕ УСПЕЛА

Указом Врховног команданта Народно-ослободилачке војске и партизанских одреда Југославије друга Тита од 15. августа 1943. године установљен је Орден народног хероја који се додељује за осведочена херојска дела на бојном пољу и херојско држање пред непријатељем. До тада је постојао само назив народног хероја.

Народни хероји су први међу многим јунацима наше народноослободилачке борбе. Они о којима и чијим делима пишемо не представљају посебан избор јер се народни хероји и њихова дела не могу одвајати по већој или мањој вредности. Све их је красило јунаштво!

једногодишњи Бошко Палковљевић Пинки. Своје другове Петра Јурковића и Петра Бибића, повео је у акцију на њихово наваливање јер је на такве задатке обично одлазио сам.

ца младића обучена у домобранске униформе. Најкрупнији је преко леђа носио чак са експлозивом па ипак, измицао осталој двојници. Био је то познати партизански диверзант из Срема двадесет

дан је био прохладан, прави зимски. Већ се зашло у фебруар 1942. године. Мосту на Бесуту брзим кораком приближавала су се троји

Било је десет часова када је тројка стигла на стотину метара од обале реке. Пинки је застао и погледао у правцу моста. На стојао је да утврди колико га домобрана чува. Изненадио се: осим двојице војника нигде се није видела ни жива душа.

Стражари на мосту су кратко разговарали, а онда је један ушао у караулу, док је други наставио да корача горе-доле. Пинки је кренуо према њему, а Јурковић и Бибић у стопу за њим. Домобран ништа није посумњао кад му је тројка пришла. Пинки га је поздравио и питао:

— Имаш ли ватре да запалим?

Човек је климнуо главом и позвао га у караулу. У том тренутку Пинки је потегнуо пиштољ и повукао ороз. Али, уместо пуцња, зачуло се само суво шкљоцање: оружје је отказало! Док је стражар скидао пушку с рамена, Пинки је већ успео да репетира пиштољ и опали. Домобран се свалио на земљу, а Пинки за трен ока створио у караули и убио другог стражара.

Мост нико више није чувао. Без нервозе, као да ради најобичнији посао, Пинки је поставио мину и подесио је да експлодира кад добро одмакне од моста.

— Док ми стигнемо до села Моравића и оча ће се огласити! — објаснио је друговима.

После напорног пешачења тројица партизана још у домобранским униформама стигли су у близину Моравића. Одлучили су да ту сачекају исход своје акције. Сели су на земљу. У три по подне до њих је допро одјек експлозије. Пинки је мирно устао, руком отресао снег са панталона и позвао другове да крену.

Бошко Палковљевић је погинуо јуна 1942. у свом родном Срему, а за народног хероја проглашен 25. октобра 1943. године.

ДАЉЕ ДРУГО

**СТОЈАН
ГРУЈЧИЋ
ЈАРУГА**

Априла 1945. године упоредо са великом сарајевском операцијом за ослобођење града у којој су учествовала три корпуса Југословенске армије, борбе су вођене и северно од Сарајева,

ОД МЕНЕ, ОД ВИ!

у долини реке Босне, куда су се Немци настојали да спасу из партизанских клешта.

Око Лашве и Зенице по локаје је држала Четврта дивизија Петра Војновића. Ту се налазила и XI крајишка бригада у којој је командант једног од батаљона био и двадесет четворогодишњи Стево Грујичић Јаруга.

Највећи проблем за наше борце представљале су нагазне мине које су фашисти свуда посејали. Тако су, у пробијању према Сарајеву Крајишници наишли на необично велико минско поље кроз које су морали проћи. Стево Грујичић није оклевао: на челу свог батаљона почео је да пузи између мина, пажљиво опипавајући тле пред собом.

Изненада, са краја минског поља, из једног шумарка, партизане је дочекала ватра из немачких аутомата. Прикован за земљу Стево је са друговима наставио да се пробија. Коров их је шибао по лицу док су се меци забијали у земљу око њих. Пузећи кроз густу траву, млади командант је одједном руком опипао нешто

обло, метално! Била је то мина. Лево и десно од ње протезала се танка жица до друге мине, затим настављала до треће, повезујући тако цео низ.

Стево је размишљао не колико секунди. Ако покушају да се пребаце преко жице, мораће да одигну тела од земље и помоле се из траве и изложе се ватри Немаца. Једини начин да батаљон прође био је да се активирају мине. Али како и чиме? Неколико тренутака гледао је у земљу пред собом, а онда је викнуо колико га је грло носило:

— Даље од мене, другови, изгунућете!

Борци иза њега су застали, неки су почели да се повлаче. Стево је сачекао да се удаље па је потом и он пузећи уназад узмакао толико да рукама испруженим испред себе може да дохвати мину. Приљубио се уз земљу, обе шаке ставио на мину и свом снагом је притиснуо. Зачула се ланчана експлозија. Гвоздена парчад разнела су храбром команданту обе руке и повредила му око, али је пут био слободан.

Стево Грујичић је дочекао крај рата са протезама уместо руку. За народног хероја је проглашен 1944. године.

БОШКО ЖУНИЋ

Крајем јуна 1942. године Италијани и четници напали су Први батаљон Далматинског партизанског одреда на планини Козјак код Книна. Да би избегла непотребне губитке, команда батаљона је наредила главнини да се повуче на повољније положаје, а вод од двадесетак бораца послала на узвишицу у Косовској долини са задатком да штити повлачење батаљона.

Борци су били наоружани пушкама и бомбама а имали су само два пушкомитраљеза. Једним је руковао двадесет једногодишњи радник из Книна Бошко Жунић. Предстојећа борба била му је

ПУЦАО ЈЕ ДВАНАЕСТ ЧАСОВА

прва откад је дошао у одред. Није осећао страх. Напротив, једва је чекао ватрено крштење.

Непријатељски напад је личио на бујицу која се срушила на партизане свом жестином. Бошко је пустио непријатеља да му приђе на стотинак метара, а онда га обасуо рафалима. Први редови Италијана и четника пали су као покошени. Остали војници збуњено су застали, али су се брзо прибрали. Једна њихова колсна кренула је да заобиђе чуку.

Видећи да ће бити опкољени, партизани су одлучили да се повуку али Бошко није хтео ни да чује за то и тако вод је остао. У последњем тренутку у помоћ је прискочио цео батаљон партизана — вратио се видећи да им се другови налазе у невољи.

Борба је била неравноправна: 200 партизана ухватило се укоштац са 2000 непријатељских војника. Италијани и четници

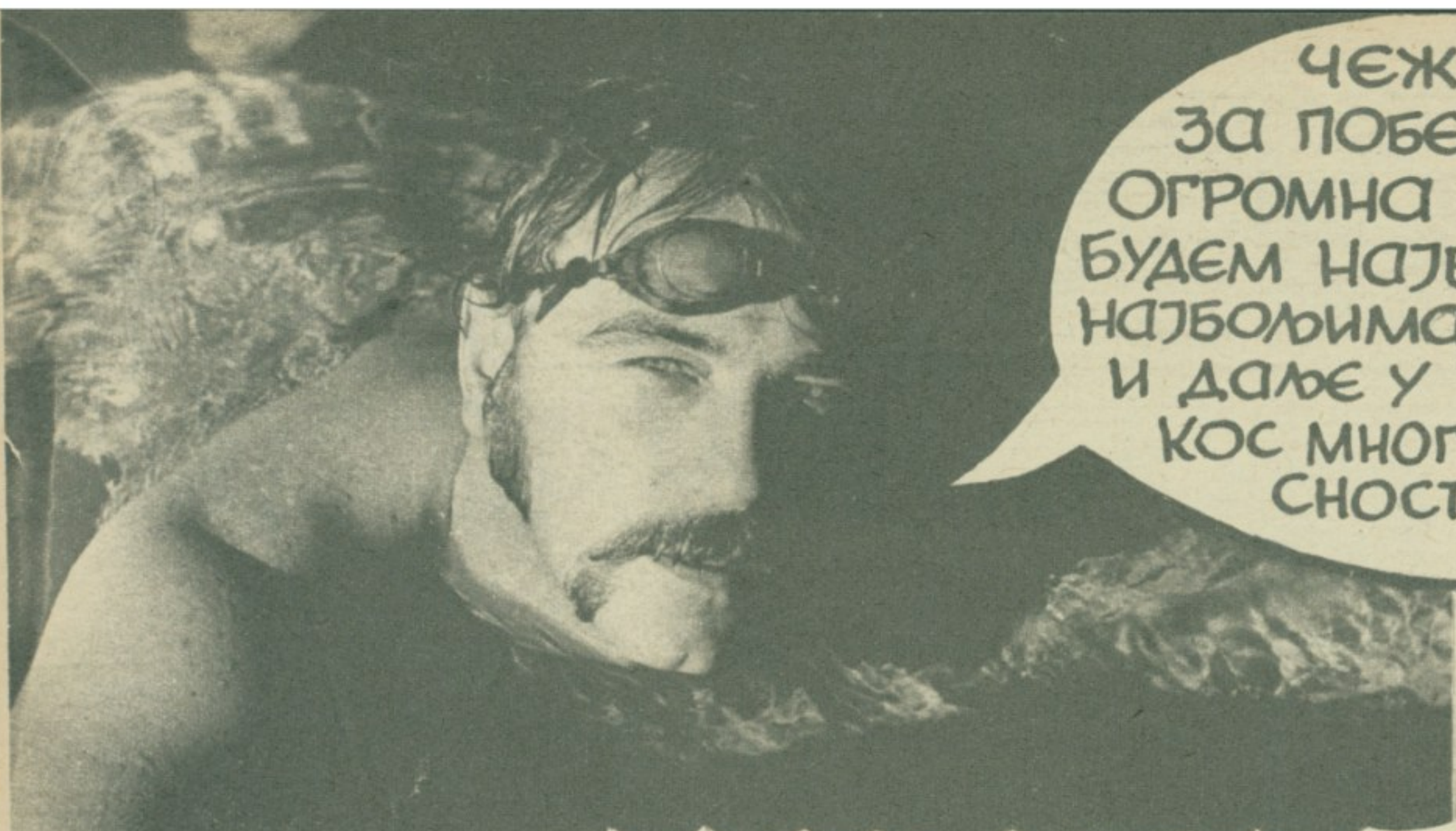
су нападали у таласима и увек ударали на непробојан зид од пушчаних зрна. Највећи терет одбране пао је на Бошка Жунића и његов пушкотраљез. Најчешће је пуцао стојећи, често мењао место, трчао између бораца, храбрио их, а онда, опет стојећи, слао нове рафале.

Простор испод чуке претворио се у пробље. Борба се отелгла скоро дан и ноћ. За то време за партизане није било ни хране, ни одмора ни сна...

Дванаест часова Бошко је држао у рукама пушкотраљез, прекидајући палбу само кад је требало заменити врелу цев. На крају битке лице му је било опалено од експлозија граната, а он потпуно ошамућен.

Поступио је маја 1943. у бици на Сутјесци, а за народног хероја проглашен јула 1952. године.

ЧЕЖЊА
ЗА ПОБЕДОМ И
ОГРОМНА ЖЕЉА ДА
БУДЕМ НАЈБОЉИ МЕЂУ
НАЈБОЉИМА ГОНЕ МЕ
И ДАЉЕ У ВОДУ, УПР-
КОС МНОГИМ ОПА-
СНОСТИМА!

— Али, Вељо, ако те нападне, нема ти спаса — ви-
као је Никша.

Нисам му одговорио иако
сам знао шта у тим трену-

за победом натерала да и
даље машем рукама. Нехо-
тице сам се, помало беспо-
моћно, стиснуо уз пратећи
чамац. А они у чамцу по-
прешно су ме разумели.

— Шта је Вељко? Хоћеш
изић ванка?

— Нећу — одговорио сам.
— Кад сам већ дошао догде,
идем равно у Сплит, па ма-
кар око мене пливало чи-
таво јато морских паса!

Пливао сам даље, али су
ми мисли непрестано биле
везане за тог морског гра-
бежљивца. Размишљао сам
шта да учиним ако га угле-
дам, ако ме нападне.

Пре неколико дана, када
сам одлучио да се пријавим
за трку у пливачком мара-
тону, прочитао сам све књи-
ге у којима се детаљно опи-

ИЗАЗИВАЧ СУДБИНЕ

Један од изузетних светских спортиста је, свакако, и Вељко
Рогошић, вишеструки првак Југославије у различитим пливач-
ким дисциплинама. Постајао је педесет пута државни рекор-
дер, а на заласку своје пливачке каријере посветио се пливач-
ком маратону и у тој дисциплини три пута освајао прво место
на светским шампионатима.

Његов последњи и ненадмашни успех је и светски рекорд у
дужини пливања. Наиме, почетком септембра прошле године
овај упорни и издржљиви тридесетогодишњи спортиста пре-
пливао је стазу, од хварске луке до Сплита, дугу 42,225 кило-
метара за 10 сати, 14 минута и 36 секунди. Поређења ради,
ову деоницу брзи бродови преваљују за нешто мање од два сата.

Ако неко помисли да је за оволики „пут“ и за овако дуго
време Рогошићу било потребно хране у огромним количинама,
пара се! Пре старта попио је мање од литра менивине лимунате
и сокова, а за време трке појео је једну лубеницу, неколико
банана и пио сокове. Ништа више!

Међутим, ова трка није била обична, али не само по ду-
жини стазе. Боље је, уосталом, да о томе говори сам Вељко
Рогошић.

СТРАХОВИ НЕУСТРАШИВОГ

Сви они који ме добро
познају мисле да сам
неустрашив, а неки
мисле да се све оно што по-
стижем граничи с људским
моћима, да сам предодређен
да чиним чуда. Доиста, сви
моји досадашњи успеси у
пливачком маратону и пред-
стављају мала чуда. Упркос
налету читаве „армије“ про-
тивника, до сада сам три
пута заредом освајао свет-
ско првенство. А то није та-
ко безначајно, јер такмича-
ра у овој дисциплини вре-
бају многе опасности. Не са-
мо оне у води, док се плива
по десет па и више миља.

Пре сваке трке ужасно се
прибојавам да ће ми орга-
низам једноставно — пући.
Лекари, познати стручњаци
у спортској медицини, утвр-
дили су да ја у свакој тр-
ци својим рукама „прене-
сем“ и по 96 вагона терета!
Осим тога, после сваке тр-
ке лакши сам и по неколи-
ко килограма. И због тога
се у мени врло често пред
и у току такмичења, а и ка-
сније, кад ме славе као нај-
бољег, јавља огроман страх.
Он је толико велик да о то-
ме и не волим да говорим.
Па и поред свега, чежња за
победом и огромна жеља да

та, море је било мирно. Оче-
кивао сам да никаквих не-
угодности неће бити. Но, по-
сле два и по сата пливања,
налазио сам се тада у Хвар-
ском каналу, дунуо је јак
ветар, море се узбуркало.
Таласи су били високи и до
два метра. Ипак, ни тренут-
ка се нисам поколебао. Мо-
ја жеља да успем била је
јача од свега. Таласи су оста-
јали за мном и ја сам гра-
био напред. Ни слутити
нисам да ћу убрзо налетети
на већу препреку и већу
опасност.

цима преживљава. Заједно
смо још од оних мојих пр-
вих замаха у „Јадрановом“
базену, када нико није ни
очекивао да ће осамнаесто-
годишња момчина, висока и
помало незграпна, постићи
неке посебне резултате. Та-
да је једино Никша веровао
у мене. Његово поверење
сам и те како оправдао
освојивши највише назива
првака и обарањем много-
бројних рекорда у историји
нашег пливања. И сада, ево,

сују све опасности на које
се може наићи ако се човек
десет и више часова задр-
жава у мору. Тако сам до-
знао да морски пас, када
први пут нападне човека,
окоми своје оштре зубе на
један део тела. И кад успе
да га откине, брзо се уда-
љава да би наредних 3—5
минута кружио око своје
жртве, а онда је опет на-
пада док је сасвим не иско-
мада. Сваки бег је узалу-
дан, јер се тако човек још
више излаже оштрим зуби-
ма немани.

Треба, у ствари, мислио
сам, сам човек да „понуди“
морском псу један део тела,
а онда, док се он за трену-
так удаљава и поново вра-
ћа, изићи из воде. И одлу-
чио сам да жртвујем леву
руку! А уз помоћ Никшину
и осталих из пратећег чам-
ца — извући ћу се. Неће ми
бити тешко да наставим да
живим с једном руком. Да!
Управо сам тако размиш-
љао у страху. Жртвовао
бих леву руку само да до-
живим онај фантастични
дочек својих сутрађана у
луци.

Јер, за нас спортисте нај-
већа награда је баш јавно
признање. Баш због тога
сам се и одважио да на
„олтар славе“ принесем та-
ко велику жртву. А морски
пас је, не могу рећи на моју
велику жалост, променио
правац и изгубио се негде у
водама око острва Брача.

Страх од морске немани
нестао је касније — када
сам пред хиљадама окупље-
них Сплићана победоносно
изишао на обалу.

Вељко Рогошић,
инжењер из Сплита

Негде на пола пута одре-
ђене „трасе“ мој тренер
Никша Тудор довикнуо ми
је да су морнари са прате-
ћег војног брода угледали
пераје морског пса.

— Кажу да се налази на
300 метара од нас — узбу-
дио се тренер. — Шта да
радимо?

Знао сам да се тих дана
у водама близу Сплита по-
јавила та морска неман. Раз-
мишљао сам и нисам му
одмах одговорио.

— Никша, ипак не бих
одустао — рекао сам напо-
кон. — Знаш колико ме љу-
ди чека на сплитској риви.
Како бих од срама изишао
пред њих кад бих због јед-
ног морског пса прекинуо
ово за шта сам се месецима
марљиво припремао.

може да се догоди да се
напрасно и заувек раста-
немо.

НЕОПОЗИВА ОДЛУКА

На тренутке, осећао сам
толики страх да сам
већ био одлучио да
одустанем. А онда ме је, као
и увек, она силна чежња

будем најбољи међу најбо-
љима гони ме и даље у воду
и заиста не знам када ћу
престати да изазивам суд-
бину.

У СУСРЕТ МОРСКОМ ПСУ

Али, да говорим о оном
страху за време пре-
пливања стазе од
Хвара до Сплита.

Када сам кренуо са стар-

Ове године, како је сам Вељко Рогошић изјавио новина-
рима после овог значајног догађаја за све нас, неуморни по-
бедник спрема се да преплива још дуже стазе. Овај „делфин
са Звончаца“ или „цар морских валова“, како га називају,
кели да преплива „стазу“ од Виса до Сплита, која је за 13
километара дужа него она од Хвара до Сплита. Али, то није
све! Није одбио да преплива пут Дунавом од Новог Сада до
Београда

ЧАРЛС ДИКЕНС

НА УЛИЦИ — У једној лондонској фабрици десетогодишњи Чарлс радио је од јутра до мрака. Ништа није помагало што му је власник био рођак. Дечак је лепо адресе на кутије с црним ималином и маштао о књигама, школи, породици. Увече је дуго шетао бучним улицама Лондона и посматрао лица, слушао разговоре... Кад више не би могао да се држи на ногама, одлазио је у једну стару зграду, у атеље пријатеља Фагона. Куће није имао. Отац Џон, одувек несигуран у служби, све је више тонуо у дугове и стално мењао „место боравка“. Његова следећа адреса била је затвор за дужнике. Мајка је покушала да отвори неку школу, али у њу нико није долазио. Сав намештај преселио је у залагаоницу. Чарлс, „старији“ међу осморо деце, морао је да се запосли и сам зарађује за живот. Никада Дикенс неће заборавити те године беде, понижења, исцрпљујућег рада. Црна маст за обућу била је симболична: овај период славни енглески писац назваће касније најцрњим у свом животу.

РОМАН У НАСТАВЦИМА — Тек кад је отац изишао из затвора, Чарлс, коме је 15 година, поново креће у школу. „Гута“ на стотине књига да би надокнадио пропуштено. Сам учи стенографију што му помаже да се запосли у Парламенту као извештач листа „Јутарњи гласник“. Тада је почео да пише цртеже из живота лондонске сиротиње потписујући се — Боз. Један издавач га је запазио и затражио да напише коментаре за серију хумористичких цртежа. Тако је настао чувени роман „Пиквиков клуб“ који је одмах доживео велик успех код публике. И остале своје књиге Дикенс ће објавити у свескама, у наставцима: „Оливер Твист“, „Николас Никлби“, „Давид Коперфилд“ и друге. Чарлс Дикенс постао је за живота славни и изван граница Енглеске и кад је 1870. умро за радним столом, ожалио га је цео свет.

У БОРБИ ПРОТИВ МАФИЈЕ

Сумрак се спустио на сицилијански градић Фонтану Фреду кад се на калдрмисаном главном тргу појавио стари црни „фијат“. Тек што се зауставио из њега изађе калуђерица бенедиктинског реда и висок просед човек ситних очију скрићених испод густих обрва. Протежући укочене удове човек се обазре унаоколо а онда са калуђерицом приђе Фонтани Ст. Габријеле на средини трга.

Висок, плећат свештеник око кога је неколико жена одевених у црно, доконо ћеретало, управо се сагао да се напије воде кад иза себе зачу глас:

— Тражимо оца Колтронеа, да ли га можда познајете?

— Ја сам отац Колтроне — одговори свештеник и муњевито погоди песницом калуђерицу у лице. Изненађена, она се затетурала и паде ударивши главом од зид фонтане. Њен пратилац хитро завуче руку под капут и маши се за пиштољ, али и свештеник очигледно није губио време: задиже мантију, замахну ногом и свом снагом удари човека по руци. Овај крикну болно и испусти пиштољ. Жене око фонтане ударише у врисак и разбежаше се.

Калуђерица се придиже са земље, затресе главом и не кријући више мушке длакаве ноге испод дугачке хаљине извуче из недара аутоматски „колт“ и поче да пуца на свештеника који се хитро баци из оград фонтане. Меци прозвждаше изнад његове главе.

На прозорима почеше да се појављују главе зачуће них грађана и двојица револвераца не обавивши задатак несташе у мраку. Свештеник устаде, отресе прашину с одела и прође руком кроз густу косу. Није био нимало изненађен нападом, само га је чудило што је на њега чекао тако дуго. Читава два дана.

ГЛЕДАЈ И ПАМТИ!

Пуно име оца Колтронеа било је Риверент Ђорџо Колтроне. Рођен је у Мејн Лајну, у Филаделфији. Као и остали богати дечади Мејн Лајна и он је похађао најбоље школе, био члан тенис-клуба, путовао на летовање у Европу. Али, било је неке разлике између њега и осталих дечака, иако су и његови родитељи имали луксузну вилу у најотменијем делу града, у Елкинс Парку. Ђорџо је осећао да се људи клоне његове породице. У

Чим је чуо глас, Ђорџо је схватио да то није калуђерица.

петнаестој години сазнао је и зашто: не зато што су Колтронеови били Италијани и католици, већ зато што су били — припадници Мафије!

Ђорџо раније није веровао у оно о чему се шапуктало по граду. Тукао се са дечама који су говорили да је његов отац мафијаш бранећи тако породичну част. Али једног дана десило се нешто што је из корена променило његов живот.

Тражећи оца ушао је у стовариште робе. Оно што је тада угледао урезало му се у сећање: стари Колтроне и још неколико људи управо су стављали на столицу човека око чијег врата је била намакнута омча. За други крај конопца, који је пролазио кроз дебелу металну алку на таваници, била је везана око стотину килограма тешка свиња.

Ђорџу се коса дизала од ужаса док је зурio у призор пред собом. Један од људи измакао је столицу, конопца се затегао и зачуо се самртни ропцац обешеног човека и продорно скичање свиње. Обазревши се околу, Ђорџо угледа у једном углу секиру. Пожурио је ка њој, али отац је био бржи. Бацио се на њега и за трен ока Ђорџо је био свезан. Одвезали су га тек кад су човек и свиња били мртви.

— Гледај и памти — рекао му је тада отац — овај што виси био је ухода. Када га пронађе полиција, знаће због чега је обешен.

Тог дана Ђорџо је одлучио да напусти родитељску кућу чим постане пуно-

ДАМА

летан. Није желео да живи окружен богатством које је стечено насиљем.

Пошто је дипломирао грађевину и теологију на уни верзитету Нотр Дам у Саут Бенду, затражио је да га пошаљу далеко од Мејн Лајна, чак на Сицилију.

ИЗАСЛАНИЦИ ДОН ЂАЧА

Једног врелог августовског јутра 1972. године Риверент Ђорџо Колтроне, са да отац Колтроне, обрео се у сицилијанском градићу Фонтана Фреда. Градић који је имао једва 800 становника био је тако сиромашан да га је чак и сицилијанска мафија отписала — није тражила данак од његових становника. Овај заборављени градић, без осветљења и слатке воде, лежао је далеко од свих путева.

Две недеље по доласку у град Ђорџо Колтроне је поправио стари генератор и први пут после пуних 30 година засијале су светиљке на улицама Фонтане. Касније, уз помоћ војске, пронашао је извор питке воде, помогао да се обнови керамичка индустрија, учествовао у прикупљању жетве. Живот у Фонтани Фре-

ди почињао је да личи на живот у другим градовима.

А онда, седамнаестог априла 1973. године у градићу се појавио прашњави „ландровер“. Из њега су изашла двојица људи обучених у плава радничка одела. Али, на то да нису радници сасвим јасно су указивале њихове пушке и аутоматски пиштољи заденути за појас. Попевши се на хаубу „лендровера“ сачекали су да се радознали становници окупе на тргу. Виши од двојице придошлица затури капу на потиљак и гласом у којем се осећала претња започе:

— Дон Теодоро Ђачо вам шаље поздраве и поручује да ће се од сада он бринути о вама.

На тргу завлада тајац. Сви су добро знали да те речи значе да ће и они од тог дана плаћати данак мафији. Шеснаестогодишњи Гвидо Серафина потрча у цркву да Ђорџу јави новост.

Колтроне, црвен у лицу од беса, пожури за дечаком на трг. Кад је стигао, изасланици дон Ђача већ су тукли дрвосечу Окјогроса, јединог од присутних који се усудио да им се супротстави и каже да неће плаћати дамак. Остали су стајали околу и немо посматрали шта се догађа. Нико

се није померио да помогне Окјогросу.

Колтроне се прогура до „ландровера“ и бесно викну:

— Престаните с тим! — Како да не, поштовани оче! — рече високи човек подсмешљиво и плућу презриво према свештенику а онда настави да удара Окјогроса.

Колтроне се окрете ка окупљеним људима и упита:

— Зар ћете дозволити да пред вашим очима убију Окјогроса?

Нико му не одговори. Из бегавајући његов оптужујући поглед људи су гледали у небо, земљу, своје опустеле шаке. Пошто је схватио да му нико неће помоћи, Колтроне се окрете и свом снагом баци се на високог мафијаша који му је био окренут леђима. Човек јекну од ударца и паде. Пре него што је схватио шта се догађа, други мафијаш осети страховит ударац у стомак. Изгубивши за тренутак ваздух, испусти Окјогроса и пресамити се.

Стиснутих песница Колтроне је стајао над двојицом мафијаша, помало уплашен, али решен да не уступке. Знао је да му ово дон Ђачо неће опростити.

Сутрадан у градићу су се појавили зелени „фери-

Живот у сицилијанском градићу Фонтани Фреди био је миран све док из Филаделфије није стигао млади свештеник Ђорђо Колтроне, а за њим и мафијаши.

ри“ ГТ и један „лендро-вер“. „Ферари“ је возио лично обласни дон — профелав, дежмекасти човек, педесетих година обучен у скупо, светло одело. Сви у градићу су знали зашто је дошао — да казни дрског свештеника.

ЈЕДИНО РЕШЕЊЕ

Зауставивши кола испред саме фонтане дон Ђачо изађе праћен тројицом телохранитеља, наоружаних аутоматским пушкама.

— Оче Колтроне, изађи! — викнуо је. — Хоћу да разговарам с тобом.

У дну трга, иза његових леђа, грађани Фонтане Фреде нетремице су гледали у одшкринута врата цркве. Да ли ће Ђорђо Колтроне бити толико луд да се појави?

Унутра, у полумрачној цркви, замуцкујући од стра-

— Дошао си до паметног закључка, оче.

— Драго ми је што тако мислиш — рече Колтроне и задигавши мантију замахну ногом и зари свом снагом врх ципеле у дебелу Ђачов стомак. Ђачо посрну уназад и сруши се на тројицу револвераша. Искористивши то, Колтроне зграби Ђачов пиштољ и притисну га на његов потиљак.

— Ваците оружје! — викну тројици мафијаша који су се већ машили оружја.

— Послушајте га! — добаци им Ђачо нимало не сумњајући да ће Колтроне повући ороз ако га не послушају.

— Руке на цип! — нареди опет Колтроне не скидајући пиштољ са Ђачовог врата. Онда га је одвукао до кола и закључао у пртљажник. Кључ је ставио у џеп.

Два минута касније мафијаша су напустили Фонтану Фреду са дон Ђачом у пртљажнику.

је из аутомобила праћен Бруном Сантанђелом и још двојицом мафијаша. Ушунавши се у кућу, Ђачо застала испред врата и климну главом. Једним ударцем ноге Сантанђело развали врата.

Колтроне скочи из кревета и потрча ка прозору. Али, овог пута Ђачо је био спреман: бацио се на полунаог светеника и почео да се рве с њим. У тренутку кад је Колтроне притиснуо Ђача на камени под, Сантанђело замахну двоцевком и тешко спусти кундак на свештеникову главу. Колтроне се затетура и клону изгубивши свест.

Ђачо је одлучио да извршење казне обави на тргу пред свим становницима Фонтане Фреде. Везаног свештеника мафијаша су довели по калдрми до фонтане. Збијени у гомилу, полуобучени грађани дрхтали су од хладноће и страха. Немо су посматрали шта се збива. Ђачо одржа кратак говор:

— Сви добро знате због чега се дешава све ово. Да бисмо вас научили памети, прво ћемо тући вашу „даму“, онда ћемо јој ту пред вама ископати очи и на крају прикупити новац који нам дугујете.

Док су двојица мафијаша чврсто држала Колтронеа ослоњеног на ивицу фонтане, пришао му је, засуканих рукава, Бруно Сантанђело.

— Разиђите се и идите у полицију — довикнуо је Колтроне присутнима.

ПРОБУЂЕНИ ГРАД

Сантанђело застаде оклевајући, збуњен Колтронеовим понашањем. Док се он премишљао, Колтроне се одбаци од зида фонтане и удари обема ногама Сантанђела. Изненађен неочекиваним нападом, мафијаш паде и удари главом о зид фонтане.

Ђачо поцрвене од беса и подиже пиштољ ка свештенику. Из преплашене гомиле зачу се крик: Не! Био је то глас Гвида Серафина.

— Људи, Колтроне нас је извукао из беде — викну дрвосеча Окјогросо и дохватавши камен са земље баци га на мафијаше.

Охрабрени овим људи се ускомешаше и осуше кишу каменица на Ђача и његове људе. Један погоди Сантанђела у главу. Овај испусти пушку и окрвављен паде на земљу. Схвативши да би у окршају са огорченим грађанима извукао дебљи крај Ђачо нареди повлачење. Али, пре него што су мафијаша успели да се повуку на пристојну удаљеност још петорица су остала непомично да леже на земљи. Ђачо се окрену према разјареној маси и насумице опали. Уз крик, на земљу се срушише Окјогросо и две жене. То становнике потпуно разбесне. По-

ИЗ ПАКЛА

ха Гвидо Серафина је наговарао свештеника да кроз задње двориште побегне у брда. Међутим, Колтроне одлучно одмахну главом и помиловавши дечака по глави рече:

— Нема скривања по брдима.

— Али, зар се не плашите аутомата? — упита дечак.

— Плашим се — одговори Колтроне.

— Па ипак ћете стати пред њих — хтео је да сазна Гвидо.

— Да.

Изаплавши на трг, Колтроне застаде за тренутак а онда се приближи дон Ђачу.

— Оче, саветујем ти да се не мешаш у моје ствари! Хтео ти то или не, Фонтана Фреда ће плаћати данак. Уколико се не опаметиш, буди сигуран да ћу ја већ пронаћи начина да те спречим да забаш нос у ствари које те се не тичу.

И дон Ђачо откопча капут да би показао свој пиштољ закачен за појас. Смешио се уверен да су његове претње сломили свештеника.

Колтроне се такође смешио.

— Изгледа да постоји само једно решење — рече.

Дон Ђачо се гласно насмеја:

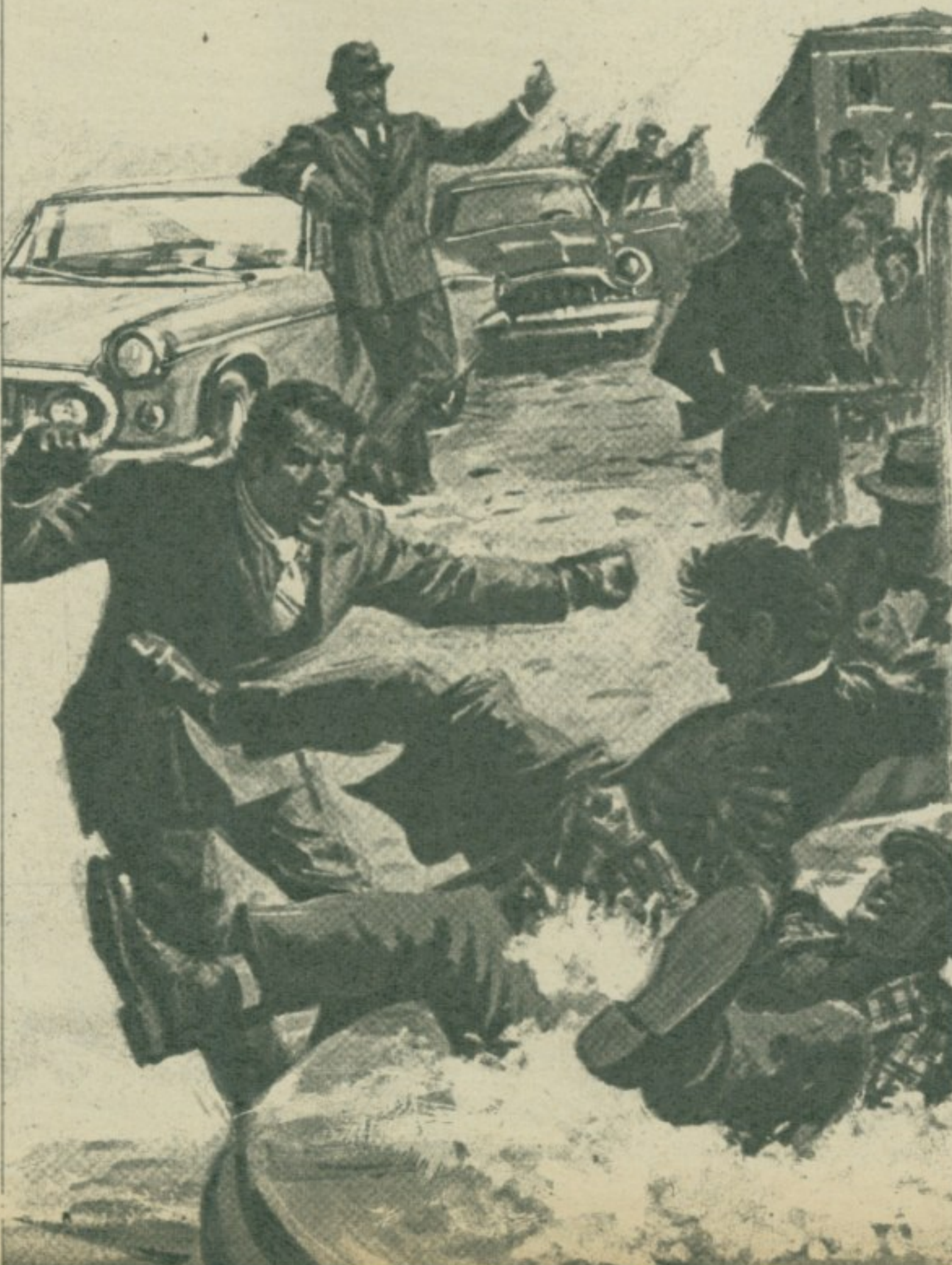
Град се ускомешао. Било је то први пут да се неко тако отворено супротстави мафији. Људи су прилазили Ђорђу Колтронеу и честитали му. Од тог дана звали су га „Дама из пакла“.

ОНИ НЕ ОПРАШТАЈУ

Само 48 часова касније дон Ђачо је послао у градић лажну калуђерицу и њеног пратиоца, али и они су се вратили у Палермо необављена посла. Ђачо је беснео. Приче о „Дами из пакла“ кружиле су острвом и не би било нимало чудно, ако и други поведећи се за овим примером, пруже отпор до тада неприкосновеној мафији. Шефови у Палерму одлучили су да распишу уцену и да за свештеникову главу понуде 100 хиљада долара! Знали су да на Сицилији има довољно оних који ће се полакомити на толики новац.

У зору 18. маја 1974. године у Фонтани Фреди појавило се пет аутомобила, пуних добро наоружаних мафијаша. Град је спавао, ништа не слутећи. Стотинак метара од свештеникове куће Теодоро Ђачо иза-

Иако су га двојица људи чврсто држала, отац Колтроне неочекивано се бацио на Сантанђела.

јурише ка мафијашима не хајући за метке који су фијукали око њих. Бежећи Ђачо и његови људи нису приметили да су ушли у слепу уличицу. Кад су то опазили, већ је било касно. Тренутак касније гомила их је просто прегазила. Ни недан од Ђачових мафијаша није преживео 18. мај.

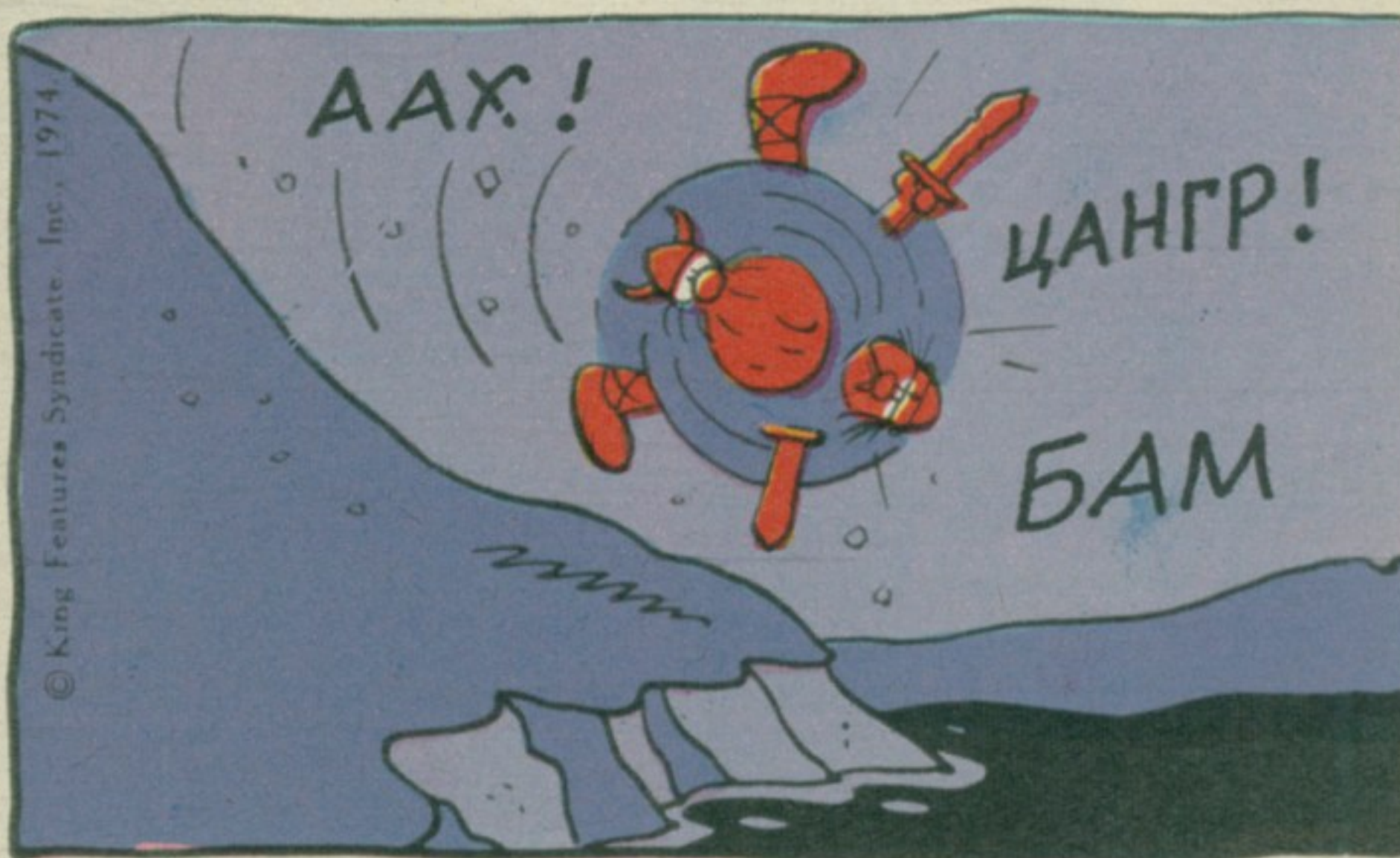
Истрага коју је водила полиција трајала је месец дана. Готово сваки одрастао човек из Фонтане Фреде био је оптужен за масовно убиство, које је, вероватно, без преседана у историји Сицилије. На крају, власти су због специфичности случаја одлучиле да се ово масовно убиство оквалификује као чин самоодбране.

Од јуна 1974. године мафија се више никада није појавила у Фонтани Фреди. Али грађани добро знају да је само питање време на кад ће се поново појавити и зато добро наоружани чувају Ђорђа Колтронеа 24 часа дневно.

DIK
BROWNE

ХОТАР

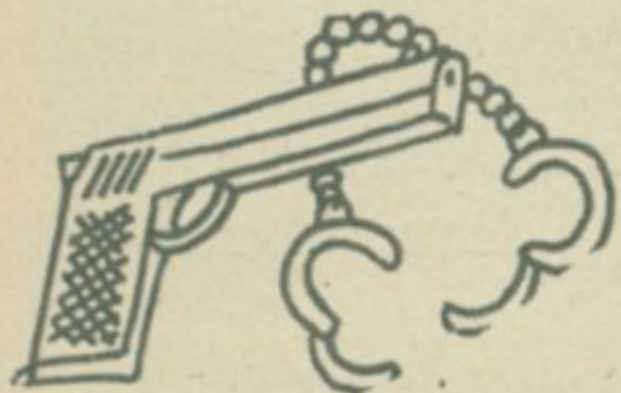
СТРАШНИ

НЕЗВАНИ ГОСТИ

У право док се инспектор Париске полиције Жеди налазио у гостима код свог колеге инспектора Скотланд јарда Џека Николсона, овоме је поверена истрага о убиству Џорџа Брауна. Браун је пронађен у свом стану. Био је убијен ударцем ножа у леђа. Инспектор Николсон је имао доста разлога да сумња да Алберт Браун, је дини банкарсов брат и наследник, можда може да зна нешто о убиству и убици.

— Све ми се чини да ћемо веома брзо пронаћи убицу банкара Џорџа Брауна — рекао је инспектор Николсон Жедију. — Предосећам да ће Алберт Браун имати да нам нешто каже о овоме. Мислим да би било добро да одемо до њега и поставимо му два-три питања. Познато је да је Алберт мрзео свог богатог брата, а његов шешир нађен у стану убијеног можда је случајно заборављен приликом неке безазлене повете, а можда и није.

Од куће убијеног банкара до стана Алберта Брауна, инспектор Николсон и инспектор Жеди зачас су стигли брзим полицијским колима. Тачније, двадесет минута од тренутка кад су оставили тело убијеног банкара, инспектор Николсон

је закуцао на врата Албертовог стана. Одговора није било.

Мислим да ће овде твоја рамена бити кориснија од мог куцања — тобож шаљиво се обрати Николсон Жедију. — Види можемо ли нешто да учинимо.

Жеди је узео залет и раменима ударио врата која су одмах попустила. Не очекујући тако брз успех, Жеди је посрнуо и спотаккао се о отирач. Покушавајући да нађе неки ослонац и задржи се на ногама, закахио је руком једну вазу са свежим цвећем, изручио себи на главу и цвеће и воду и најзад — сео у канту са угљем.

— А сад да видимо да ли ћемо наћи било шта што би нас упутило на прави траг — обрати му се Николсон кад се повратио од смеха.

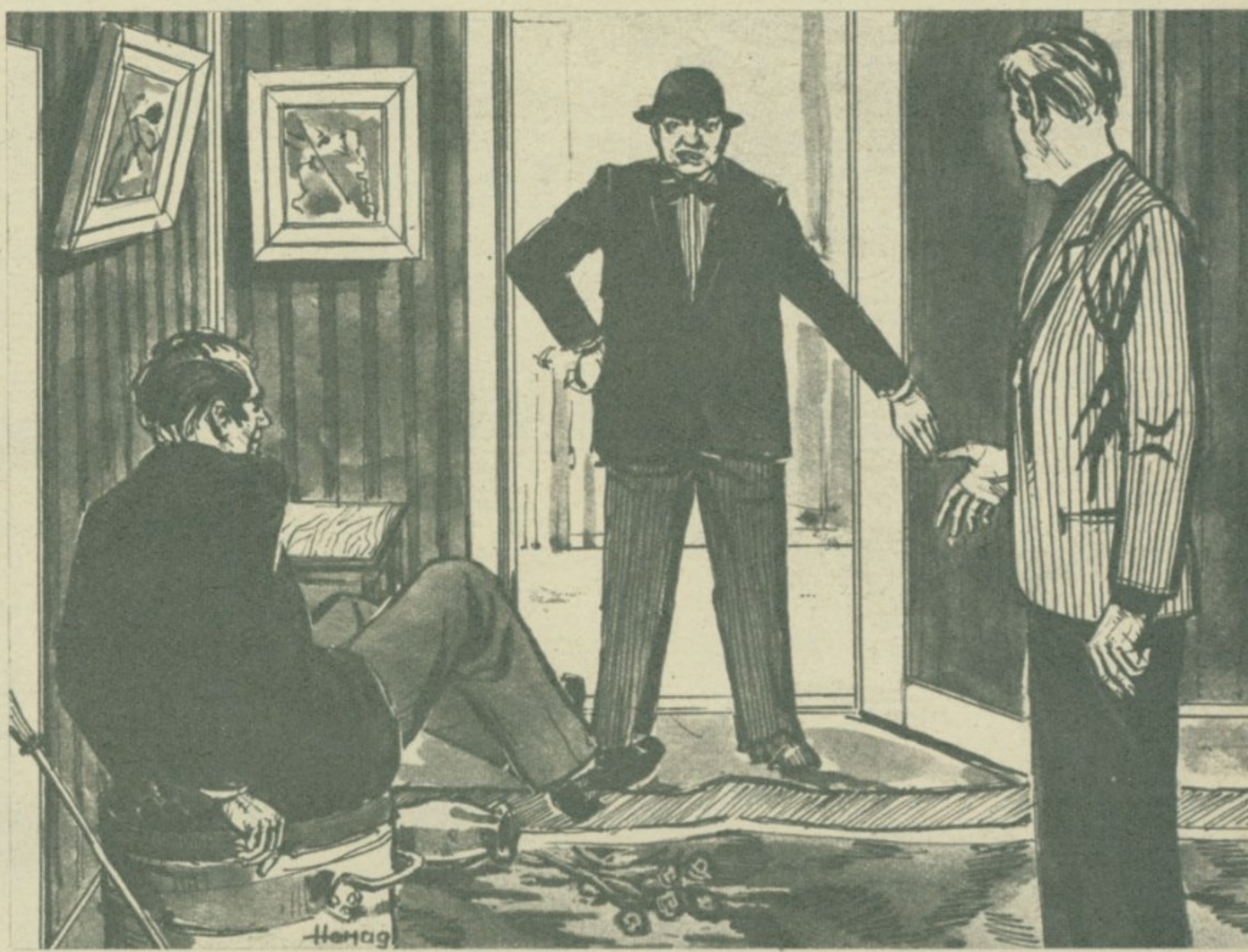
Али, пре него што је Жеди успео да се подигне са канте, један онизак и подебео човек, који се дахнући успео степеницама, застао је на отвореним вратима.

— Хеј, ко сте ви? — запитао је. — Шта се овде догађа?

Његово зајупурено лице постало је још црвеније када је угледао преврнуту вазу и канту за угаљ?

— Упадате у станове, а? Онда ми дозволите да вам кажем да сам ја Алберт Браун и да је ово мој стан. Желите ли да позовем полицију?

Инспектор Николсон му је показао своју легитимацију, представио му инспек

тора Жедија и објаснио му разлог доласка.

— Дошли смо да вам поставимо неколико питања у вези с убиством вашег брата, господине Браун. Када смо дошли овамо никог није било, па смо, у интересу што брже и ефикасније спровођења истраге, узели слободу да насилно уђемо.

— Ха! Очекивали сте, претпостављам, да ћете испод мог кревета пронаћи окрвављени бодаж? — иро

нично му одговори Алберт Браун. — Могу вам рећи да само губите време. Не желим да се претварам и да тврдим да ми је жао старог тврдице, али ја га нисам убио. Верујем да је то учинио неко кога је мој брат преварио у некој финансијској трансакцији. По ред тога, ја имам алиби. Отишао сам из Лондона још почетком прошле седмице да бих са неким старим другарима провео заједно не

колико дана у Брајтону. Вратио сам се данас, заправо малочас, и нашао два полицајца како њушкају по мом стану. Па добро, изволите, само наставите. Њушкајте колико хоћете. Против мене нећете ништа наћи...

Инспектор Николсон као да није примећивао његову грубост.

— Реците ми, господине Браун, да ли још неко, осим вас, има приступ у овај стан?

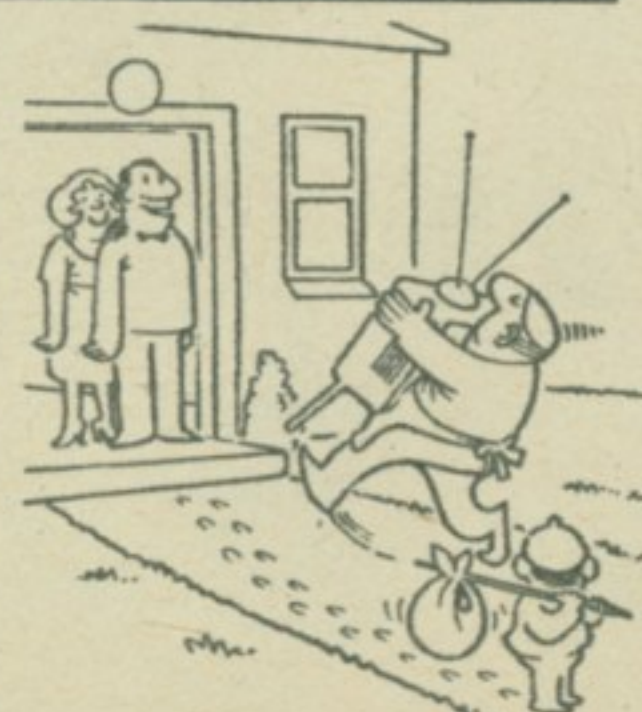
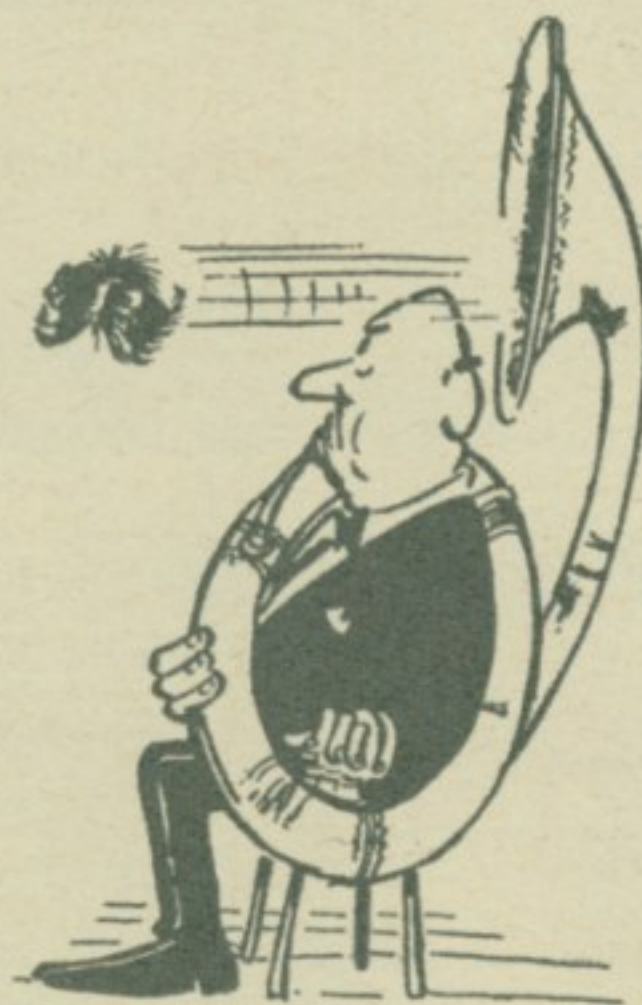
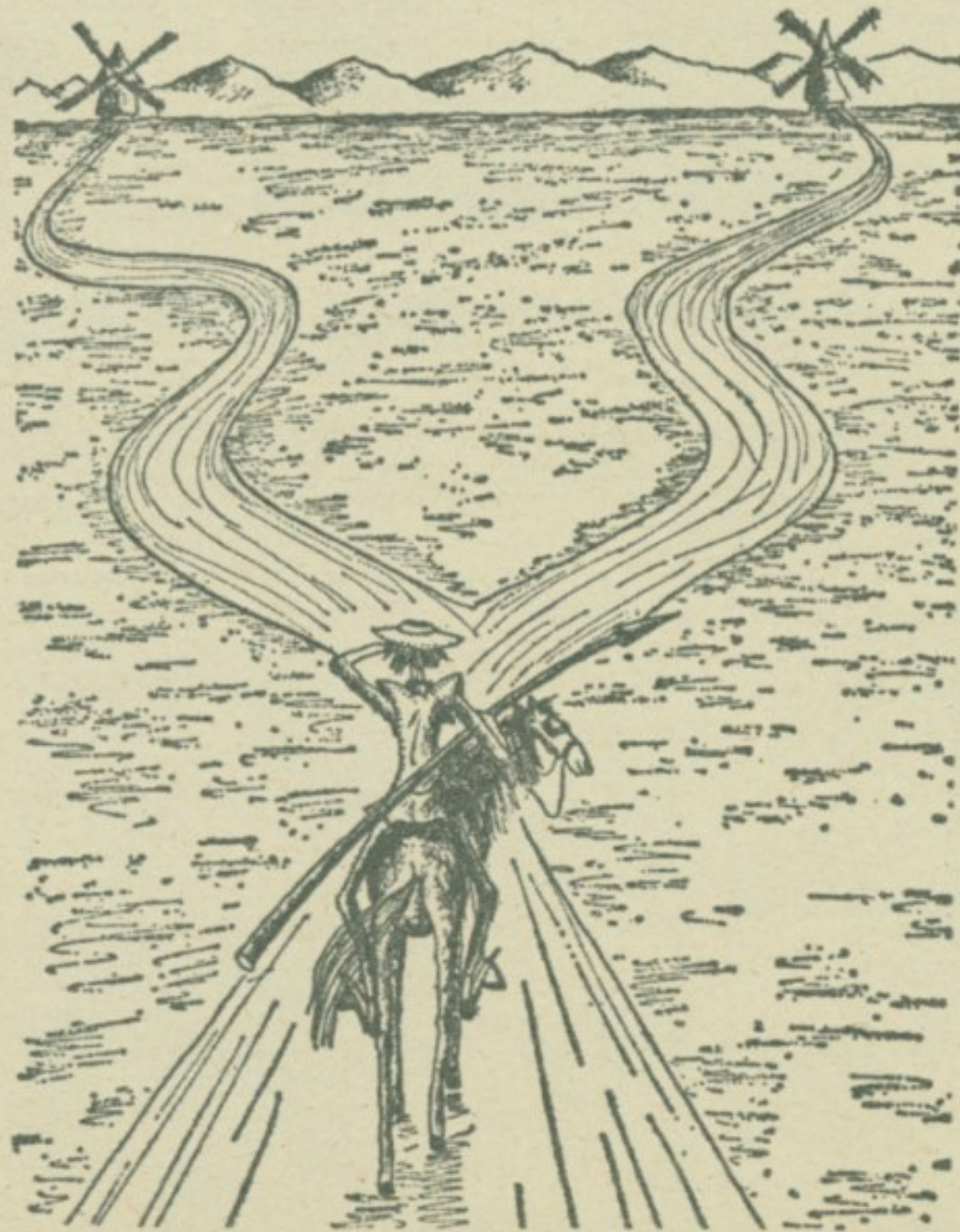
— Не, нико не може да уђе у стан кад сам ја одсутан. Наравно, изузимам полицијска њушкала. Ха! Ха! Ха!

— И ваши пријатељи ће посведочити да сте читаву прошлу седмицу провели у Брајтону, укључујући ту и јучерашњи дан када је ваш брат убијен?

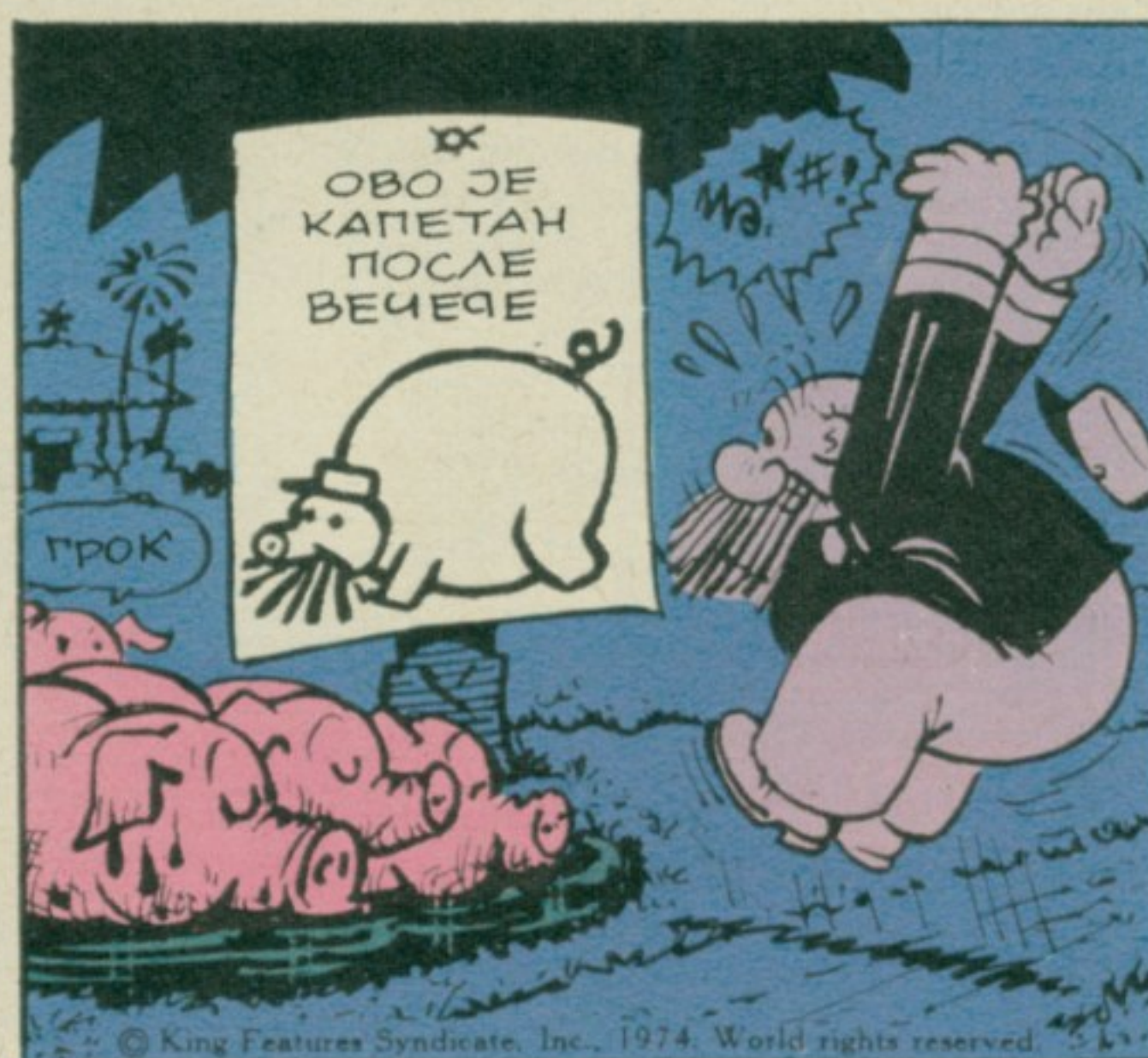
— Сасвим тачно!

— Ипак ћете морати да поћете са мном и да ми у полицији одговорите на нека питања — мирно рече инспектор Николсон. — И сматрајте да сте ухапшени, господине Браун...

* ХУМОР БЕЗ РЕЧИ *

Шта мислите, драги читаоци, на основу чега је инспектор Николсон закључио да је за смрт Џорџа Брауна крив његов брат? Ако знате честитамо! А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки прочитајте наше решење на 31. страни.

БОБАН

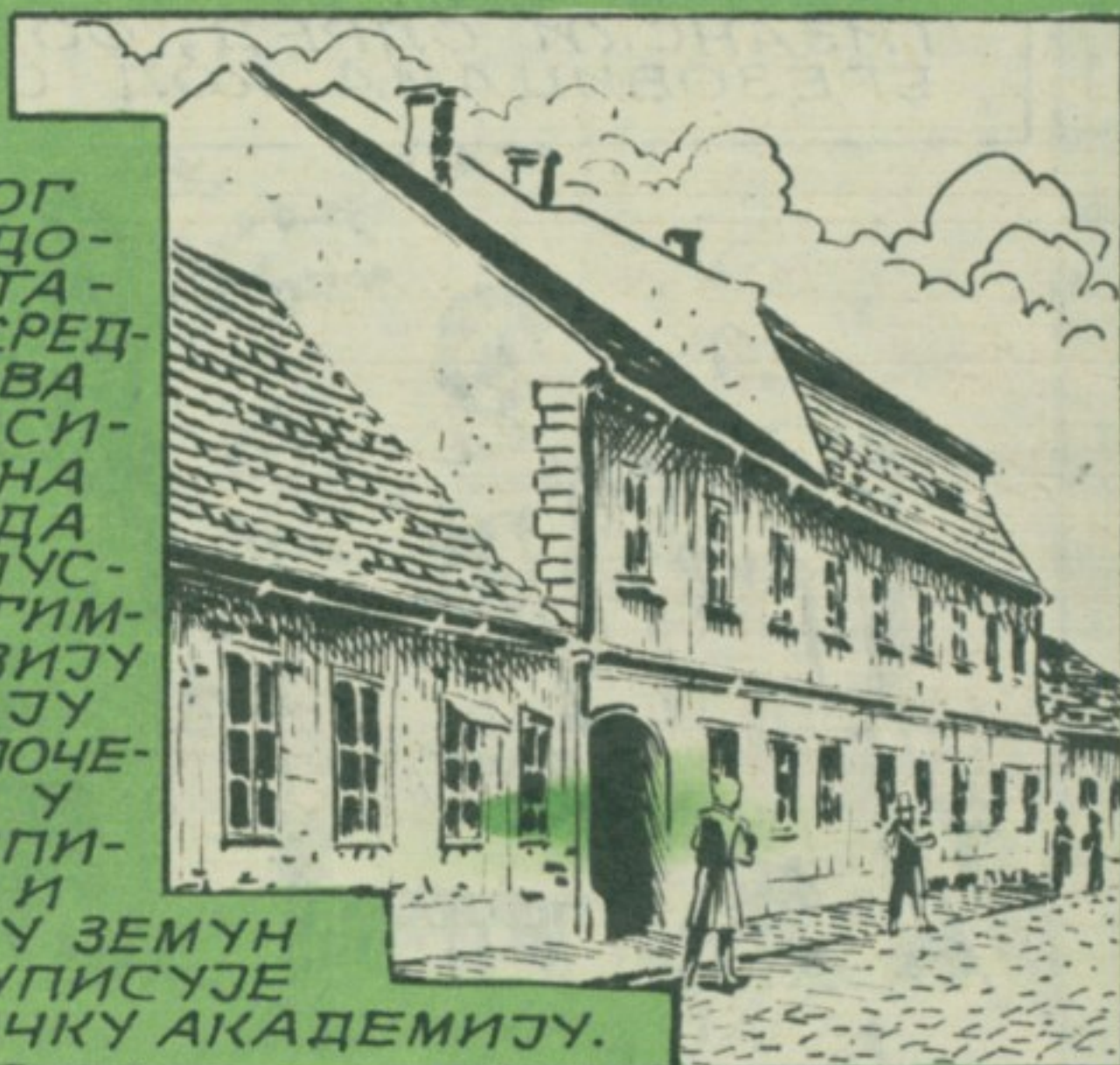
НАДА ДИМИЋ

НАДА ДИМИЋ СЕ РОДИЛА 6. IX 1923. У ДИВОСЕЛУ КОД ГОСПИЋА, У ВЕОМА СИРОМАШНОЈ ПОРОДИЦИ.

ЗБОГ НЕДОСТАТКА СРЕДСТАВА ПРИСИЉЕНА ЈЕ ДА НАПУСТИ ГИМНАЗИЈУ КОЈУ ЈЕ ПОЧЕЛА У ГОСПИЋУ И

ОДЛАЗИ У ЗЕМУН ГДЕ СЕ УПИСУЈЕ У ТРГОВАЧКУ АКАДЕМИЈУ.

ТЕК ЈЕ НАПУНИЛА 15 ГОДИНА А ВЕЋ ЈЕ ЧЛАН СКОЈ-А. У ЈЕСЕН 1940. УЧЕСТВУЈЕ У ВЕЛИКИМ ДЕМОНСТРАЦИЈАМА У КОШУТЊАКУ...

... ЗБОГ ЧЕГА ЈЕ ХАПСЕ.

У ЗБОРНИЦИ ТРГОВАЧКЕ АКАДЕМИЈЕ...

ГОСПОДО ПРОФЕСОРИ, НАША УЧЕНИЦА НАДА ДИМИЋ ЈЕ УХАПШЕНА!

ТАКВИМА НЕМА МЕСТА У НАШОЈ ШКОЛИ!

ОДЛУКА ЈЕ БИЛА ЈЕДНОГЛАСНА: ИСКЉУЧЕЊЕ БЕЗ ПРАВА УПИСА У БИЛО КОЈУ ШКОЛУ У ЗЕМЉИ!

НАПУСТИЛА ЈЕ ЗЕМУН И ОТИШЛА У СИСАК КОД РОЂАКА УЗ ЧИЈУ СЕ ПОМОЋ ЗАПОШЉАВА КАО РАДНИЦА.

У СИСКУ СЕ ОДМАХ ПОВЕЗУЈЕ С НАПРЕДНОМ ОМЛАДИНОМ И НАСТАВЉА РЕВОЛУЦИОНАРНИ РАД.

РАТ. ВЕЋ ЈУЛА 1941.
НАДА ДИМИЋ СТУПА У ПРВИ ПАР-
ТИЗАНСКИ ОДРЕД, ФОРМИРАН У
БРЕЗОВИЦАМА КОД СИСКА.

УЧЕСТВУЈЕ У МНОГИМ АКЦИЈАМА,
НАРОЧИТО ДИВЕРЗАНТСКИМ.

СМЕЛОЈ ДЕВОЈЦИ ПОВЕРА-
ВАЈУ НАЈТЕЖЕ И НАЈОДГО-
ВОРНИЈЕ ЗАДАТКЕ.

ДРУГАРИЦЕ
НАДО, НАША
ВЕЗА СА СИСКОМ
ЈЕ ПРЕКИНУТА.
ТВОЈ ЗАДАТАК ЈЕ
ДА ЈЕ ПОНОВО
УСПОСТАВИШ!

КРЕНУЛА ЈЕ ПРЕОДЕВЕНА У
МУШКАРЦА, ВЕРУЈУЋИ ДА ЋЕ
ТАКО БИТИ МАЊЕ УПАДЉИВА.

МЕЂУТИМ, УЧИНИЛА
СЕ СУМЊИВА АГЕНТИМА.
БИЛО ЈЕ ТО НА МОСТУ,
НИЈЕ ИМАЛА
КУДА ДА ПО-
БЕГНЕ, И ОНИ
ЈЕ ХАПСЕ.

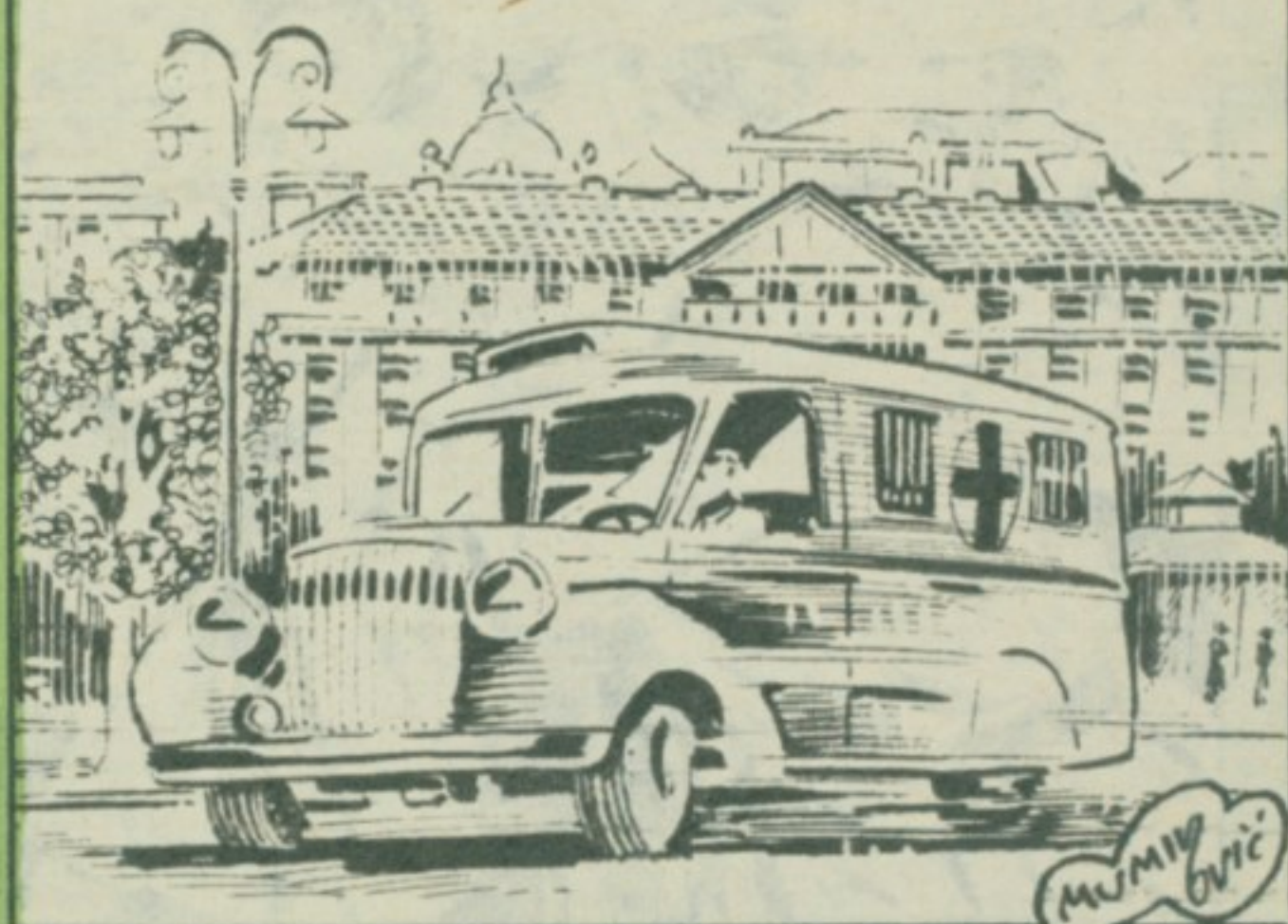
У ЗАТВО-
РУ ЈЕ
СТРАХО-
ВИТО
МУЧЕ.

НИШТА ОД ЊЕ НИСУ УСПЕЛИ
ДА САЗНАЈУ И ЗАТО ОДЛУЧУЈУ
ДА ЈЕ ПРЕБАЦЕ У ЗАГРЕБАЧКИ
ЗАТВОР. НА ПУТУ ИЗ СИСКА У
ЗАГРЕБ НАДА ПОКУШАВА ДА СЕ
УБИЈЕ: ИСПИЈА
ОТРОВ.

ИЗНЕМОГЛУ И ИЗМРЦВАРЕ-
НУ ОДВОДЕ ЈЕ У БОЛНИЦУ.

ЈЕДНОМ
СМЕЛОМ
АКЦИЈОМ
ЗАГРЕБАЧ-
КА ПАР-
ТИЈСКА
ОРАНИ-
ЗАЦИЈА
СПАСАВА
НАДУ
ИЗ
БОЛНИ-
ЦЕ.

НАДА ДИМИЋ ОДЛАЗИ
У КОРДУН НА ОСЛОБО-
ЂЕНУ ТЕРИТОРИЈУ И
УСКОРО ПОСТАЈЕ СЕ-
КРЕТАР СКОЈ-А ЗА
ОКРУГ КАРЛОВАЦ...

ДА БИ ОРГАНИЗОВАЛА
ПРЕБАЦИВАЊЕ БОРАЦА,
ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ
НА ОСЛОБОЂЕНУ
ТЕРИТОРИЈУ ЧЕСТО
ИЛЕГАЛНО ОДЛАЗИ
У КАРЛОВАЦ...

ЈЕДНОМ,
НА ПУТУ ЗА
КАРЛОВАЦ,
НОВЕМБРА 1941,
НАИШЛА ЈЕ
НА АГЕНТЕ.

ЗАТРАЖИЛИ СУ ЈОЈ
ЛЕГИТИМАЦИЈУ.

ПОСЕГЛА ЈЕ РУКОМ У
ЏЕП...

УМЕСТО ЛЕГИТИМАЦИЈЕ
ЈЕ ИЗВУКЛА ЈЕ РЕВОЛ-
ВЕР...

ДВА ПУЦЊА ОД-
ЈЕКНУЛА СУ СКО-
РО ИСТОВРЕМЕНО.

ОБА АГЕНТА СУ
ПАЛА. ЈЕДАН МРТАВ,
ДРУГИ ТЕШКО РАЊЕН.

НАДА ЈЕ ПОТРЧАЛА, АЛИ...

У СУСРЕТ СУ ЈОЈ
ДОЛАЗИЛИ ИТАЛИ-
ЈАНСКИ ВОЈНИЦИ.

НЕМАМ ИЗГЛЕДА
ДА СЕ
ИЗВУЧЕМ!
ИПАК, НЕЋУ
СЕ ПРЕДАТИ...

Али, њен пиштољ је
затажио.

ИТАЛИЈАНИ И УСТАШЕ БАЦИ-
ЛИ СУ СЕ НА ДЕВОЈКУ.

УХВАТИ-
ЛИ СУ ЈЕ И
ПРЕДАЛИ
УСТАШКОЈ
ПОЛИЦИЈИ.

ОПЕТ СВИРЕПА МУЧЕЊА
У ЗАГРЕБАЧКОМ
ЗАТВОРУ НА
САВСКОЈ
ЦЕСТИ.

ЧУПАЛИ СУ ЈОЈ НОКТЕ,
ЛОМИЛИ КОСТИ, ПАЛИЛИ
НОГЕ САМО ДА БИ ЈОЈ
ИЗНУДИЛИ ПРИЗНАЊЕ.
ОСАМНЕСТОГОДИШЊА
ПАРТИЗАНКА ХРАБРО СЕ
ДРЖАЛА.

НИЈЕДНУ РЕЧ НИЈЕ
ПРОГОВОРИЛА. НИЈЕ
ИМ ЧАК РЕКЛА НИ СВО-
ЈЕ ИМЕ. ПОЛИЦИЈА ЈЕ
САМО СЛУТИЛА КОГА
ИМА У РУКАМА. ЗАТО
ЈЕ У ДОСИЈЕУ
СТАЈАЛО:
НАДА ДИМИЋ?

ФЕБРУАРА 1942. НАДА
ДИМИЋ ЈЕ ИЗ ЗАГРЕБАЧ-
КОГ ЗАТВОРА ПРЕБАЧЕ-
НА У ЛОГОР СТАРА
ГРАДИШКА.

ТУ НАСТАВЉА ДА ЈЕ МУЧИ
ЗЛОГЛАСНИ УСТАШКИ КОЉАЧ
ЉУБО МИЛОШ.

ИЗМРЦВАРЕНУ И БОЛЕС-
НУ ОД ПЕГАВЦА, УСТАШКИ
МУЧИТЕЉИ СУ ЈЕ ДОТУК-
ЛИ 20. МАРТА 1942. ЈОШ
НИЈЕ ИМАЛА НИ 19 ГОДИ-
НА.

КРАЈ

СИМО ШОЛАЈА

СИМО ШОЛАЈА СЕ РОДИО 1905. ГОДИНЕ
У СЕЛУ ПЉЕВИ КОД ЈАЗЦА.

ЧИТАВ СВОЈ ЖИВОТ
- ОД ДВАНАЕСТЕ ГО-
ДИНЕ ПА ДО ...

... ПОЧЕТКА УСТАНКА 1941. ПРОВЕО
ЈЕ У НАПОРНОЈ БОРБИ
ЗА ЖИВОТ ...

... НА НАЈТЕЖИМ
ФИЗИЧКИМ ПОСЛОВИ-
МА, НАЈВИШЕ КАО
ШУМСКИ РАДНИК.

БУНТОВАН И БОРБЕН,
ЧЕСТО ЈЕ ДОЛАЗИО У
СУКОБ СА ЖАНДАРМИ-
МА. ХАПШЕН ЈЕ НЕКО-
ЛИКО ПУТА.

НАПАД ФАШИСТА НА НАШУ
ЗЕМЉУ ЗАТЕ-
КАО ЈЕ СИ-
МУ У РОДНОМ
СЕЛУ.

ПОЧЕО ЈЕ УСТАШКИ ТЕ-
РОР. СЕЛА У ЗГАРИШТИМА ...

... СВАКОДНЕВНА МУЧЕЊА
И СТРЕЉАЊА.

ДРУГОГ АВГУСТА 1941. ШОЛАЈА ЈЕ ОКУ-
ПИО НАЈБОЉЕ ДРУГОВЕ. НАОРУЖАЛИ С
СЕ СЕКИРАМА
ВИЛАМА ...

ИМАМО И
НЕКОЛИКО
ПУШАКА И
БОМБИ !

У СРЕД БЕЛА ДАНА КРЕНУЛИ СУ НА
УСТАШКУ КАСАРНУ

ШОЛАЈА ЈОЈ
СЕ ПРИВУКАО
И КРОЗ ПРОЗОР
УБАЦИО БОМБУ.

ПРВИ УСТАНИЧКИ ПУЦЊИ ДАЛЕКО
СУ ОДЈЕКНУЛИ. ШОЛАЈА ЈЕ ОРГАНИЗО-
ВАО ПРВУ ЧЕТУ, УСПОСТАВЉА ВЕЗУ
СА УСТАНИЦИМА У ДРВАРУ, ПОВЕЗУЈЕ
С КОМУНИСТИМА.

УСТАНИЦИ ОТВАРАЈУ ВАТРУ ИЗ НЕКОЛИКО
ПУШАКА КОЈЕ СУ ИМАЛИ-ЗАРОБИЛИ СУ И
УБИЛИ ОСАМ УСТАША И ЗАПЛЕНИЛИ ОРУЖЈЕ
И МУНИЦИЈУ.

ВЕЋ КРАЈЕМ АВГУС-
ТА 1941. ШОЛАЈА
НАПАДА И РАЗБИЈА
ДВА БАТАЉОНА ДОМОБРАНА НА ШИПОВУ.

У СЕПТЕМБРУ ЈЕ РАЗБИО ОФАНЗИВУ
УСТАША КОЈИ СУ У ЈАЊУ СПАЛИЛИ
ВИШЕ ОД 300 КУЋА.

У БИЦИ НА
КОЗИЛИМА
ЗАРОБИО ЈЕ
ПРВЕ
ТОПОВЕ...

...А У НОВЕМБРУ САЧЕКАО И РАЗБИО
ИТАЛИЈАНСКУ КАЗНЕНУ ЕКСПЕДИЦИЈУ.

ОКТОБРА 1941. ФОРМИРАН ЈЕ
БАТАЉОН "ИСКРА". КОМАН-
ДАНТ ЈЕ СИМО ШОЛАЈА.
БАТАЉОН ЈЕ ДОБРО ОПРЕМ-
ЉЕН И НАОРУЖАН-ОРУЖЈЕМ
ОТЕТИМ ОД НЕПРИЈАТЕЉА.

ШОЛАЈА ЈЕ МЕЊУ ПРВИМ
НАРОДНИМ КОМАНДАНТИМА
СТВОРИО ПОКРЕТНЕ ВОЈНЕ
ФОРМАЦИЈЕ.

УСТАНАК
СЕ РАС -
ПЛАМСАВА.
ШОЛАЈА СА СВО -
ЈИМ БАТАЉОНОМ
БРЗО СЕ ПРЕБАЦУ -
ЈЕ ИЗ ЈЕДНОГ КРА -
ЈА У ДРУГИ, ТРАЖИ
НЕПРИЈАТЕЉА...

ПОЧЕТКОМ ФЕБРУАРА 1942. ШОЛАЈА СА СВО -
ЈИМ БАТАЉОНОМ УЧЕСТВУЈЕ У БОРБАМА КОД
МРКОЊИГ - ГРАДА, ДО НОГУ ТУЧЕ ИТАЛИЈАНЕ
КОД ГОРЊЕГ
ВАКУФА...

КАДА ЈЕ У МАРТУ У ПЉЕВИ И ЈАНУ ДОШЛО ДО ОТВО -
РЕНЕ ЧЕТНИЧКЕ ИЗДАЈЕ ШОЛАЈА ЈЕ ОДЛУЧНО УСТАО
ПРОТИВ ЧЕТНИКА. ЧЕТНИЦИ СУ ПОКУШАЛИ ДА ГА

ПОДМИТЕ,
ПРЕТИЛИ
СУ...

АЛИ ШОЛАЈА
ЧВСТО СТОЈИ НА
СТРАНИ ПАРТИЗАНА
И БОРИ СЕ ЗА БРАТ -
СТВО И ЈЕДИНСТВО.

ЧЕТНИЦИ ИЗ ГЛАМОЧКОГ ПОЉА
ШАЉУ МУ СВОГ
ЧОВЕКА С ПРИМАМ -
ЉИВОМ ПОНУДОМ,
АЛИ...

НУДЕ МИ
ДА ПОСТАНЕМ
ЧЕТНИЧКИ
КАПЕТАН...

РАДИЈЕ БУ КОД ПАРТИ -
ЗАНА БИТИ КУВАР, НЕГО
КОД ЧЕТНИКА КАПЕ -
ТАН!

ШОЛАЈА ЈЕ ОД САМОГ ПОЧЕТКА РАДИО УЗ ПОМОЋ КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ, А У ЈУЛУ 1942. ПОСТАО ЈЕ И ЊЕН ЧЛАН.

ШОЛАЈА ЈЕ ВЕЋ ЛЕГЕНДА. НАРОД ПЕВА О ЊЕМУ: „ПО БОСНИ СЕ ПОДИГНУЛА РАЈА, ПОДИГНО ЈЕ КОМАНДАНТ ШОЛАЈА“.

АВГУСТА 1942. ЊЕГОВ БАТАЉОН УЧЕСТВУЈЕ У ВЕЛИКОМ НАПАДУ НА КУПРЕС.

ШОЛАЈА ЈЕ НЕ САМО НЕУСТРАШИВ, ВЕЋ И ВЕОМА ВЕШТ КОМАНДАНТ.

НЕПРИЈАТЕЉ УТВРЂЕН У БУНКЕРИМА ПРУЖА ЖИЛАН ОТПОР. ЈУРИШ ЗА ЈУРИШЕМ. ПАРТИЗАНИ СУ СВЕ БЛИЖЕ ГРАДУ.

У ЈЕДНОМ ЈУРИШУ 1. АВГУСТА ПАО ЈЕ СМРТНО ПОГИБЕН СИМО ШОЛАЈА.

ВЕЋ АВГУСТА 1942. ПРОГЛАШЕН ЈЕ ЗА НАРОДНОГ ХЕРОЈА. ХЕРОЈ ШОЛАЈА И ДАНАС ЖИВИ У ПРИЧАМА И ПЕСМАМА.

КРАЈ

ТРИ КОМАНДОСА

Једне мартовске ноћи 1944. британски ратни брод с групом командоса приближавао се грчком острву Паркасос које је било под немачком окупацијом ...

Кад је брод пришао обали, командоси су се окупили у официрској кабини ...

Острво је база такозваних Е-бродова, који наносе огромне штете нашим конвојима! морамо их уништити!

Без и најмањег шума, чамци су спуштени у воду и мали одред је кренуо ка обали ...

Добар лов, момци!

Али, били су лоше среће: из таме су се указале контуре великих бродова које су пратили Е-чамци ...

До сто бавола... Е-флотила!

Командоси су завеслали ка обали, надајући се да их немци неће приметити. Али ...

Енглези! Гађајте их! Нека сви бродови отворе ватру!

Гранате је било немогуће избећи ...

АААХ!

Жестока паљба осула се по чамцима.

За само десетак секунди, готово цео одред био је уништен ...

Ниједан не сме остати жив!

Неким чудом, три човека су успела да се дочепају обале. Немци су усмерили на њих своје рефлекторе и митраљезе...

У заклон, или ћемо сви изгинути?

Прошла је читава вечност пре него што су се усудили да устану...

Мислио сам да никад неће отићи?

Е-бродови су се вратили сигурни да није-дан Енглеz није остао жив.

Добро обављен посао... зар не, шмице?

Ја, хер капитен?

Преживели су се договарали шта да предузму. Искусни џим Брек први је дао предлог...

Најбоље је да кренемо ка планинама? На бродовима оног ковоја мора да има бар 500 Немаца?

Том хотон, новазлица међу командосима, имао је једну расквашену мапу у џепу...

Могли бисмо да стигнемо до луке пре Немаца?

Ники, снажни Грк, био је спреман да прихвати сваки план само да се бори са Немцима...

Чекајте! Имамо само Никкијев нож! Зашто не бисмо прво потражили неко оружје?

Шта је Брек... страх је?

Брек, који је толико пута доказао своју храброст, разбеснео се...

Показати ја теби, жуто-кљунче?

Не! Не туците се?

Тучу је спречио Грк.

Свима су нерви били на ивици...

Био сам водник, али су ме деградирали зато што сам млатио бубрад као што си ти?

Ово ђубре узвраћа ударце?

Хотон је назад пустио Брека да изнесе свој план...

Изнад нас се налази складиште оружја! Побегнемо стражаре и наоружати се?

Идемо! Баш ме интересује како ћеш се показати?

Пенање уз окомиту стену било би тешко и дању...

Чувајте се! Камење је мокро и клизаво?

СВИТАЛО ЈЕ КАД СУ СТИГЛИ НА ЦИЉ. ЗАСТАЛИ СУ, ЗАЧУЊЕНИ ОНИМ ШТО СУ ВИДЕЛИ...

ОВАЈ ТОП БИ РАСТУ-
РИО НАШЕ БРОДОВЕ
КАД ДОЂУ ПО
НАС?

МОРА-
МО
ГА
УНИШ-
ТИТИ?

ЧЕКАЛИ СУ ПО 'ОДАН ТРЕНУТАК ДА СЕ ПРИБЛИЖЕ СТРАЖАРИМА...

НА ХОТОНОВ ЗНАК,
СЛОЖНО СУ СЕ БАЦИЛИ НА НЕМЦЕ.

СТРАЖАРИ СУ БРЗО САВЛАДАНИ...

ААХ?

Али, тај окршај није
МОГАО ПРОЋИ НЕЗАПАЖЕН...

ПОСАДА НЕМАЧКОГ БУНКЕРА ЈЕ ТО ЧУЛА И КРЕНУЛА У НАПАД. ДОЧЕКАЛА ИХ ЈЕ ВАТРА ИЗ БРЕКОВОГ ШМАЈСЕРА.

АААА?

МОЖИ СУ ДРУ-
ГОВИ ИЗГИНУЛИ
ПРОШЛЕ НОЋИ?
САД ЈЕ НА ВАС
РЕД?

НИКИЈЕВА ГРАНАТА ЈЕ ПОКОСИЛА НЕМЦЕ... АЛИ МИТРАЉЕСКИ РАФАЛ ИЗ БУНКЕРА ПРИКОВАО ЈЕ КОМАНДОСЕ ЗА ТЛЕ.

ПРЕСТАНИ С ВАТ-
РОМ, ХОТОНЕ, ЈА
ИДЕМ УНУТРА?

ВРАТИ
СЕ,
БУДАЛО?

Али, брек је већ јурио
ПРЕМА БУНКЕРУ...

ЕВО ВАМ
ОВО УМЕСТО
ДОРУЧКА?

ЧУЛА СЕ СТРАШНА
ЕКСПЛОЗИЈА, А
ЗАТИМ ЈЕ НАСТАО
ТАЈАЦ...

БРЕК ЈЕ УСТАО БАШ КАД СУ МУ ДВА ДРУГА ПРИТРЧАЛА...

НАС ТРОЈИЦА БЕ-
МО ЗА НЕДЕЉУ
ДАНА ОЧИСТИТИ
ОСТРВО ОД НАЦИС-
ТА?

ЈЕСИ
ЛИ
ЧИТАВ?

МИСЛИМ
ДА
ЈЕСАМ?

ПОСТИГЛИ СУ НЕМОГУЋЕ: НИЈЕДАН
НЕМАЦ СЕ НИЈЕ ИЗВУКАО.

Али, брек је ово
ИСКОРИСТИО ДА
ТРИЈУМФУЈЕ НАД
ХОТОНОМ...

САД РЕЦИ
КО ЈЕ
КУКАВИ-
ЦА, А?

СВАКИ
ТРАПАВКО
МОЖЕ
ДА
ЈУРИША
НА
БУНКЕР?

ШТО
ТИ
НИСИ
ПОКУ-
ШАО?

Но, и из тих
СВАЂА РАЂАЛО СЕ
УЗАЈАМНО
ПОШТОВАЊЕ...

После тога, кренули су на главни задатак ...

ТЕК КАД ОВО СВРШИМО БИЋЕМО СИГУРНИ ПРИЛИКОМ УКРЦАВАНА!

АКО САМО БУДЕМО ЖИВИ...

ХОТОН ЈЕ БУТАО, ЗАДУБЉЕН У МИСЛИ: КАКО ДА УНИШТИ ТОП. А ОНДА ЈЕ УГЛЕДАО ГОМИЛУ МИНА ...

ИСКОРИСТИЋЕМО ОВЕ МИНЕ! УМЕШ ЛИ ДА СЕ СЛУЖИШ ЊИМА, БРЕК?

ЈОШ ПИТАШ? ВИ СЕ СКЛОНИТЕ ДОК ЈА ТО УРЕДИМ!

БРЕК ЈЕ МИНИРАО ТОП И УСКОРО ЈЕ ОДЈЕКНУЛА ЕКСПЛОЗИЈА ...

БОЉЕ ДА СЕ ПОВУЧЕМО ПРЕ НЕГО ШТО НЕМЦИМА СТИГНЕ ПОЈАЧАЊЕ! ОСТАВИЋЕМО ЛАЖАН ТРАГ КОЈИ ВОДИ КА ПЛАНИНАМА...

ПОЛАКО, БРЕК, УВЕК НЕГДЕ ЖУРИШ!

НИКИЈЕВ УЗВИК ЈЕ СПРЕЧИО СВАЋУ...

ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈТЕ! САМОХОДНИ ТОП!

ДА ГА ОДВЕЗЕМО ДО ЛУКЕ И ЊИМЕ ГАЉАМО Е-БРОДОВЕ КАД СЕ ПОЈАВЕ!

ОПЕТ ОН!

БРЕКУ СЕ ХОТОНОВА ИДЕЈА НИЈЕ ДОПАЛА ...

ПА ТО ЈЕ НАЈОБИЧНИЈЕ САМОБИСТВО! ТАМО НАС ЧЕКА БАР ПЕДЕСЕТ НЕМАЦА, УСКОРО ЋЕ ИХ БИТИ ЈОШ ДЕСЕТ ГУТА ТОЛИКО!

АЛИ, ХОТОН ГА НИЈЕ СЛУШАО: ОДРЕЂИВАО ЈЕ МАРШРУТУ НА КАРТИ ...

С ТОБОМ ИЛИ БЕЗ ТЕБЕ, БРЕК, МИ ЋЕМО ИПАК КРЕНУТИ НА ЛУКУ! АКО ЖЕЛИШ ДА СЕ ИЗВУЧЕШ...

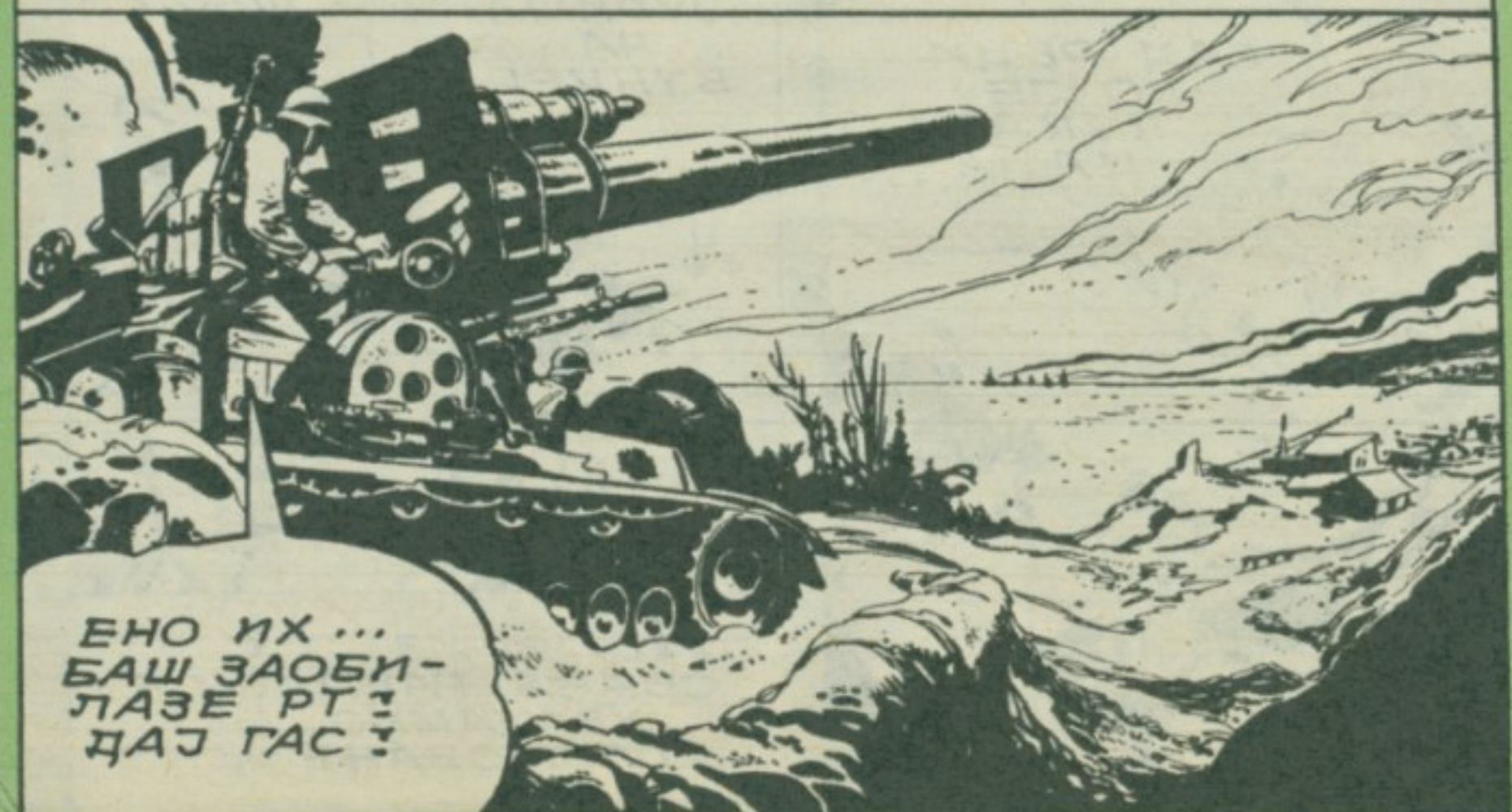

ХОТОНОВ ОДГОВОР ЈЕ РАЗБЕСНЕО БРЕКА И НИКИ ЈЕ ПОНОВО МОРАО ДА СЕ УМЕША ...

КАД СВЕ ОВО ПРОЂЕ, СРЕДИЋУ ЈА ТЕБЕ ХОТОНЕ!

НА БРЗИНУ СУ НАТОВАРИЛИ МУНИЦИЈУ, ОРУЖЈЕ И БЕНЗИН. СТАВИЛИ СУ НЕМАЧКЕ ШЛЕМОВЕ, А ХОТОН ЈЕ СЕО ЗА УПРАВЉАЧ...

ЕНО ИХ... БАШ ЗАОБИЛАЗЕ РТ! ДАЈ ГАС!

КАД СУ СТИГЛИ НА ПЕРИФЕРИЈУ, НАИШЛИ СУ НА ПРВУ ПРЕПРЕКУ ...

АХ! КАКАВ ДОЧЕК!

ЕВО НАС, МОМЦИ, ДОШЛИ СМО!

ТРОЈИЦА
СА ТОПА
ОСУЛИ
СУ
ВАТРУ
НА СТРА-
ЖАРЕ ...

ЈАО!

РАЗОРИВШИ СТРАЖАРНИЦУ,
ПРОДУЖИЛИ СУ КА ГРАДУ.

Али, КАД СУ УШЛИ У УСКЕ УЛИЦЕ
НАШЛИ СУ СЕ ПОД ВАТРОМ ...

ДАЈ ГАС,
ПА ДА
КИДАМО
ОДАВДЕ!

БРЕК, ОКРЕНУТ УНАЗАД,
НИЈЕ ВИДЕО ГРАНАТУ. Али, НИКИЈЕВ
КРИК ГА ЈЕ УПОЗОРИО ...

ПАЗИ,
БРЕК!
ГРАНА-
ТА!

БРЕК ЈЕ СКОЧИО И УХВАТИО
ГРАНАТУ.

ЕВО, ВРАБАМ ТИ
ЈЕ, ФРИЦ!

ХОТОН ЈЕ СКРЕНУО
ТЕШКИМ ВОЗИЛОМ ЗА УГАО.

ЧЕМУ УЗРУЈАВАЊЕ?
ПРОШЛИ СМО ЧИТАВИ
КРОЗ ГУЖВУ, ЗАР НЕ?
А САД НА
ПРИСТАНИШТЕ!

ДА, Али ДО
ЊЕГА
ЈОШ НИСМО
СТИГЛИ!

БРЕК ЈЕ БИО У ПРАВУ: У ПУНОЈ
БРЗИНИ НАЛЕТЕЛИ СУ ПРАВО НА ЦЕВ
ПРОТИВТЕНКОВСКОГ ТОПА. ХОТОН ЈЕ
НАЈЕДНОМ ПОВИКАО ...

МИНЕ!

ХОТОН ЈЕ ЗАУСТАВИО ТОП, НЕКОЛИКО
МЕТАРА ИСПРЕД ЛАНЦА МИНА ...

ПАЛИ!

СРЕЋОМ, ПРВА ПРОТИВКОЛСКА
ГРАНАТА ЈЕ ПРОМАШИЛА ...

ДРУГА ГРАНАТА НИЈЕ НИ ИСПА-
ЉЕНА. ДОК ЈЕ ХОТОН УКЛАЊАО
МИНЕ, БРЕК ЈЕ ПУЦАО ...

ПОГОДИО СИ
ГА, БРЕК,
ПОГОДИО!

СТИГЛИ СУ НА ПРИСТАНИШТЕ ...
ДА ДОЧЕКАЈУ НЕМАЧКИ КОНВОЈ ...

ХОТОН ЈЕ СКЛОНИО ТОП
ИЗА ЈЕДНОГ БЕДЕМА.

НЕ СУМЊАЈУЋИ
НИШТА, КОНВОЈ ЈЕ
УПЛОВИО У ЛУКУ...

КАПЕТАН ЈЕ СКУ-
ПО ПЛАТИО СВОЈУ
НЕОПРЕЗНОСТ.

ДОБРО
ГАЂАШ
БРЕК!

ПУСТИ ИХ
ДА ЈОШ
ПРИЂУ,
НИКИ!

АЛИ ЈОШ ПРЕ НЕГО
ШТО СУ НЕМЦИ СТИГЛИ ДА
УПОТРЕБЕ ОРУЖЈЕ...

НАЗНАД СУ СЕ
НЕМАЧКЕ ТОБ-
ЦИЈЕ ПРИБРА-
ЛЕ...

ОСТАЦИ НЕМАЧКОГ ГАРНИЗОНА СУ СЕ
ПРИКУПИЛИ И НАПАЛИ С ЛЕЂА.

АЛИ КОМАНДАНТ НАЦИСТИЧКОГ
КОНВОЈА БИО ЈЕ ЧВРСТО РЕШЕН
ДА УНИШТИ КОМАНДОСЕ...

Неки од нациста успели су да се дочепају обале и командоси су нападнути са три стране.

Снажним јури-
шем хотон је
очистио кеј од
немаца...

Хотон је схва-
тио да једино
силом може из-
вући брека...

Док се повлачио носећи брека,
хотон је просипао бензин...

Спустивши брека у једну капију,
бацио је упаљену шибицу...

Кад су се први нацисти појавили,
пламен је стигао до топа и муници-
ја је експлодирала.

Журно су
кренули
ка брдима?

Били су већ на ивици
снаге кад су се попели уз
стрмину...

КОЈЕ МЕСТО
НА ОСТРВУ ЈЕ,
ПО ТВОМ
МИШЉЕЊУ,
САДА
НАЈБЕЗ-
БЕДНИЈЕ
ЗА НАС ?

НИ-
ЈЕД-
НО ?

ТО ТИ
КАЖЕШ ?

ШТА МИСЛИШ О
АСТЕЛИ ? ТО ЈЕ
ПОСЛЕДЊЕ МЕСТО
ГДЕ ЋЕ НАС
ТРАЖИТИ ?

НЕ МИСЛИШ
ВАЉДА
ОЗБИЉ-
НО ?

ЈЕДИНО ТАМО МОЖЕ-
МО НАћи ЧАМАЦ ! А
ОН НАМ ЈЕ НЕОПХОДАН
АКО ХОБЕМО ДА
НАПУСТИМО
ПАРКАТОС ...

ТАЧНО ?
У СВАКОМ
ДРУГОМ
СЛУЧАЈУ
БИСМО ПРОПА-
ЛИ ! ИДЕМО
У АСТЕЛУ ?

МОРАМО СЕ ПРОБИ-
ТИ КРОЗ ОБРУЧ ?
ПРОЦУЊАЈ МАЛО, НИ-
КИ ? БРЕК И ЈА
ЋЕМО ЗА ТО ВРЕМЕ
УКЛОНИТИ
НАШЕ
ТРАГОВЕ ?

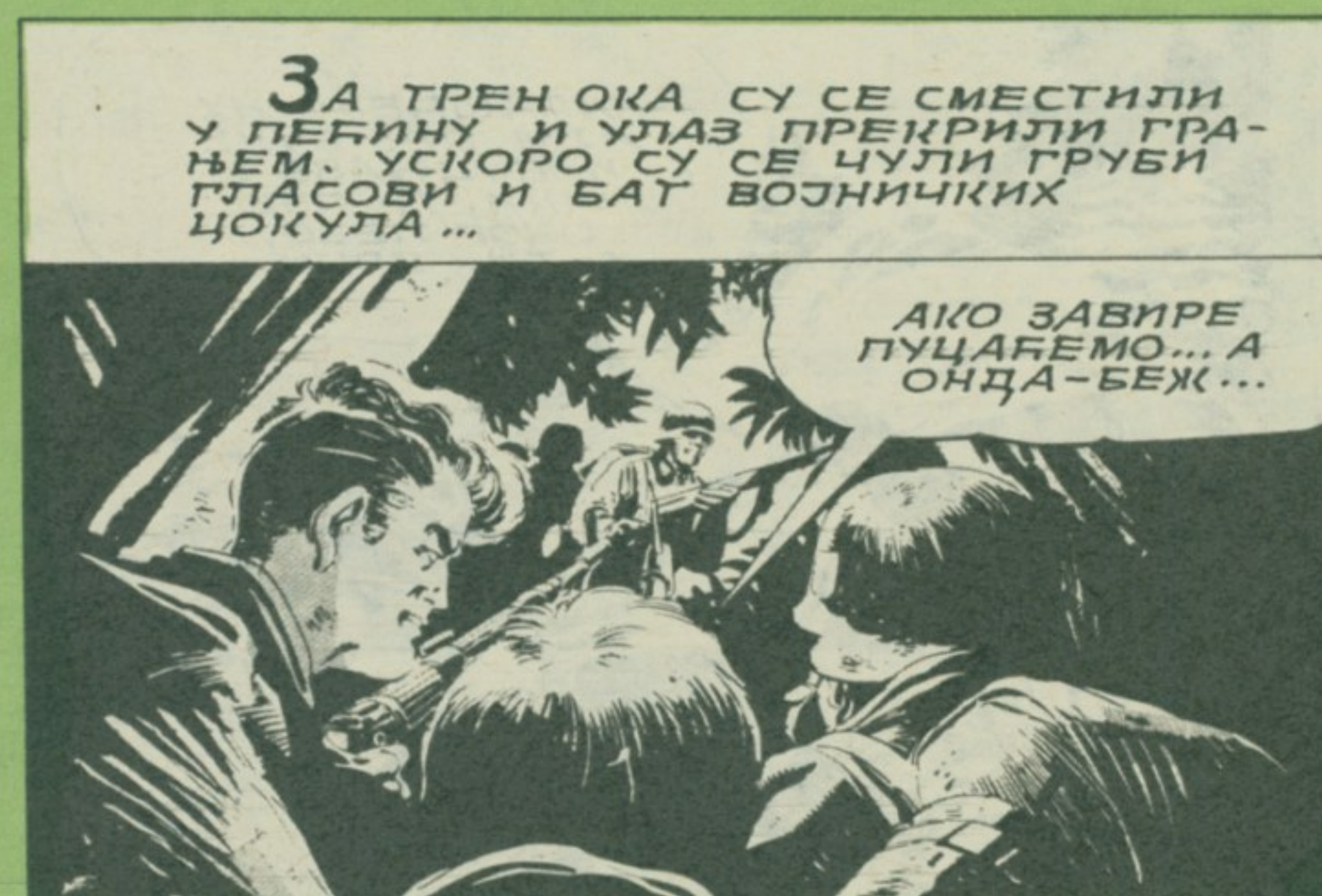
ОКЕЈ ?
ИДЕМ
ДА
ВИ-
ДИМ ?

Ники је наишао на идеално
скровиште: пећину са готово
невидљивим улазом ...

КАО СТВОРЕНА
ЗА СКРИВАЊЕ ?

Брек и хотон су на
брзину укклонили трагове,
а онда су се спурили до
новог скровишта ...

За трен ока су се сместили
у пећину и улаз прекрили гра-
њем. Ускоро су се чули груби
гласови и бат возничких
чокула ...

АКО ЗАВИРЕ
ПУЦАЋЕМО ... А
ОНДА-БЕЖ ...

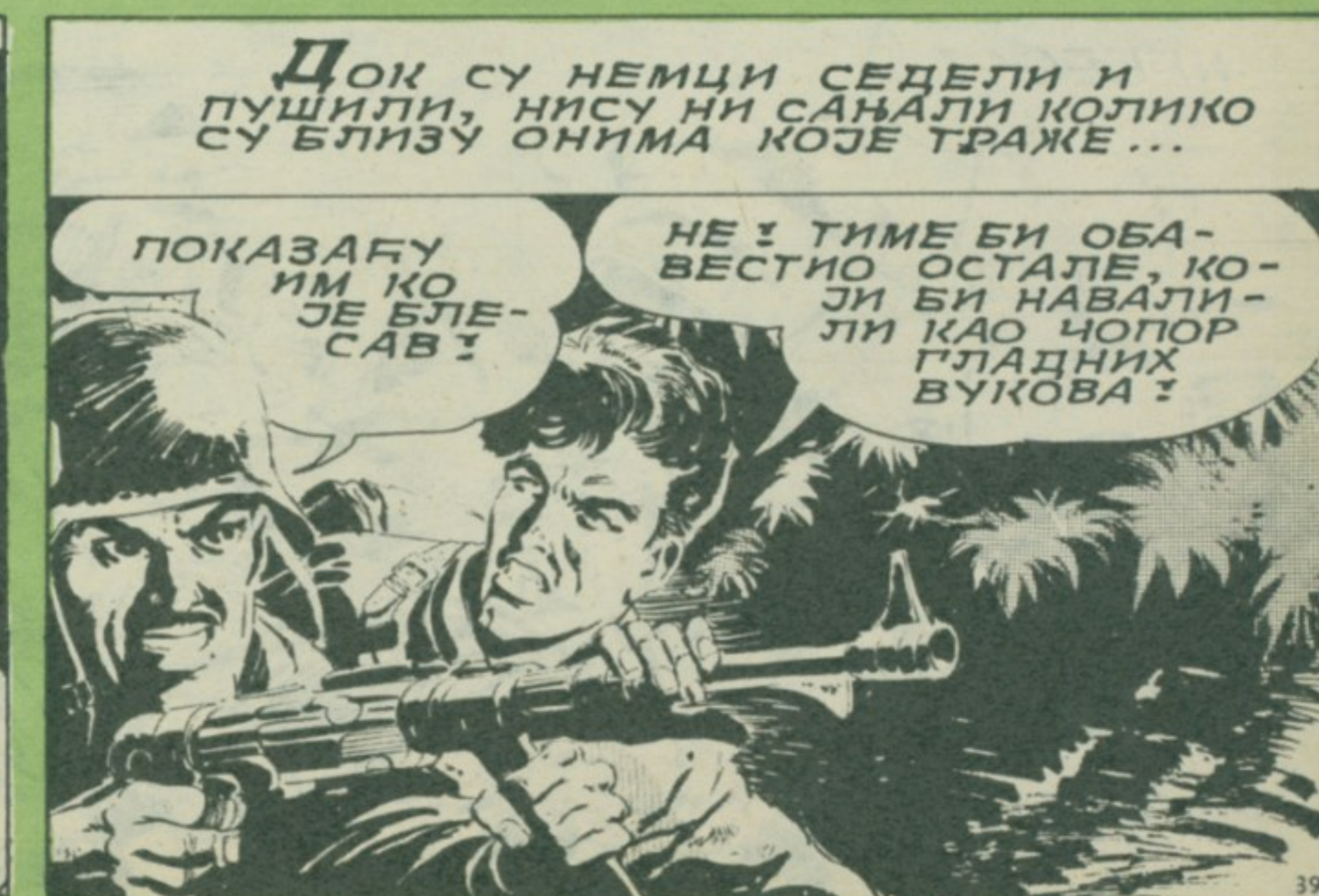
Командоси су се припремили
да скупо продају своје животе.
А тада ...

СЕДНИ, ХАНСЕ ?
ЕНГЛЕЗИ СУ СИГУР-
НО НА ДРУГОМ
КРАЈУ ОСТРВА ?
ДА ПОПУШИМО ...
ОВДЕ НАС НИКО
НЕ МО-
ЖЕ ВИ-
ДЕТИ ?

НАПОРАН
ДАН ?
ТОЛИКО
МЕ БОЛЕ
СТОПАЛА
ОД ОВОГ
ПРОКЛЕТОГ
КАМЕНА ?

ОВОЛИКИ ТРУД
ЗБОГ ТРИ БЛЕ-
САВА ЕНГЛЕЗА ?
АЛИ, УХВАТИ-
ЋЕМО ИХ ?

Док су немци седели и
пушили, нису ни сањали колико
су близу онима које траже ...

ПОКАЗАЋУ
ИМ КО
ЈЕ БЛЕ-
САВ ?

НЕ ? ТИМЕ БИ ОБА-
ВЕСТИО ОСТАЛЕ, КО-
ЈИ БИ НАВАЛИ-
ЛИ КАО ЧОПОР
ГЛАДНИХ
ВУКОВА ?

ВИКА НЕМАЧКОГ ПУКОВНИКА
ДИГЛА ЈЕ ОНУ ДВОЈИЦУ...

ТРАЖИТЕ, ГЛУПАЦИ!
ХОЋУ ОНЕ ЕНГЛЕЗЕ
ЖИВЕ ИЛИ
МРТВЕ?

ОДЛА-
ЗЕ...

БОЉЕ
ДА ПОЖУ-
РИМО?
ПУКОВНИК
ЈЕ ПОТПУНО
ЛУД?

КОМАНДОСИ СУ ПУЗЕБИ ИЗИШЛИ
ИЗ ПЕЋИНЕ. ХОТОН ЈЕ
ПРОВИРИО ИЗА СТЕНЕ...

ВИДИШ ЛИ ИХ?

ДА? СУВИШЕ
СУ ЗАУЗЕТИ
ТРАЖЕЊЕМ
И НЕЋЕ
НАС
ПРИМЕТИТИ!
ХАЈДЕ-
МО?

САД ИДЕМО
ПРАВО У
АСТЕЛУ,
ДА
НАЋЕМО
ЧАМАЦ...

СИЛАЗИЛИ СУ
ПАЗЕБИ ДА ИХ
НЕМЦИ НЕ ПРИМЕТЕ...

ТЕК КАСНО
ПО ПОДНЕ ИЗБИЛИ
СУ НА ДРУМ ЗА
ГРАД.

ГАДНА
ВРУЋИ-
НА?

МОРАЋЕМО ДА
СЕ ПОБРИНЕМО
ЗА ВЕЧЕРУ? У АС-
ТЕЛИ СЕ, КАЖУ,
ДОБРО ЈЕДЕ?

АЛИ, НАЦИСТИ НИСУ БИЛИ БАШ
ТОЛИКО ГЛУПИ. ПУТ ЗА АСТЕЛУ БИО
ЈЕ ЧУВАН...

УХ, ИМАЈУ
И ОКЛОПНА
КОЛА?

ИМАЈУ,
ПА
ШТА?

ЗАМАЛО СУ НАЛЕТЕЛИ ПРАВО
НА НЕМАЧКУ ПАТРОЛУ...

КАКО БИ БИЛО
ДА ЗАУСТАВИМО
НЕКИ ТАКСИ
ЗА ГРАД?

ТИ СЕ ИЗМОТА-
ВАШ, АЛИ ТО
ТИ ЈЕ НАЈПА-
МЕТНИЈЕ ШТО
СИ ДОСАД
РЕКАО?

НАПАШЋЕМО ИХ,
АЛИ БЕЗ БУКЕ
И ПУЦНАВЕ?
НИКИ, ТИ БЕШ
ОНОЈ ЛЕВО,
А ТИ, БРЕК...

НЕБЕСА!

ПОСАДУ ОКЛОПНИХ КОЛА
ИЗНЕНАДИО ЈЕ ОВАЈ ЈУРИШ...

ХАЈДЕ,
ФРИЦ,
БРАНИ
СЕ?

АААХ!

БРЕК И ХОТОН СУ УПАЛИ У НЕМАЧКУ КАСАРНУ...

ХЕЈ, ШВАБЕ,
ИМАТЕ
ПОСЕТУ:

ОВО ВАМ
ЈЕ
ПОКЛОН
ИЗ ЛОН-
ДОНА:

АААХ:

47

ПУЦНИ У
ПРИЗЕМЉУ
УЗБУНИЛИ
СУ
ВОЈНИКЕ
НА
СПРАТУ...

**БРЕК И ХОТОН СУ ЗАШЛИ
ИЗА КУЋЕ,
ДА БИ ПРЕКО
КРОВОВА СТИГ-
ЛИ ДО ПРВОГ
СПРАТА И ПОМОГ-
ЛИ НИКИЈУ.**

ШТИТИ
МЕ,
ХОТОНЕ:

НИШТА
НЕ
БРИНИ,
БРЕК:

**БРЕК ЈЕ СТИГАО ДО ПРОЗОРА
И УБАЦИО ПОСЛЕДЊУ ГРАНАТУ...**

ЕВО ВАМ
УМЕСТО
ВЕЧЕРЕ:

АААХ:

**ГРАНАТА ЈЕ ПОШТЕДЕЛА
НИКИЈА ДАЉИХ НЕВОЉА.**

**НЕМЦИ СЕ НИСУ МОГЛИ
ОДУПРЕТИ ЖЕСТОКОМ НАПАДУ.**

МОЈ БРАТ
ЈЕ УМРО
ЗА ГРЧКУ:
ОВО ЈЕ
МОЈА
ОСВЕТА:

**ДОК СУ ОСТАЛА
ДВОЈИЦА САВЛА-
ЂИВАЛА ОТПОР У
КУЋИ, ХОТОН НИЈЕ
ДАО НЕМЦИМА ДА
ПОБЕГНУ.**

**БОРБА ЈЕ ЗАВРШЕНА. ПРЕОСТАЛИ
НЕМЦИ СУ СЕ ПРЕДАЛИ.**

САД СУ МАЊИ ОД
МАКОВА ЗРНА?
ШТА ЋЕМО С ЊИМА?

ЗАТВОРИ ИХ
У СТАРИ ЗА-
МАК?

НИКИ ЈЕ ПОТЕРАО ЗАРОБЉЕНИКЕ...

САД НАС ВИШЕ
НИШТА НЕЋЕ
ЗАУСТАВИТИ?
ТРЕБА САМО ДА
НАЋЕМО ЧАМАЦ?

АЛИ, ЧАМАЦ
ТРЕБА
ПРИПРЕМИТИ,
А ШТА ЋЕМО
С НЕМЦИМА
КАД СЕ ВРАТЕ
СА ПЛАНИНЕ?

МОРАМ
ДА ТИ
ПРИЗНАМ,
КОМАНДАНТЕ,
БИО СИ ДОБАР
У ОВИМ БОР-
БАМА? СНАЖИ
ЋЕШ СЕ?

БРЕКОВО ПОВЕРЕЊЕ
У ХОТОНА ТОЛИКО ЈЕ
ПОРАСЛО ДА ЈЕ БИО
СПРЕМАН ДА ПРИХВАТИ
БОРБУ ПРОТИВ ДВЕ
СТОТИНЕ?

АКО САМ
БИО ДОБАР, ТО
ЈЕ ЗАТО ШТО
СИ ТИ БИО ПО-
РЕД
МЕНЕ?

ИХ, ЛАС-
КАВЧЕ?

ХОТОН И
БРЕК СУ ИЗАБРА-
ЛИ ЈЕДАН ЧАМАЦ
С ЈАКИМ
МОТОРОМ...

ИМАМО
СВЕ
ШТО
НАМ
ЈЕ ПОТ-
РЕБНО?

ОВО
НИЈЕ БИЛА ТА-
КО ЛОША ИДЕЈА?

**УТОВАРИЛИ СУ ПУШКЕ, МУНИ-
ЦИЈУ, БЕНЗИН, ВОДУ И ХРАНУ.**

ОДМАРАЛИ СУ СЕ
КАД ЈЕ НИКИ СТИ-
ГАО ТРЧЕБИ...

ПОСЛУЖИ СЕ НИКИ...
НЕМАЧКА ХРАНА,
НИЈЕ ЛОША?

ДИВНО,
НИКИ?

У ЗАМКУ
САМ НАШАО
РАДИО? БАЗИ
САМ ПОСЛАО
ПОРУКУ ДА
НАС ИДУЋЕ
НОЋИ ПРИХВАТЕ
НА МОРУ... ОД-
ЛИЧНО, ЗАР НЕ?

САДА БИ БИЛО
ДОБРО ДА ОКЛОП-
НА КОЛА ПРЕБА-
ЦИМО НА ДРУГИ
КРАЈ ГРАДА?

**ПОСТАВИЛИ СУ НА ДРУМУ ЧИТАВ
ЛАНАЦ МИНА...**

АЛ' ЋЕ
БИТИ
ИЗНЕНА-
ЂЕНИ?

**НАЦИСТИ СУ ПРЕ-
ТРЕСЛИ ТЕРЕН, АЛИ**
НИСУ НАШЛИ НИКА-
КАВ ТРАГ...

У РЕДУ...
САКУПИ
ВОЗНИКЕ?
ВРАЋАМО
СЕ У
АСТЕЛУ?

ПРОЧЕШЉАЛИ
СМО СВЕ?
ЕНГЛЕЗИ
СИГУРНО
НИСУ
ВИШЕ НА
ПАРКА-
ТОСУ?

НЕМЦИ НЕ БИЛИ ТАКО
СПОКОЈНИ ДА СУ ЗНАЛИ
ШТА ИХ ЧЕКА...

МИНЕ,
ГРАНАТЕ,
МАШИНКЕ...
КАКАВ
ДОЧЕК?

ТРАЖЕБИ МЕСТО
ГДЕ ЋЕ ПОСТАВИ-
ТИ МИТРАЉЕЗ,
ХОТОН ЈЕ НА-
ИШАО НА СКЛА-
ДИШЕ БЕНЗИНА.

ПРАЗНО ГВОЗДЕНО
БУРЕ ЗАКОПАО ЈЕ У
ЗЕМЉУ, УБАЦИО У НЕГА
ГРАНАТЕ И ОТВОРЕНУ
КАНТУ С БЕНЗИНОМ, А
ОНДА НАТРПАО КАМЕЊЕ...

О ТОМЕ САМ ДАВНО
ЧИТАО...
ДА ВИДИ-
МО ХОЋЕ
ЛИ УСПЕ-
ТИ?

ШТА
ЛИ
ТИ
ЈЕ
ТО?

ФУГАСА?
НАПРАВИЋЕМО ИХ
ПЕТ-ШЕСТ... ДЕЈСТВО-
ВАЋЕ КАО ТОПОВИ?

ДОК ЈЕ ХОТОН ДОВРШАВАО СВОЈ ПОСАО,
БРЕК ЈЕ УГЛЕДАО НЕМЦЕ...

СТИЖУ?
СКЛАЊАЈ
СЕ?

ЗАУЗ-
МИТЕ
СВОЈА
МЕСТА?

СВЕ ЈЕ БИЛО СПРЕМНО...

КАД ПРВА
ОКЛОПНА
КОЛА
НАИЂУ
НА МИНУ,
ПУЦАМО?

РА-
ЗУ-
МЕМ?

НАДАМ
СЕ ДА
ЋЕ
ОВО
УСПЕТИ,
ИНАЧЕ
ЈЕ
ГОТОВО
С НА-
МА?

ОДЈЕКНУЛА ЈЕ
ЕКСПЛОЗИЈА И
МЕЋУ НАЦИСТИМА
ЈЕ ЗАВЛАДАЛА
ПАНИКА...

НЕБЕСА?

ААХ!

ОНДА ЈЕ
МИТРАЉЕЗ
ПОЧЕО ДА
РЕШЕТА
НИХОВЕ
РЕДОВЕ.

ПОВРАТИВШИ СЕ ОД ШОКА, НАЦИС-
ТИ СУ СЕ РАСПОРЕДИЛИ ДУЖ ДРУМА
ОДГОВАРАЈУЋИ НА ВАТРУ...

А САД
ДА ПРОБАМО
ОВО?

ХОТОН ЈЕ ЗАПАЛИО ПРОСУТИ
БЕНЗИН И ВАТРА ЈЕ ЗАХВАТИЛА
ПРВО ЗАКОПАНО БУРЕ. КАМЕЊЕ
ЈЕ ПОЛЕТЕЛО НА НЕМЦЕ...

АААА!

ВАТРА ЈЕ НАСТАВИЛА ДО СЛЕДЕЋЕГ
БУРЕТА. НЕМЦИ СУ ПРОСТО ИЗБЕЗУМ-
ЉЕНИ.

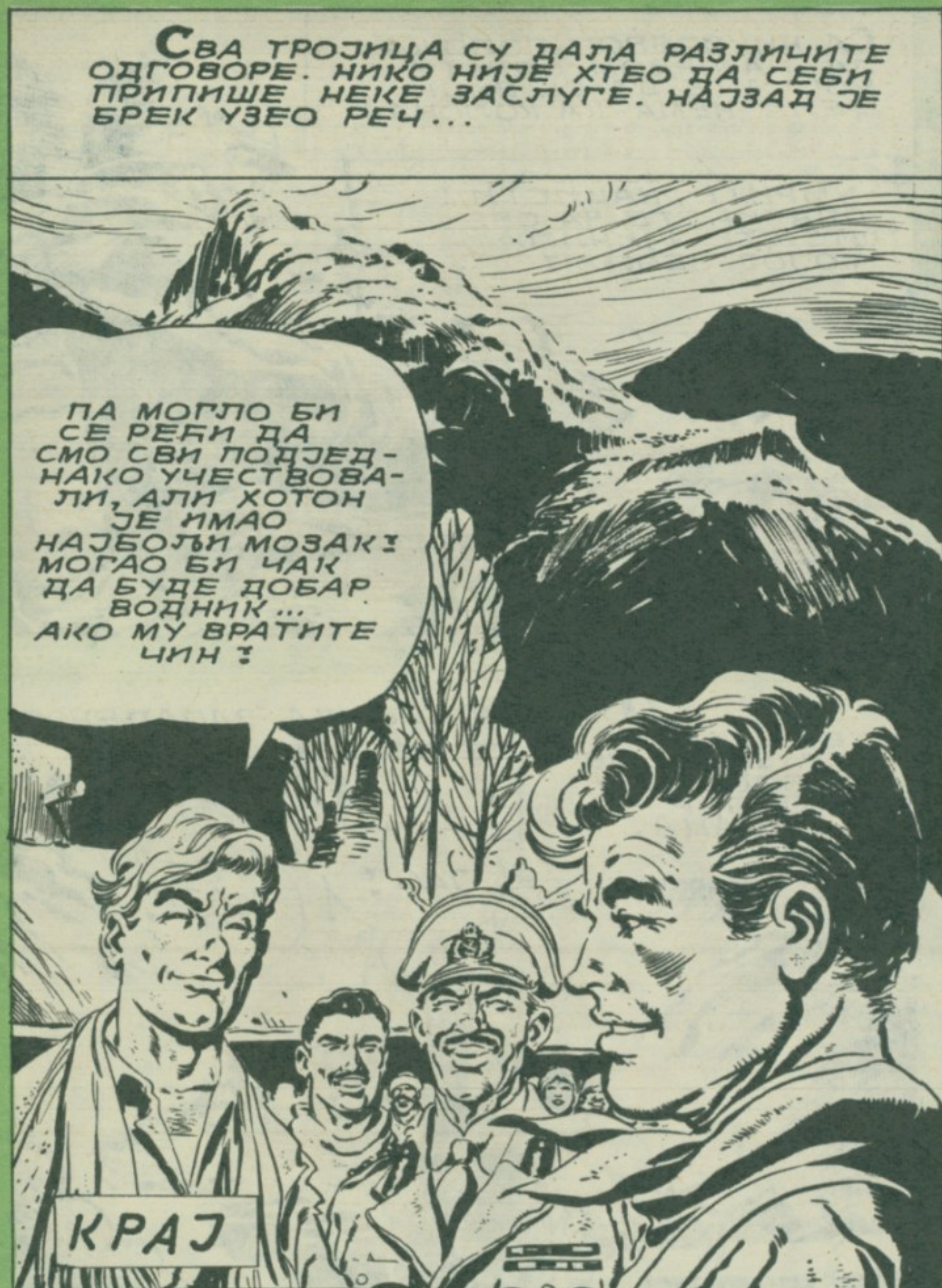
ЈИИПИИ?

ЗА ТО ВРЕМЕ
МИТРАЉЕЗ ЈЕ
СЕЈАО СМРТ...

ААААХ!

РЕШИТЕ ОВАЈ ФИЛМСКИ КВИЗ И ДОКАЖИТЕ ДА ПОЗНАЈЕТЕ УМЕТНОСТ. НА СВАКО ОД ОВИХ 12 ПИТАЊА ДАТА СУ ТРИ ОДГОВОРА ОД КОЈИХ ЈЕ САМО ЈЕДАН ТАЧАН. АКО ИХ ЗНАТЕ, ЧЕСТИТАМО! А АКО НИСТЕ СВЕЗНАЛИЦА, ОДГОВОРИ СУ ТУ.

Зову је најлепшом баком света. Овде је видимо у једној сцени са славним Гари Купером. Знате ли како се ова глумица зове:

- Оливија де Хевиленд
- Марлен Дитрих
- Глорија Свансон

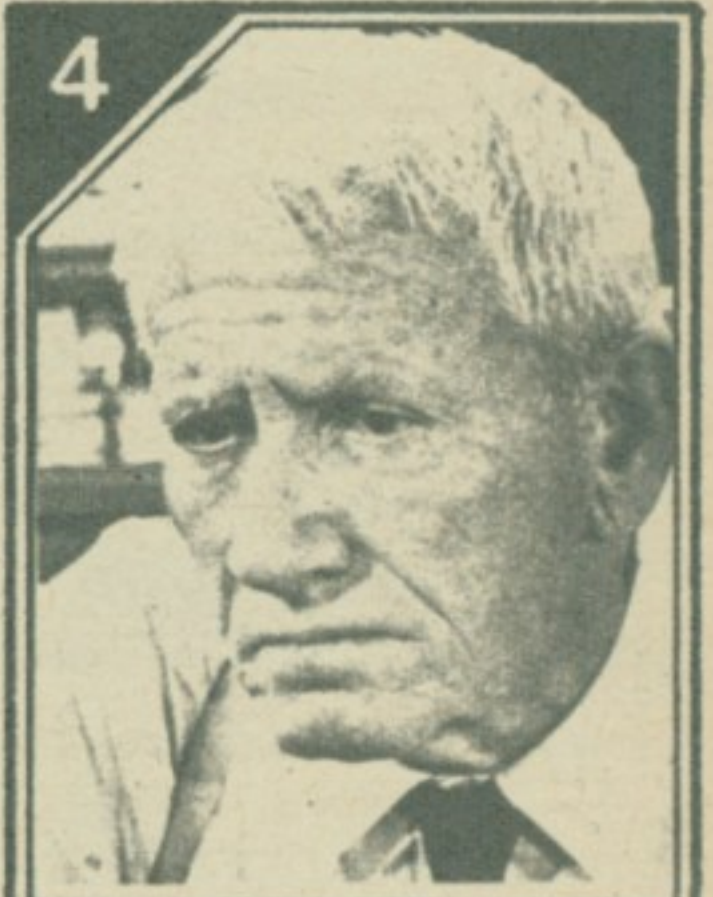
Она је позната немачка глумица која последњих година стално снима у Француској. На слици је француска глумица Мишелом Пиколијем. То је:

- Рومي Шнајдер
- Марија Шел
- Елке Зомер

Један од наших најпознатијих филмских и позоришних глумаца млађе генерације. Улога у италијанском серијском филму „Одисеј“ отворила му је врата за улазак у светски филм. То је:

- Фарук Беголи
- Беким Фехмиу
- Реља Башић

Један од најпознатијих карактерних глумаца света. Играо је у безброј филмова чувених редитеља, а омиљена партнерка била му је Кетрин Хепберн.

- Хемфри Богарт
- Спенсер Траси
- Лесли Хауард

О познатом вођи мексичке револуције Емилијану Запату снимљен је 1952. године филм „Вива Запата“ у коме су главне улоге играла два славна глумца. Један је Ентони Квин а други данас спада међу најпознатије и најбоље глумце света. То је:

- Хенри Фонда
- Вилијем Холден
- Марлон Брандо

На слици су два брата проналазача који су створили прву филмску камеру и установили поступак снимања у природним бојама. Одржали су прву филмску представу на свету, децембра 1895. године у Паризу. Зову се:

- Браћа Рајт
- Браћа Лимијер
- Браћа Монголфије

Сматрају га најталентованијим режисером италијанског филма. Сваки његов филм је догађај. Најпознатији филмови су му: „Кабријине ноћи“, „Осам и по“, „Улица“, „Тулијета и духови“. Име му је:

- Карло Понти
- Фредерико Феллини
- Лукино Висконти

Сцена је из америчког филма „Афричка краљица“ који смо пре извесног времена гледали на телевизији. Главне улоге тумачили су:

- Ана Мањани и Ентони Квин
- Кетрин Хепберн и Хемфри Богарт
- Џоан Крафорд и Џејмс Стјуарт

Мада му то није био први филм улога „Попаја“ у филму „Француска веза“ донела му је огромну популарност. Зове се:

- Доналд Сатерленд
- Роберт Редфорд
- Цин Хекман

Према роману Меше Селимовића „Дервиш и смрт“ режисер Здравко Велимировић снимио је истоимени филм. Главну улогу имао је глумац на слици:

- Љуба Тадић
- Бранко Плеша
- Воја Мирић

Серијски филмови на телевизији допринели су да и мање познати глумци заблистају. То је случај и са глумцем на слици, иначе тумачем главне улоге у „Коломб“. То је:

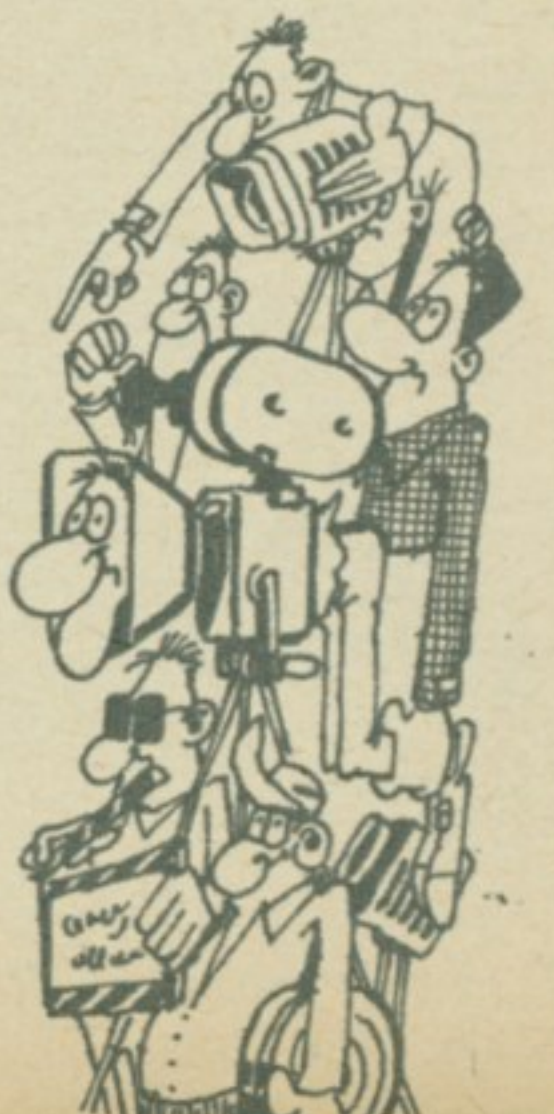
- Питер Фолк
- Денис Вивер
- Тели Савалас

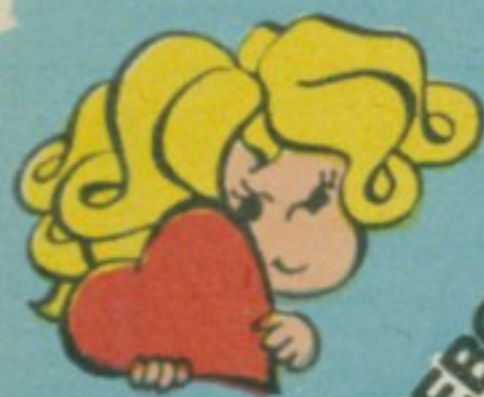

Улога у филму „Буч Касиди и Кид“ донела му је популарност а улога у „Великом Гетсбију“ светску славу и новац. На слици је са Барбром Стрејсенд. Зо

- Пол Њумен
- Елиот Гулд
- Роберт Редфорд

ОДГОВОРИ: 1. Марлен Дитрих, 2. Рومي Шнајдер, 3. Фарук Беголи, 4. Спенсер Траси, 5. Хенри Фонда, 6. Браћа Лимијер, 7. Карло Понти, 8. Кетрин Хепберн и Хемфри Богарт, 9. Цин Хекман, 10. Воја Мирић, 11. Питер Фолк, 12. Роберт Редфорд.

КУТАК ЗА ДЕВОЈЦИЦЕ

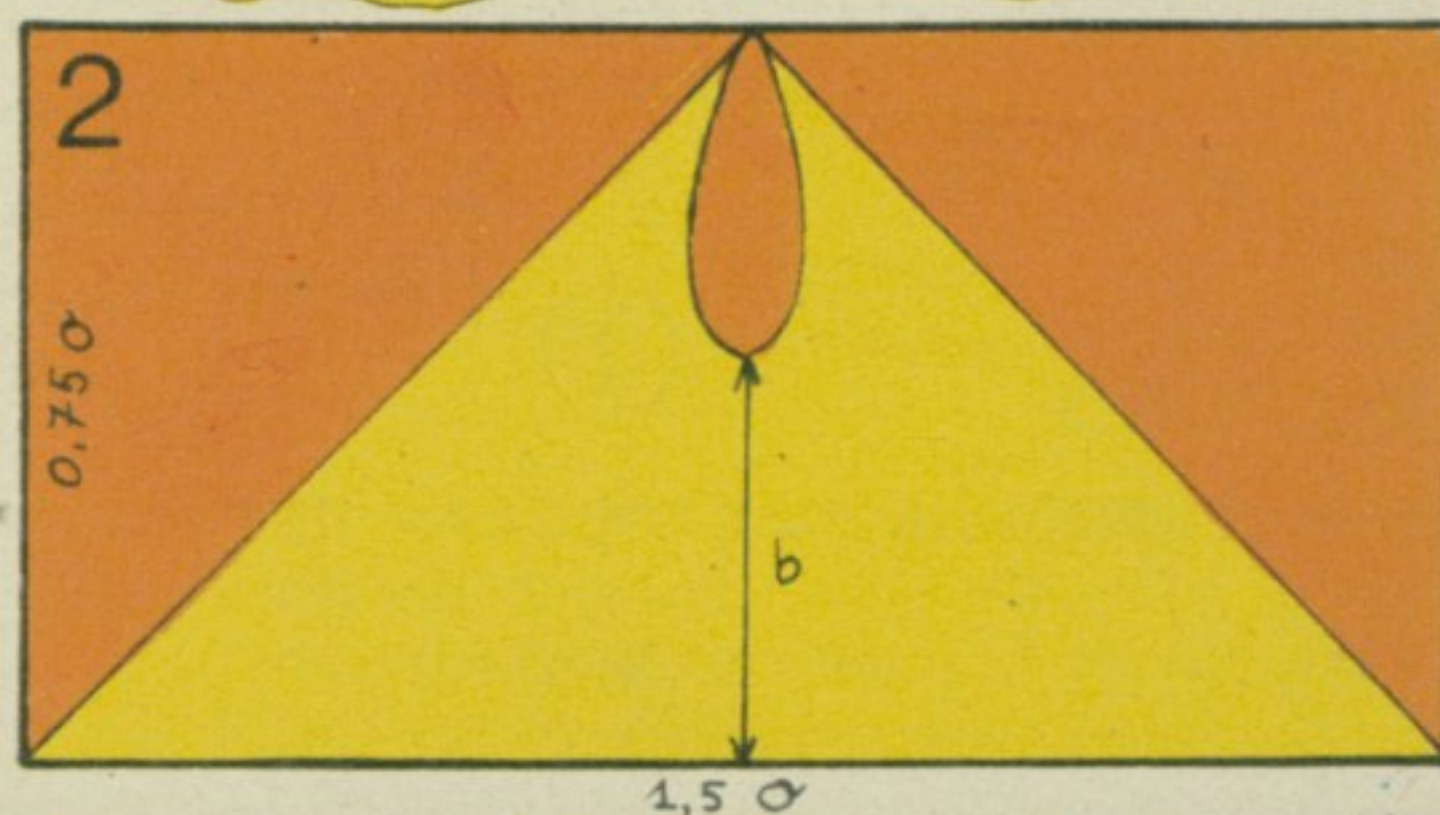
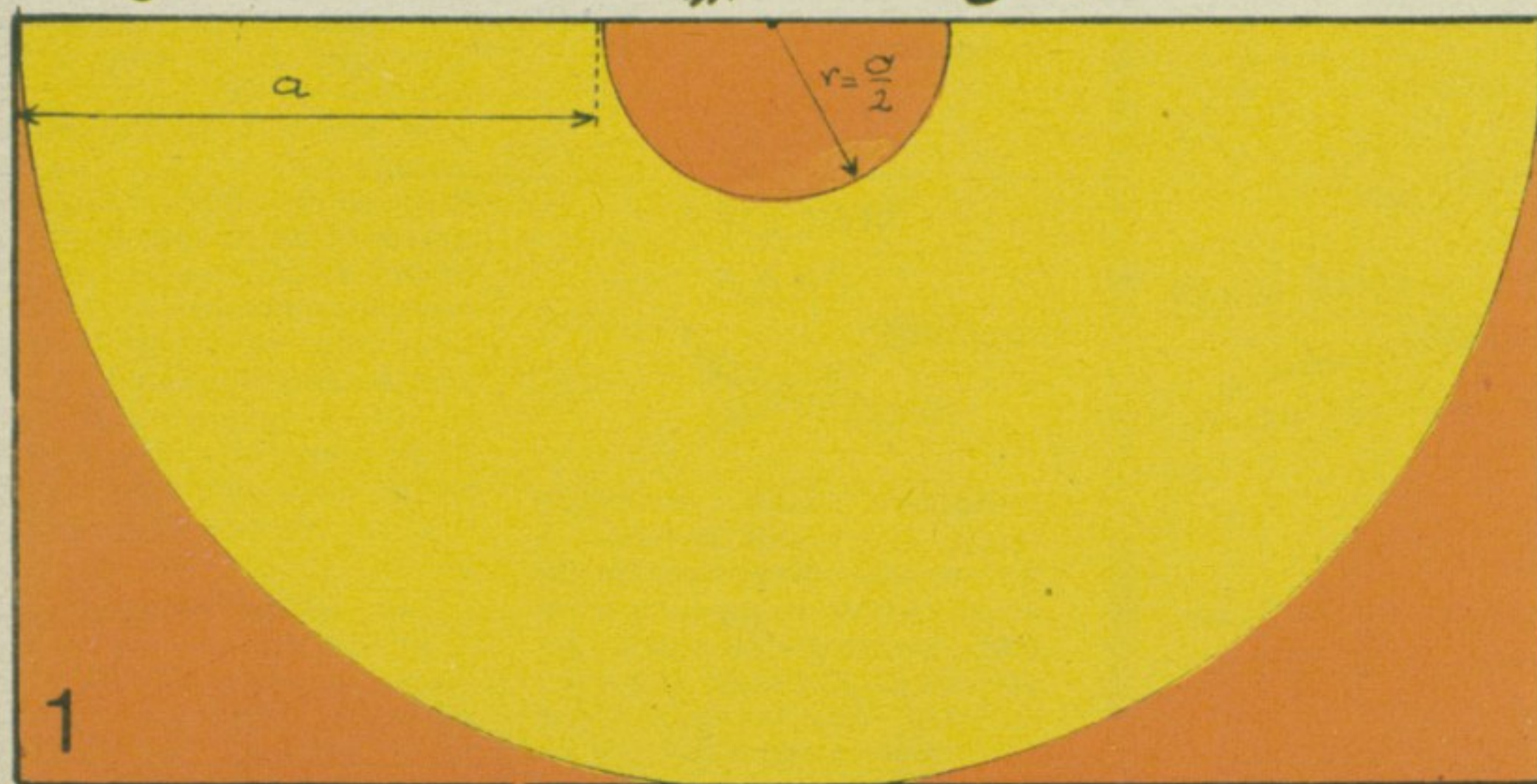

направите сами

ХАЉИНА-КЕЦЕЉА

Предлажемо вам да за велике врућине сашијете хаљину-кецељу, а ви одлучите хоће ли сукња бити кратка или дугачка. Ако први пут шијете сами, узмите неку јевтину тканину, на пример циц јер вам је за овакву хаљину потребно доста материјала. Ако сте високи и желите дугачку сукњу, потребно вам је око 2,5 м дупле ширине или 5 метара обичне ширине. Крој сукње дат је на цртежу 1, а како се мере узимају приказују цртежи 3 и 4. Мера а представља дужину сукње, а ви ћете изабрати ону која вам одговара. Мера о је обим струка. Блуза (црт. 2) кроји се у облику троугласте мараме са изрезом на висини б од струка. Мера б (црт. 5) односно дубине деколта, такође се узима по жељи. Од преос-

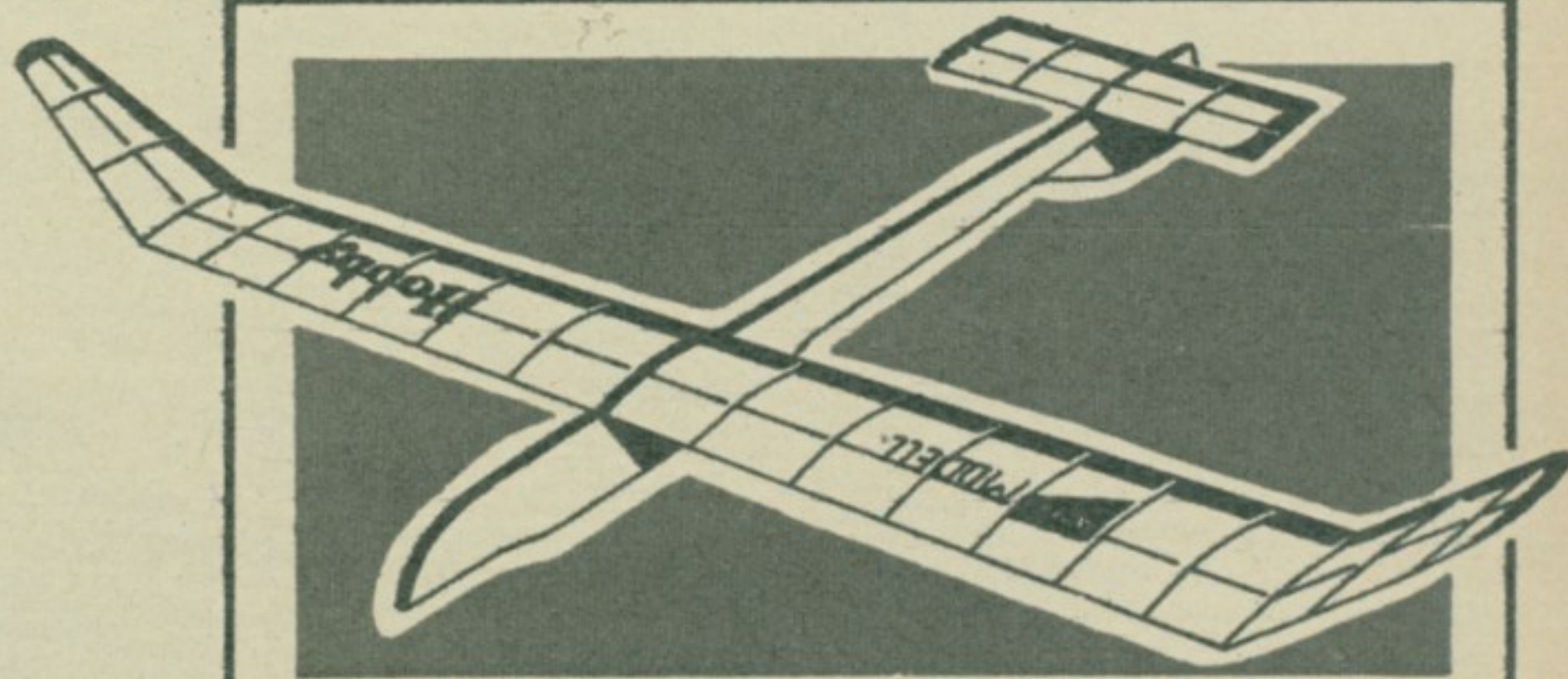
талих комада материјала искројте каиш (црт. 6) дугачак најмање 2,5 м а може и више. Каиш пришијте за сукњу (црт. 7) а затим на сукњи отворите рупице отприлике на куку, левом или десном. Затим пришијте блузу као што видите на (цртежу 8). Пазите! И сукњу и блузу морате танко порубити на машини. Хаљина се облачи тако што се с предње стране стави као кецеља а затим се с леђа један крај провуче кроз рупицу, а други крај сукње преклопи преко ње (црт. 9). На крају оба краја каиша вежите с предње стране а крајеве блузе вежите око врата (црт. 10). Како изгледа готова хаљина видите на цртежу 11. Хаљину можете комбиновати и од различитих материјала.

МИЛИЦИЈА ЈЕ

АВИОНЧИЋИ ВОЂЕНИ РАДИОМ МОГУ ДА ЛЕТЕ И ДО 8.000 МЕТАРА И ДА СЕ НА ТОЈ ВИСИНИ ЧАК СРЕТНУ СА »БОИНГОМ 707«. ЈЕДИНА ОПАСНОСТ СУ РАДИО-ОДАШИЉАЧИ МИЛИЦИЈЕ, ВОЈСКЕ ИЛИ АМАТЕРА.

НИЈЕ ТЕШКО — Почетници конструишу летелице по готовим нацртима као што је овај нацрт слободно летећег модела. Тек кад овладају том вештином, а она није тешка, могу се упустити у израду сопствених модела. Међутим, тада се морају придржавати правилника Међународне ваздухопловне организације који прописује њихову тежину, величину, површину и карактеристике лета. За израду се користи дрво мале тежине, најчешће јужноамерички балзам и домаћа липа, понекад шпер-плоча. Од дрвеног материјала склапа се костур главних делова: крила, трупа и репа. Модел се на крају пресвлачи јапан-папиром (лак је, чврст и тешко се цепа), свилом или специјалним пластичним фолијама и лакира нитро-лаком. Сви летећи модели су лаки. Најмањи, собни, са распоном крила од око 65 сантиметара тежак је само 1 грам!

Ваздухопловно моделарство је спорт, али и страст које се човек касније тешко може ослободити! Потребно је да има много воље, стрпљења и времена, али све је то ситница у поређењу са осећањем које моделар доживљава гледајући свој авиончић у лету.

Али то није све. Ко сазна тајне ваздухопловног моделарства, ушао је и у суштину ваздухопловства. Зато није чудно што се велики број познатих pilota у младости прво бавио израдом летећих модела. Тада су и научили принципе на којима авион лети, шта га покреће и одржава у ваздуху, упознали закон не неколико наука, сусрели се са метеорологијом, испекли знање о авионским деловима...

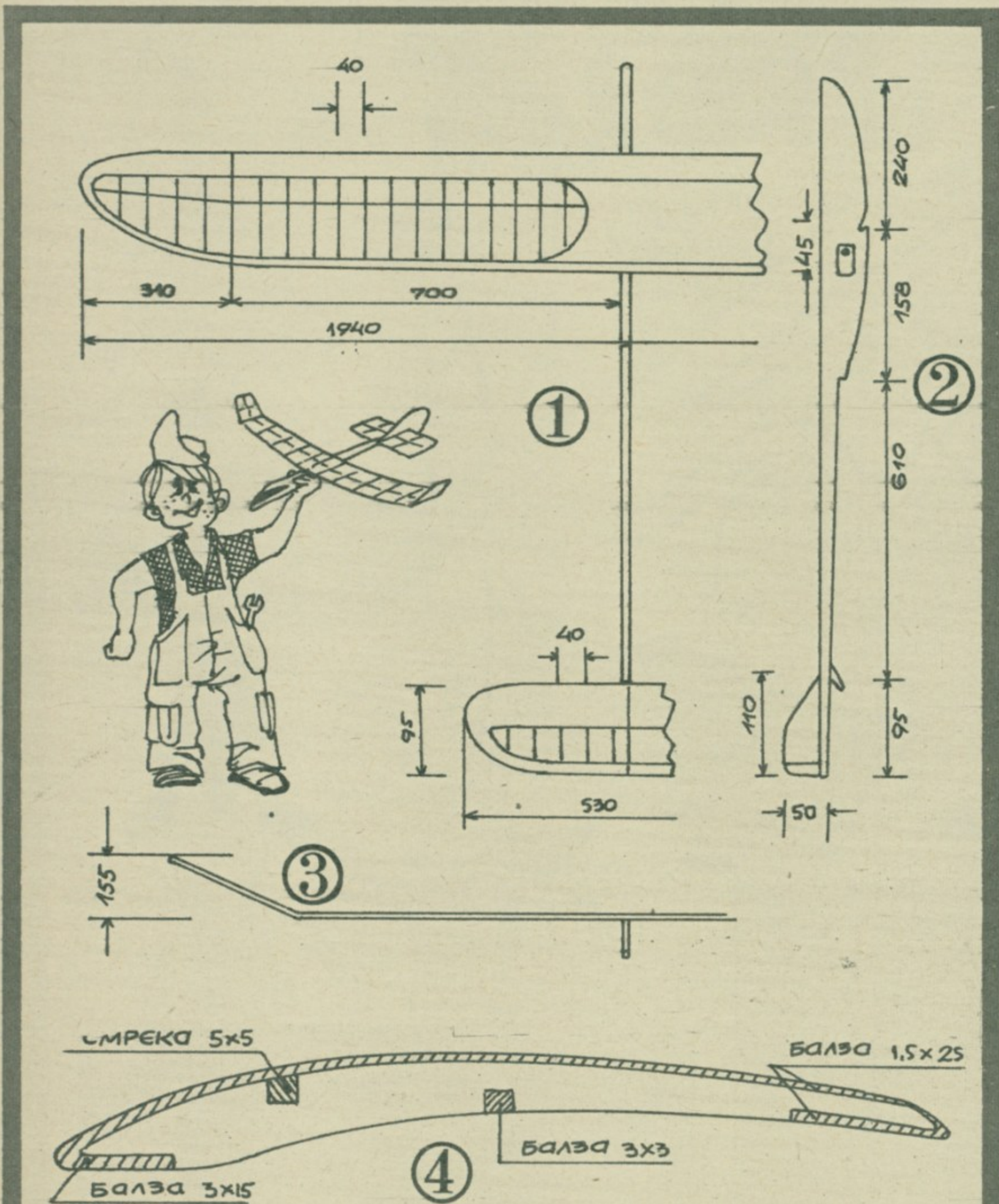
ваздух, да прате погледом њихов лет, дочекују их на земљи, поново подижу, трче за њима... За сложеније моделе треба и 400 часова рада! То и не би било превише када би се летелица бар сачувала. Али она често доживи »авионску несрећу«, јер уместо да лако слети она удари о земљу.

Материјал за израду модела није скуп. Цене су различите и крећу се од 500 динара, осим за моделе којима се управља радиом. Они су у комплекту (модел, предајник, пријемник акумулатор и сервоуређаји) и достижу цену до 20.000 динара! То није скупо јер радиом управљани модели могу да лете на висини чак до 8.000 метара где се сусрећу са правим »боингом 707«! Осим тога, могу непрекидно да проведу у ваздуху и по 25 часова и да лете брзином од 290 километара на час! А то је прилично брзини тркачких аутомобила формуле 1 на стази Индијанаполиса. У ствари, право задовољство које пружају радиом управљани модели је у томе што у лету могу да праве разноврсне фигуре и лупинге које моделар одређује са земље преко команд.

Сви летећи модели деле се на три групе чији су званични називи, СЛОБОДНО ЛЕТЕЋИ (једрилице и моторни модели), ЗА КРУЖНО УПРАВЉАНИ ЛЕТ (брзински, акробатски и мо

СТО
ЧАСОВА
РАДА

Авиони које моделари граде су тешки највише 5 килограма. Међутим, да би се направио најпростији модел, такозвани »клизач«, потребно је најмање 100 часова рада! Тек после дугог и стрпљивог рада марљиви моделари могу да подигну своје минијатурне авионе у

СКИЦА ЈЕДРИЛИЦЕ ЗА СЛОБОДАН ЛЕТ (мере изражене у милиметрима): 1. Изглед модела одозго; 2. Изглед модела са стране; 3. Изглед профила крила; 4. Попречни пресек крила.

РАДИО МОДЕЛАРЕ

Модел за кружно управљање лета, држе се под контролом са два дугачка најлонска конц. Док авиончић лети укрот, моделар га прати погледом окрећући се око себе.

МАЊИ
ОД
НОКТА

дели за екипну трку) и РАДИОМ УПРАВЉАНИ МОДЕЛИ.

НЕБУ
ПОД
ОБЛАКЕ

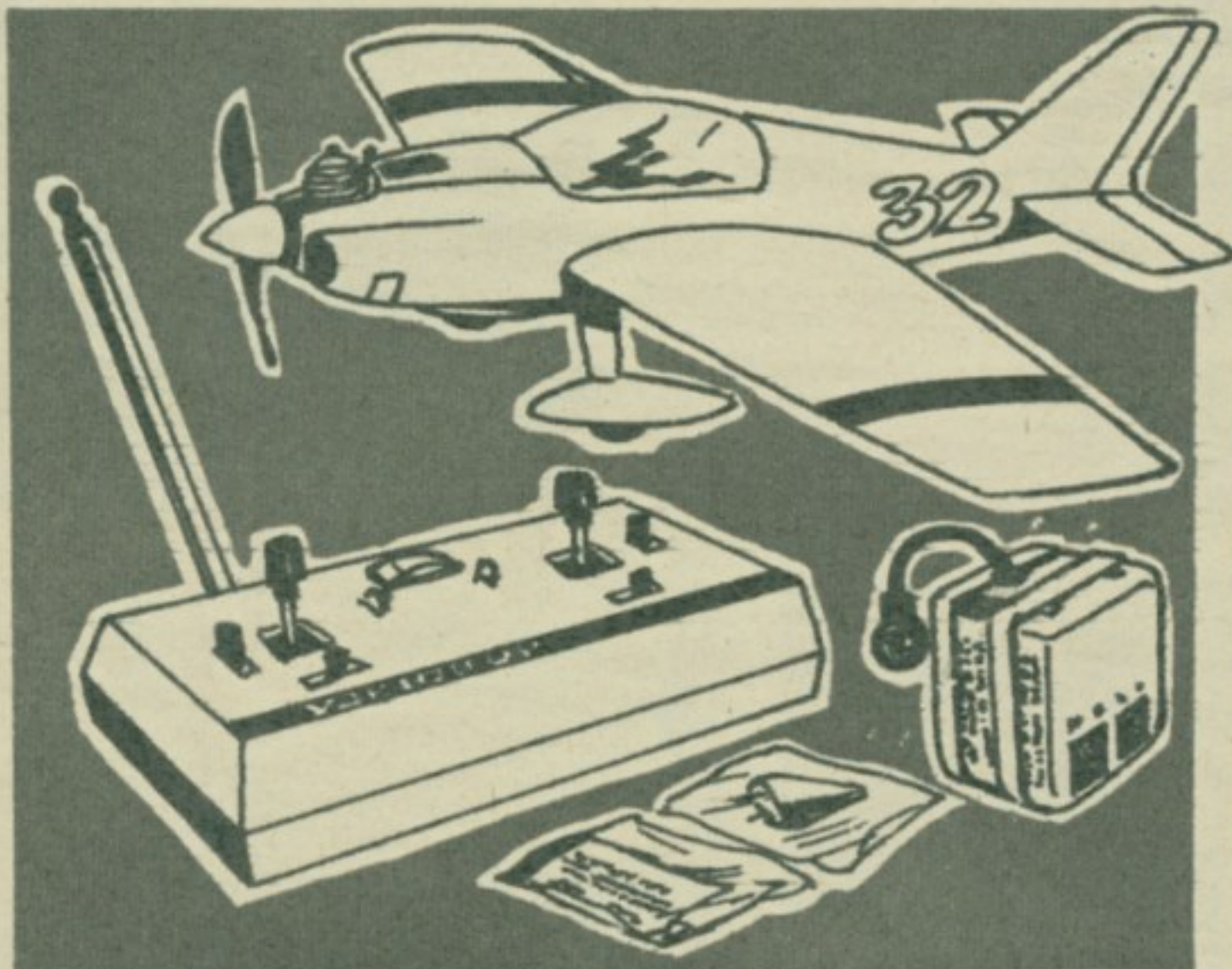

Најједноставнији и најјефтинији су слободно летећи модели, мада то не значи да су и једноставни за рад. Да би једрилица могла да лети, моделар мора још приликом конструисања прецизно да утврди колика ће бити тежина модела и површина крила (при том се служи чак и сложеним математичким операцијама), да изврши аеродинамски прорачун модела, одреди тежиште и још не

ке друге „ситнице“. Ако погрешно у било ком детаљу, једрилица ће, како се то стручно каже, „пумпати“ у ваздуху, а то значи пропадати, и најзад ударити о земљу.

На кљуну једрилице може се ставити елиса и кроз труп модела гумицом повезивати са кукицом на репу. Окретањем елисе уврће се гума: Кад се елиса пусти, напетост гумице почне да се одврће и окреће елису која повуче модел. Таква једрилица назива се гумењак.

Једрилице и гумењаци не смеју да имају тежину мању од 30 грама. Могу да лете око два и по минута, а достижу висину од 100 до 150 метара. Добри конструктори се труде да им модел лети што дуже, даље и више. Светски рекордер Мома Милутиновић из Краљева успео је једрилицу да о-

КАО БОИНГ — Летећи модели којима се управља радио-уређајима, лете помоћу мотора и могу да достигну висину као и прави „боинг“! У моделу је уграђен пријемник, мали електро-мотори, акумулатор и антена. Моделу се на таласној дужини од 27 мегахерца са земље издају „наређења“ тако што се на одашиљачу померају полуге у одређеним правцима, зависно од тога да ли се жели додати гас, окре-

нути дубинско кормило, усмерити кормило за правац, увући или извући стајни труп, по дићи или спустити модел... Најновији радио-уређаји, као овај на нашој слици, обавља осам операција. „Наређење“ прима пријемник и преноси на електро-моторе а ови покрећу одређени део мотора. На слици су приказани: радио (1), пријемник (2) и летећи модел (3).

Посебно су занимљиви модели управљани радиом. Све иде глатко ако у близини нема милиције, војске или неког радио-аматера који имају јаче радио-одашиљаче и чим их дотерају на таласну дужину на којој ради моделаров одашиљач, авиончић ће почети да слуша њихове „команде“. Разуме се, то ће за њега бити неразумљиви знаци и он ће почети да се махнито понаша. Може при том да одлети око двадесетак километара далеко и најзад се разбије.

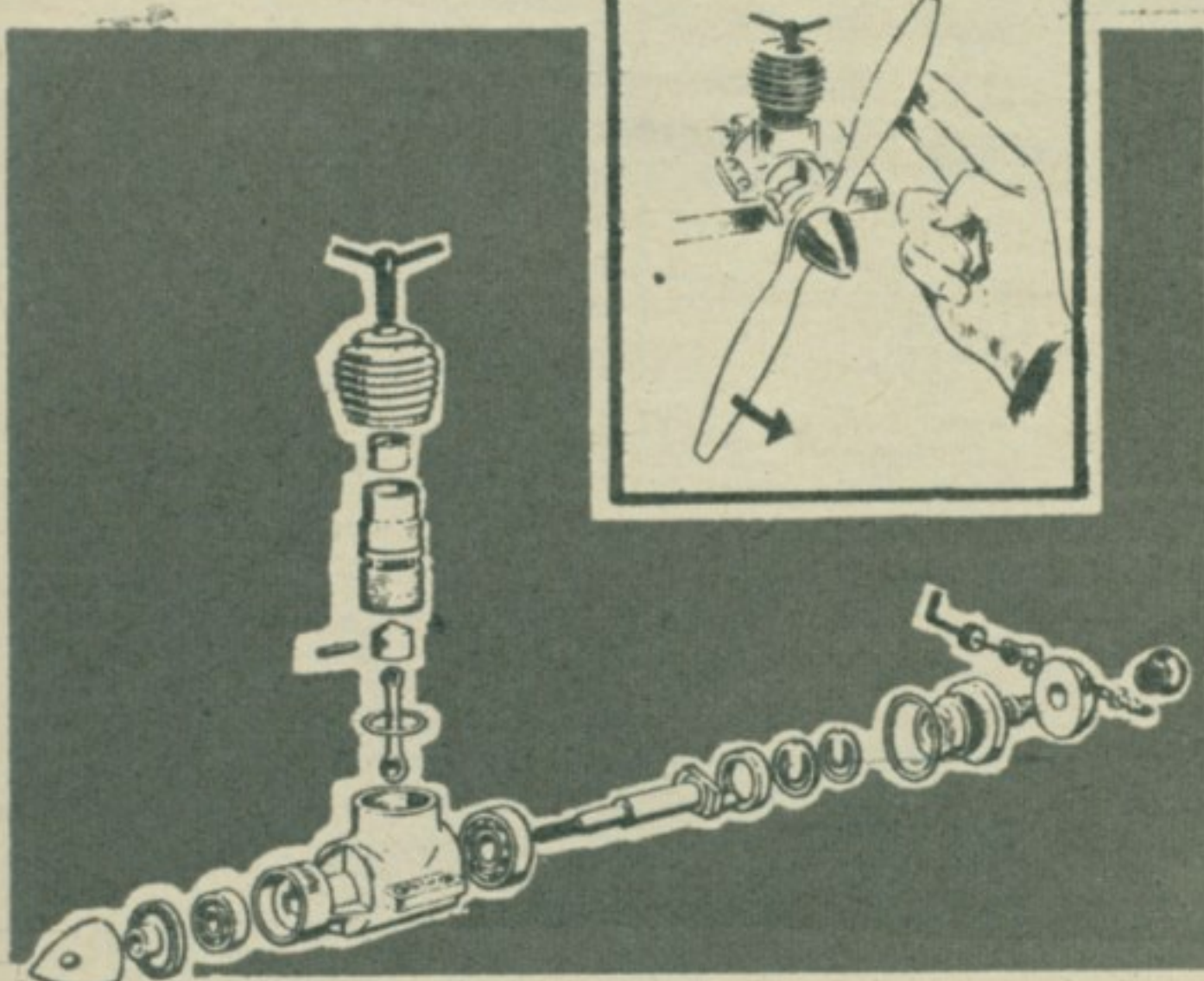
У све моделе, осим собних, може се уградити мотор са елисом. Мотора има клипних и млазних, мада су ређи ови други. Иако су мањи од шаке, права су чуда технике. Изгледа невероватно, али је тачно: њихов цилиндар мањи је од нокта на малом прсту чове чије руке, али и поред тога радилица направи у једној минути и до 21.000 окретаја! Поређења ради, „фићина“ радилица окрене се у минути само 4.800 пута! И још нешто: мотор запреми не 0,33 кубних сантиметара са 17.500 окретаја, тежак је једва 21 грам!

М. Тодоровић

држи у ваздуху равно 4 часа 58 минута и 10 секунди, а мађар Ђерђ Бенедек подигао је свој модел на готово невероватну висину од 2.364 метра!

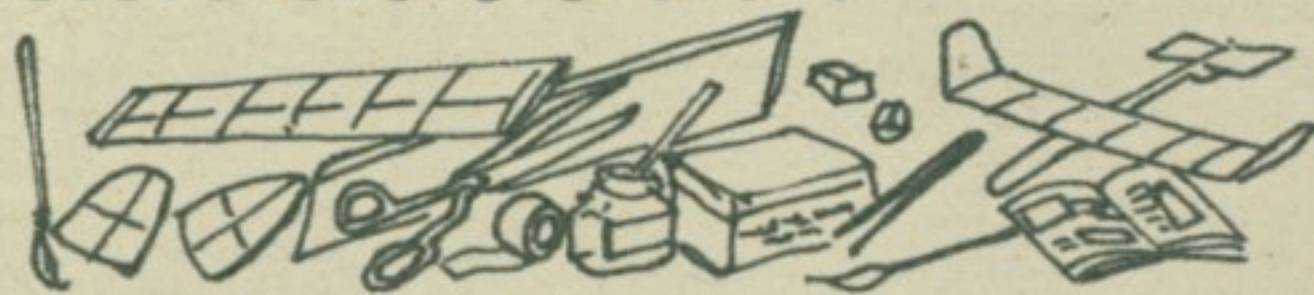
Једрилице се пуштају на два начина: бацањем из руке или такозваним „високим стартом“ — тако што један моделар држи летелицу у руци а други је, везану за најлонски конц, тргне и трчећи вуче за собом. Када се модел нађе у ваздуху изнад моделара, алкица на крају дугачког конца смакне се са кукице причвршћене за трбух једрилице и ова настави да лети сама.

На такмичењу моделар мора седам пута да се појави на старту. Пошто једрилица сваки пут одлети око километар и по од места полетања, а такмичар мора да оде по њу и да се врати, то значи да прелази седам пута растојање од три километра, односно на једном такмичењу препешачи 21 километар! Ако у току једне године има само четири такмичења и тридесетак тренинга, то значи да годишње пређе више од 700 километара тражећи своју једрилицу и враћајући се с њом.

НИШТА БЕЗ ЗЕМЉИНЕ ТЕЖЕ — Летећи модели су мале летелице. Зато се у ваздуху понашају као и прави авиони, односно лете уз помоћ силе Земљине теже и силе узгона! Када модел узлети, устремљује се према земљи јер га сила гравитације привлачи. Том приликом крилима сече ваздух који струји испод и изнад њих. Међутим, пошто је горња површина изнад испупчена, иста количина ваздуха прелази изнад крила дужи пут од количине ваздуха испод равне површине крила. На тај начин испод крила протиче више ваздуха па је зато гушћи. Осим тога, под утицајем Земљине теже, крило сабија „доњи ваздух“. Даље је све једноставно: по закону физике гушћи ваздух испод крила тежи да се изједначи са ређим изнад крила па зато подиже крило а тиме и целу летелицу.

Да би се модел брже кретао, створио веће струјање ваздуха и силу узгона, на кљун се ставља мотор. Његова је дужност да окреће елису која попут сврла вуче летелицу напред. Мотори за моделе имају само један цилиндар и клип. Максималан број окретаја мањих износи између 10.000 и 16.000, а мотора са ужаленом главом и до 21.000 у минути, иако је шупљина цилиндра код неких нешто мало већа од главне полидрвца! Тежина мотора креће се од 60 до 400 грама. Пале се окретањем елисе, а као гориво служи им смеша етра, петролеја и рицинусовог уља. На нашој слици приказани су сви делови мотора „тај-фун харикен“.

Ако желите да се бавите ваздухопловним моделарством, пишите или се обратите на телефон ваздухопловних организација широм земље.

- Савез ваздухопловних организација Југославије, Савезни одбор, Узун Миркова 4/1, телефон 626-077, 11000 Београд.
- Савез ваздухопловних организација Србије, Узун Миркова 4/1, телефон 626-230, 11000 Београд.
- Зракопловни савез Хрватске, Далматинска 12, телефон 440-897, 41000 Загреб.
- Савез ваздухопловних организација Босне и Херцеговине, Шаломе Албахарија 1, телефон 23-512, 71000 Сарајево.
- Свеза леталских организација Словеније, Лепи пот 6, телефон 21-918, 61000 Љубљана.
- Ваздухопловен сојуз на Македонија, Ђуре Баковића 1, телефон 34-684, 91000 Скопје.
- Савез ваздухопловних организација Војводине, Народних хероја 19/1, телефон 43-424, 21000 Нови Сад.
- Савез ваздухопловних организација Косова, пошт. факс 72, телефон 24-405, 38001 Приштина.

Моделарски материјал може се купити у специјализованој установи која се бави моделарством: Центар за ваздухопловно моделарство, Тимочка 18, телефон 458-254, 11000 Београд.

Дан
BARRY

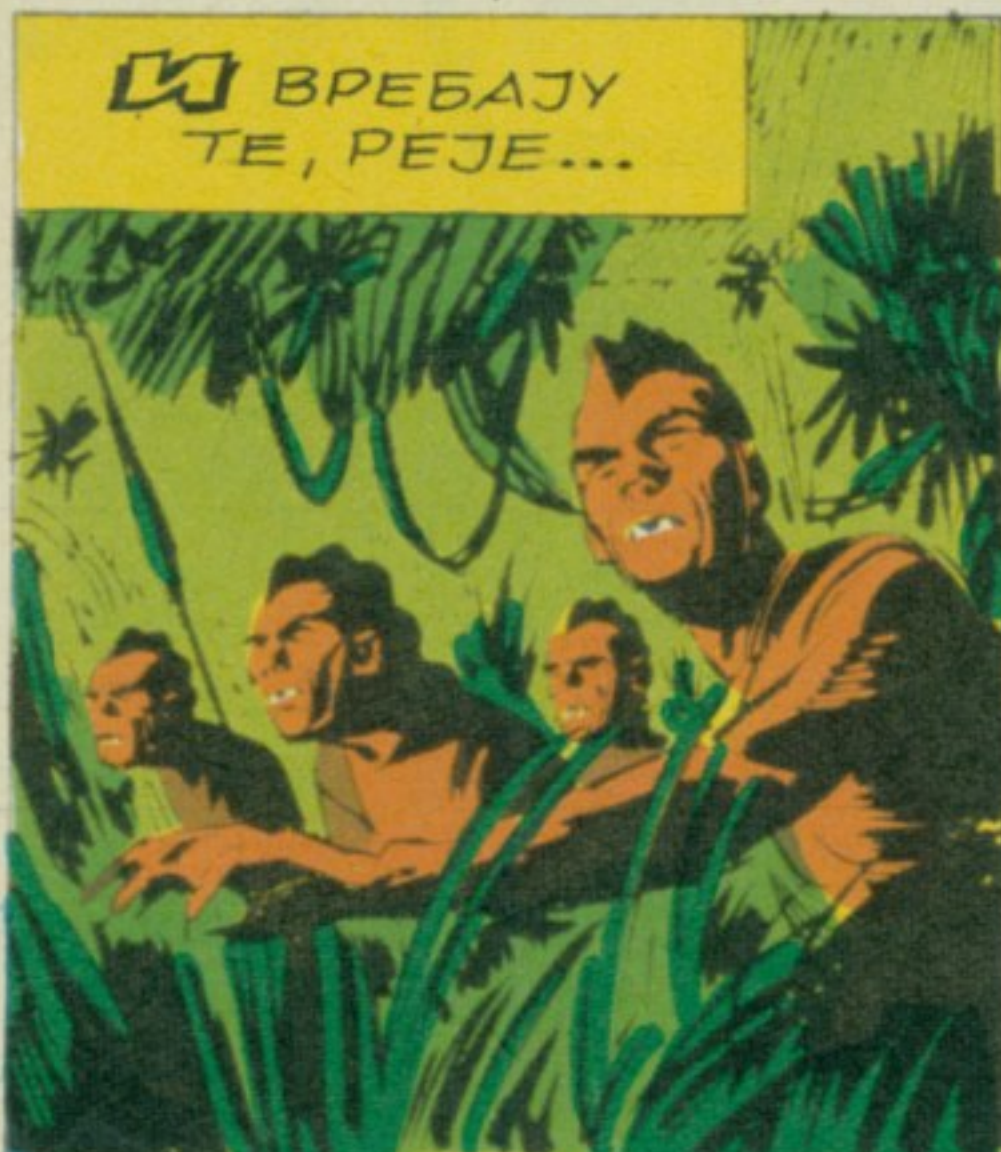
ФЛАШ ГОРДОН

НА ПОВРАТКУ У БАЗУ ДЕЧАЦИ СУ ЗАНОЋИЛИ У ЏУНГЛИ.

ОСЕЋАМ СЕ
КАО ДА МЕ
ВРЕБА
МИЛИОН
ПАРИ ОЧИ-
ЈУ...
ЧЕКАЈУЋИ
ДА
ЗАСПИМ!

ВРЕБАЈУ
ТЕ, РЕЈЕ...

...ВЕНЕРИЈАНСКИ ЛЉУДИ -
ГУШТЕРОВИ СВЕ СУ СЕ ВИШЕ
ПРИБЛИЖАВАЛИ...

УСТАЈ,
ВИЛИ!
ТВОЈ ЈЕ
РЕД ДА СТРА-
ЖАРИШ!

А? ОХ... ДА!
САМО ДА СЕ
РАСАНИМ!

ВИДИТЕ...
МАЛИ
ТУЋИНЦИ
СА ЗЕМЉЕ!

ТО СУ
ЗЕМАЉСКА
ДЕЦА!

АЛИ
ОНИ НОСЕ
ОРУЖЈЕ!
ОПАСНИ
СУ!

МОТРИ-
ЋЕМО
НА
ЊИХ!

КАКВА
НОЋ!
ЏУНГЛА ЈЕ
БУЧНИЈА
ОД ВЕЛЕ-
ГРАДА!

УФ! ПИ-
ЛУЛЕ!
ЗАЖЕЛЕО
САМ СЕ
ПРАВОГ
ДО-
РУЧКА!

БРЗО ЋЕМО ИЗБИТИ
НА ОБАЛУ! МОЖДА
ЋЕМО УХВАТИТИ КОЈУ
РИБУ ЗА РУЧАК!

ОКЕ-
АН!

ОСТАЋЕМО НА БРЕГУ
ДОК ДОБРО НЕ ОСМО-
ТРИМО ОБАЛУ... ДА НЕ
НАЛЕТИМО НА ДИНО-
САУРСЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ВАЛОБРАН!
У ОВОМ... ЗАГРАЂЕНОМ ДЕЛУ,
ВОДА ВЕРОВАТНО ЗА НАС
НЕМА ОПАСНОСТИ!

ДА ПОКУШАМО
ОНДА ДА НЕШТО
УЛОВИМО!

КО
ПОСЛЕДЊИ
СТИГНЕ...

ПОГЛЕДАЈТЕ ТАМО...
РИВАРСКИ
БРОДИЋ!
МОЖДА НЕ-
ЋЕМО МОРА-
ТИ ПЕШИЦЕ!

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

3+3+3+1=707

Награде

за организовано учешће

I НАГРАДА

100 места наградног путовања у вредности од по 500.— динара по учеснику добија

ДОМ СРЕДЊИХ СТРУЧНИХ ШКОЛА „ЈЕЛИЦА МИЛОВАНОВИЋ” ИЗ БЕОГРАДА

II НАГРАДА

Две школе по 30 места наградног путовања у вредности од по 500.— динара по учеснику добијају:

1. ОШ „НАДА ПОПОВИЋ”, КРУШЕВАЦ
2. ОШ „МАТИЈА ГУБЕЦ”, ТАВАНКУТ

III НАГРАДА

Четири школе по један комад ТВ пријемника у црно белој техници добијају:

1. ОШ „25 МАЈ”, СУБОТИЦА
2. ОШ „ИВО ЛОЛА РИБАР”, СУБОТИЦА
3. ОШ „ЈОВАН МИКИЋ”, СУБОТИЦА
4. ОШ „КИЗУР ИШТВАН”, СУБОТИЦА

Појединачне награде

I НАГРАДУ

ТВ пријемник колор добио је:

бр. 1804 Бранковић Зорица, 37260 Варварин, 7. јула 9

II НАГРАДУ

ТВ пријемник црно бели добио су

1. бр. 10118 Дом средњих стручних школа „Јелица Миловановић”, Београд
2. бр. 5092 Хорват Марија, 24220 Чантавир
3. бр. 10375 Дом средњих стручних школа „Јелица Миловановић” Београд
4. бр. 5048 Рожа Имре, 24220 Чантавир

III НАГРАДУ

Бицикл „мини спорт” добио су:

1. бр. 2908 Бонћа Митре, 24000 Суботица
2. бр. 2939 Милошевић Синиша, 11060 Београд
3. бр. 8338 Киш Илдико, 23327 Јазово
4. бр. 9274 „Јелица Миловановић” Дом средњих стручних школа, Београд
5. бр. 10583 „Јелица Миловановић” Дом средњих стручних школа, 11000 Београд

IV НАГРАДУ

50 добитника на полу и финале Европског првенства у кошарци у 1975. години, два дана, добио су следећи бројеви:

10334	4547	7172	6919
11977	6106	10841	5524
5269	5171	9216	6469
2196	7511	1057	9293
2017	4693	7065	5255
8380	7237	92	94

3821	2100	1428	10673
285	5493	1081	1249
7430	8780	1131	58
11269	3798	991	4131
7794	5282	4573	4061
12008	42	11066	9902
11764	7648		

V НАГРАДУ

Слатки пакет добио су следећи бројеви:

4220	1558	6995	3585
1045	7698	2153	11930
5161	434	435	1768
2349	359	10992	9977
11423	6013	7928	8171
5508	8407	7389	10441
11633	7501	6585	11107
10452	9340	168	11594
10457	254	731	1540
6418	8850	10062	9482
3204	5016	12006	548
8032	10885	11228	7497
9486	6119	378	391
12196	5433	6760	1707
9206	126	4914	7778
11499	9699	10215	9495
162	594	3400	7665
2367	5570	7107	11128
4788	3449	5302	2245
321	5611	5173	576
1983	4631	326	1074
5055	10282	2410	11530
2542	339	4539	11181
4768	1339	1561	11144
6460	3447	7468	508

VI НАГРАДУ

„Пионир” мајице добио су следећи бројеви:

10224	407	6026	1149
8517	11419	483	3214
9820	5408	8769	4355
5660	12139	1273	1073
7770	1205	1398	1610
12138	2173	4592	10843
2068	3355	1406	9087
6565	2619	7156	1890
6947	8591	9333	2757
11109	8333	5361	4941
10154	10568	12377	1841
8098	545	10647	6987
7982	9519	8413	2803
4384	1668	8563	176
3405	9376	3527	8156
12360	11124	3570	12206
3127	5527	166	2157
1609	6433	8612	12362
8300	1116	12338	5382
3318	6252	3103	9748
1096	7073	3102	3311
5907	10316	7089	11060
4191	8019	6499	9834
4677	2690	5177	9038
1252	5679	9936	7969
4174	6965	1952	12329
8470	8053	11354	11868
933	10831	108	544
12309	8714	9173	7772

2783	10245	7043	698
371	8768	9174	261
11713	1238	440	3726
3195	110	985	9966
12239	10608	3624	564
5782	9930	1259	2588
7219	4661	10443	7681
9058	9832	8856	9640
6190	8661	7232	891
2388	5455	765	5640
7337	9193	500	7507
4376	783	83	3111
1679	560	11155	109
10204	3668	184	5331
10832	161	3819	6104
11617	267	3025	1312
8847	4767	795	3777
665	342	1693	8690
4819	984	5314	8552
11716	983	8703	6908
1882	8948	8069	4062
8574	7926	8617	6781
84	5490	6010	8520
1633	7226	10983	3286
8902	6631	7334	1877
6536	1737	1242	4566
3123	11714	7880	12092
3076	7577	1460	2117
1455	9016	3284	774
11306	8910	10396	5914
4602	3402	3747	633
8091	9060	6500	7086
1516	7142	10961	6700
10342	5701	721	9015
230	997	10823	6632
11918	6193	2156	9147
3244	4600	10466	447
1082	719	609	10783
4822	9277	11506	4029
5693	387	7478	10792
10344	675	6187	1308
913	8383	5565	12116
11875	9819	5684	1268
10854	4718	1394	5742
3045	7632	6344	11827
3192	5838	7888	535
6121	9237	10664	1917
2423	574	9504	3230
9298	7213	599	4471
107	6558	3247	2389
3988	9282	4394	6936
6480	874	7852	9002
5291	11572	9425	2137
4214	7453	12151	611
3255	120	11407	2053
6129	11822	54	62
3712	11981	7485	1703
8578	533	6465	11010
10242	7059	10606	231
689	2240	7508	9348
3448	6266	427	8667
169	11529	7862	12090
2906	8858	6642	954
8505	5334	1947	5210
8008	9719	4002	6319
5818	10256	1375	5713
63	195	9693	

Pionir

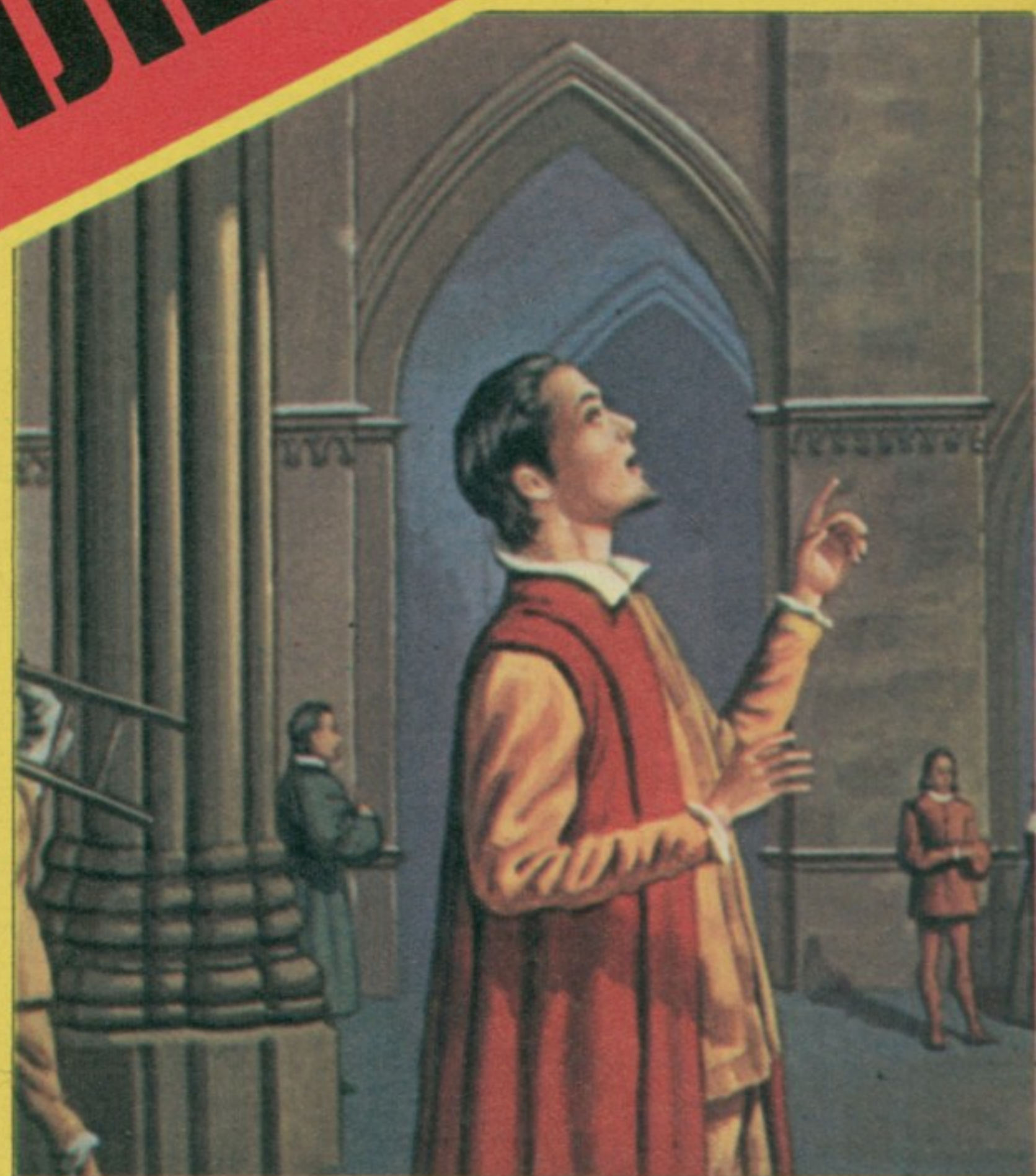
ИНДУСТРИЈА ЧОКОЛАДЕ, БОМБОНА И ПЕЦИВА СУБОТИЦА

DIZAJN DEKO-SUBOTICA

ВЕЛИКИ ЛЉУДИ

ГАЛИЛЕО ГАЛИЛЕЈ

ФИЗИЧАР И АСТРОНОМ — Галилео Галилеј родио се 1564. године у Пизи. То је доба ренесансе, доба процвата уметности и општег развоја науке, књижевности и филозофије. Пошто је завршио медицину, Галилеј се посветио изучавању геометрије и Архимедових дела и постаје један од највећих физичара и астронома свога доба.

КЛАТНО ЗА САТ — Галилеј је показао свој истраживачки дух још као деветнаестогодишњи студент. Тако је једном, док је посматрао њихање лустера у катедрали у Пизи, приметио да период клађења не зависи од масе клатна већ само од његове дужине. Као што је Галилеј и предвидео, клатно је почело да се употребљава као поуздани механизам за сат.

КОПЕРНИКОВ ПОБОРНИК

Педесет година пре Галилеја Коперник је наговестио да је Сунце центар света, а не Земља како се до тада веровало. Земља је само центар теже и Месечеве путање. Привидно кретање небеске сфере само је одраз Земљиног окретања око своје невидљиве осе. Галилеј постаје Коперников поборник.

ПРВИ ТЕЛЕСКОП — У Падови је сазнао за нови оптички инструмент који су пронашли Холанђани — телескоп. Идеја да се удаљени предмети могу приближити оку одушевљавала га је. Зато је 1609. године одлучио да сам направи телескоп. Свој изум је демонстрирао на врху звоника Св. Марка у Венецији и први га применио у астрономији. Усавршио га је толико да је могао да увећава један предмет и тридесет три пута.

МЕСЕЦ НИЈЕ РАВАН — Проналаском телескопа започиње плодни период Галилејевих астрономских истраживања. Он није хтео да прихвати ништа што експериментом не би могао и да докаже. Помоћу телескопа је открио да површина Месеца није равна, као што се мислило, већ изобразана. Следе једно за другим његова значајна открића: да се Млечни пут распао у велики број звезда слабог сјаја, да око Јупитера круже четири сателита као што око Земље кружи Месец, да Сатурн има необичне прстенове око себе. Године 1611. примећује на Сунчевој површини пеге и помоћу њих одређује трајање његовог окретања.

ИПАК СЕ ОКРЕЋЕ!

ПРОФЕСОР МАТЕМАТИКЕ —

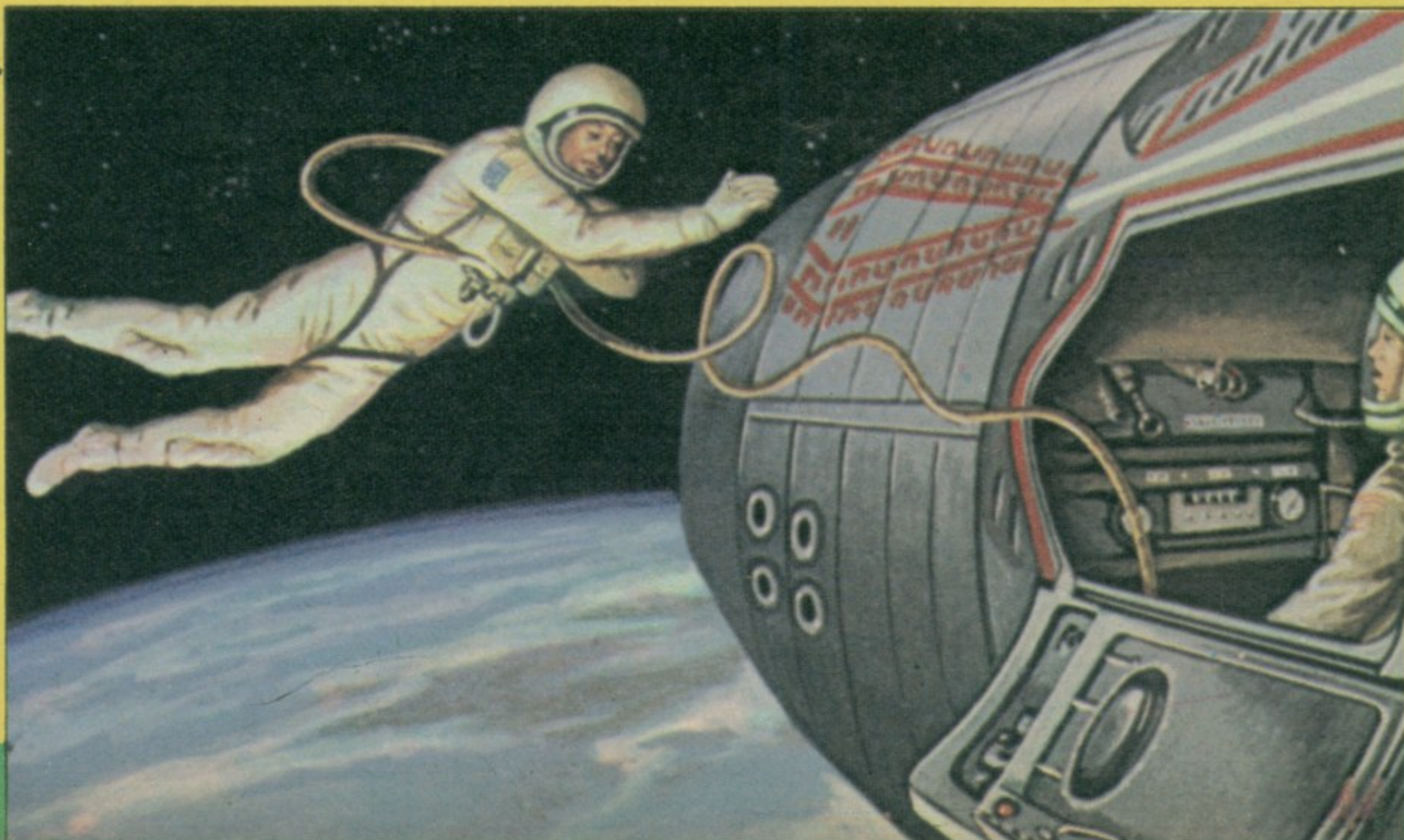
Његова радозналост и експерименти које је вршио довели су га у Падову на један од најнапреднијих универзитета тога доба где је предавао математику. Студенти су били одушевљени својим новим професором који је тврдио да у науци постоје области о којима још није све речено. За време боравка у Падови углавном се бави проблемима механике. Проучава слободни пад, хоризонтални хитац...

ПОД ПРЕТЊАМА ЦРКВЕ — Залагање за Коперников систем, као једини тачан и истинит, довело је Галилеја у сукоб с црквеним учењем. Црква се одупире новим схватањима јер сваку нову идеју види као претњу већ установљеном реду. Инквизиција је Галилеја 1616. године натерала да се одрекне свог учења и прогласи га за заблуду. Али и тада, када је морао под претњама цркве да „призна“ да Земља стоји непокретна у простору, он је прошаптао: „Ипак се окреће!“

ОТАЦ МОДЕРНЕ ФИЗИКЕ —

Галилеј није био само научник — проналазач, физичар, астроном и математичар — био је и изврстан писац и предавач. Он је дао нове погледе на свет, исмевајући старе научне теорије и замењујући их постојаним научним законима. Модерна физика и многа велика научна открића нашег века дугују почетке Галилеју.

РАЗГОВОРИ О ДВЕМА НОВИМ НАУКАМА —

Иако је обећао да ће одустати од свог уверења, Галилеј подстакнут открићима до којих је дошао, пише књигу коју је црква одмах оценила као јеретичку. У њој Галилеј на духовит начин износи истинитост Коперниковог система као и неких својих открића, што га је 1633. године одвело по други пут пред суд инквизиције који га осуђује на кућни притвор. Иако лишен слободе и под сталним надзором инквизиције, Галилеј завршава „Разговоре о два нова наука“, своје највеће дело којим је ударио темеље математике и механике. У кућном притвору је и умро 1642, у седамдесет осмој години.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем плоче домаће производње BOWIE PINUKS — 45 динара и две плоче групе SLADE — 80 динара. Плоче су очуване.

Гордана Орловић,
Маријане Грегорић 73,
11060 Нова Карабурма,
Београд

Купујем плоче следећих извођача: 1. Она је дивна жена — Роберт Стенли, 2. Вигвам — Боб Дилан, 3. Saly — Шокинг Блуе, 4. Вадо — Други, 5. Могла си бити дама — Хот Чоколит, 6. Ти си ти — Ерик Шарден, 7. Satisfaction — Титлтонс, 8. Телефон — Нино Ферер, 9. Бићу заљубљен у тебе — Отис Реддинг и 10. и све плоче групе Black Sabbath.

Радмила Сердар,
Језерска 1а,
25263 Пригревица

Купујем следеће плоче: 1. Корни група — Сонета (у извођењу Да либора Вруна) и 2. Деца љубави — Далибор Брун.

Бранислава Драгичевић,
Георги Димитрова 34,
Земун

Мијењам или продајем ЛП плоче групе ДАХ.

Бранко Калезић,
Пера Косовића 84,
71000 Сарајево

Купујем плоче следећих певача и група: 1. Бергланд — Донован, 2. Атлантида — Донован, 3. Браће Соула — Икволс, 4. Стари Пјер — Ивица Перид, 5. Викторија — Кинкс, 6. Излазак сунца на Ватерлоу — Кинкс, 7. Pour un flert — Мишел Делпеш, 8. Златно срце — Нил Јанг, 9. Мендозино — Квартет сер Дагласа, 10. My Ding a Ling — Чак Бери, 11. Музичку гему из филма Грк Зорба, 12. Врућа љубав — Т. Rex, 13. La prima cosa bella — Никола ди Вари, 14. Под покривачем — Адријано Челентано, 15. Југалица — Никола ди Вари, 16. Jam free — Who, 17. Satisfaction — Rolling Stons, 18. Мој пас Во — Лобо.

Драган Сердар,
Језерска 1,
25263 Пригревица

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗЕМЉО МОЈА

Музика и текст: Кемал Монтено
Изводи: „Амбасадори“

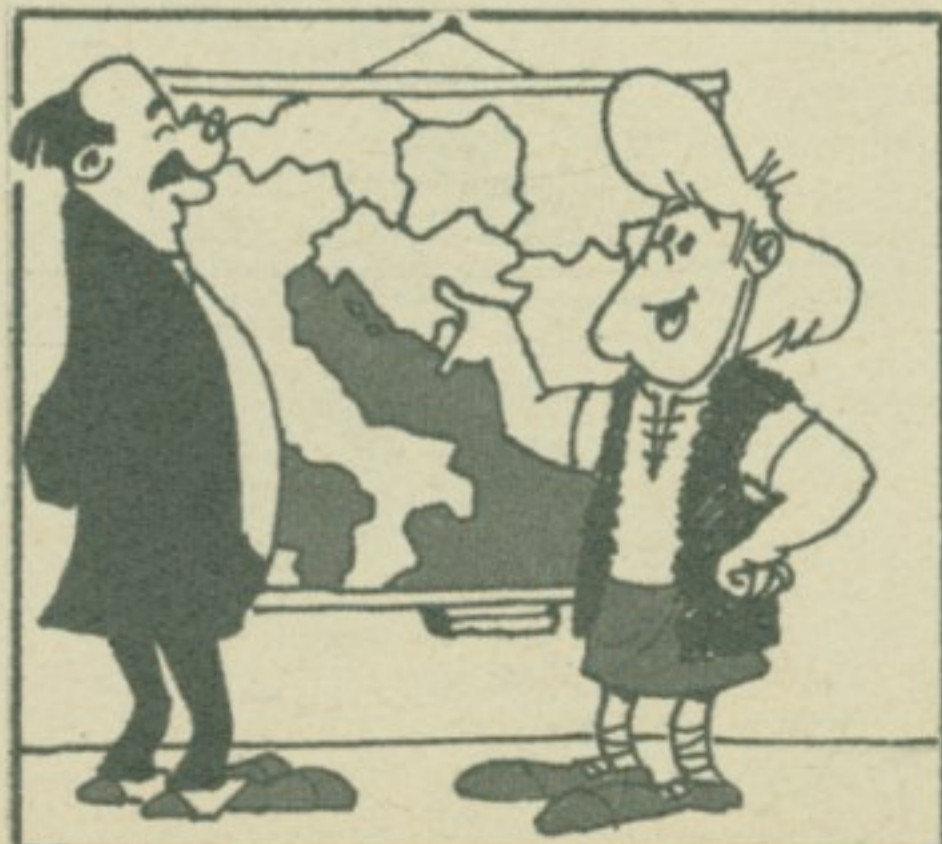
Видим поља што се житом злате
и на бријегу видим родни дом
сваког трена мислим на те
земљо моја, земљо моја.

Ау пољу моја Душа спава
усред жита као златна клас
постела јој мека трава
земљо моја, земљо моја.

И док ја нисам ту
покрај ње да скупа предамо
се сну
сваку ноћ чујем глас
који зове дођи, срећа чека нас.

Овдје ноћи нису тако плаве
овдје сунце нема такав сјај
овдје нису такве траве
земљо моја, земљо моја.

У твојој класију нех ми љубав
спава
нек' ме чека ја ћу брзо доћ'
нек' је љуби твоја трава
земљо моја, земљо моја.

Амбасадори

Својим последњим успесима сарајевски АМБАСАДОРИ оправдали су свој назив. Ови млади људи постали су у правом смислу речи „амбасадори“ доброг, за ухо пријатног звука. Прва награда стручног жирија на ШЛАГЕРУ СЕЗОНЕ 75 „Златни микрофон“ за најбољу интерпретацију, резултат је другогodiшњег рада на стварању сопственог стила. Композиција Кемала Монтена „Земљо моја“, надахнуто и распеваано изведена, освојила је симпатије публике у дворани Скендерија као и свих оних који су овогодишњи ШЛАГЕР СЕЗОНЕ пратили преко малих екрана. Да је постигнут „пун погодак“, најбољи је доказ висок пласман композиције „Земљо моја“ на свим домаћим топ-листама популарности. Група АМБАСАДОРИ постоји још од 1969. године. Једини члан од оснивања до данас је гитариста Слободан Вујовић, који је заједно са трубачем Крепимиром Влашићем, саксофонистом Андрејом Стефановићем и басистом Иваном Винковићем композитор и аранжер свих композиција које група изводи. У сталном саставу су још и бубњар Мирослав Шарановић и изванредна вокална солист-

киња Исмета Дервоз, чије убедљиве интерпретације и музикалност много доприносе специфичном стилу групе.

Од 1970. године АМБАСАДОРИ учествују на готово свим забавно-музичким смотрама код нас и освајају многа признања. Два пута су гостовали у Совјетском Савезу а готово ниједна теливизијска емисија сарајевског Студија за младе не може се замислити без њиховог учешћа. Имали су концерте широм наше земље, а од свих у најпешем сећању је остао заједнички концерт за прослављеном звездом естраде Жозефином Бекер марта 1973. године. До сада су снимили осам малих плоча од којих су запажене успехе постигле оне са песмама „Свирај ми свирај“, „Негдје на неком мору“ и последњи сингл са композицијом „Земљо моја“. Године 1972. снимили су са ревијским оркестром поп-симфонију „Варијације I“, а сада припремају и прву лонг-плеј плочу, која ће се звати „Земљо моја“. На овој плочи ће се, поред нових композиција, наћи и три највећа успеха групе „Свирај ми свирај“, „Сушрет“ и „Земљо моја“ али у новим аранжманима.

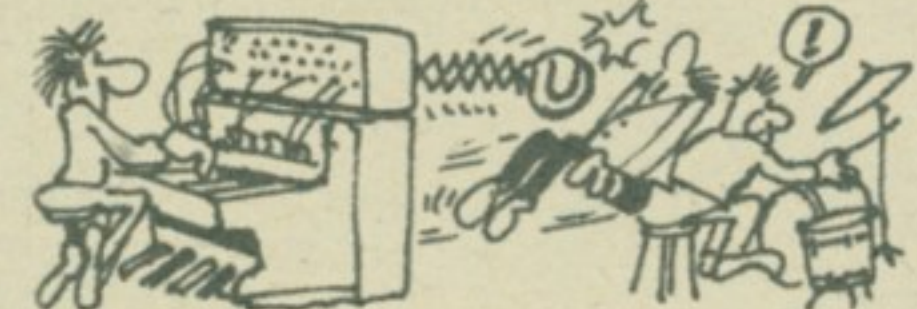

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

Млада београдска рок-група СОС завршила је снимање своје треће сингл-плоче. Наслови композиција су „Човек и пчела“ и „Знам како је...“ За обе песме речи је написао познати шабачки песник Иван Глишић.

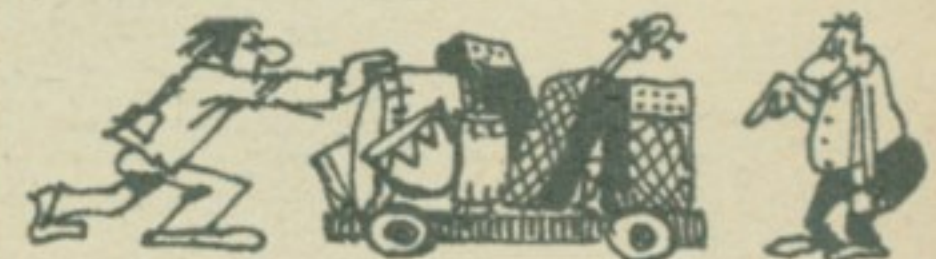
Београдски певач Миша Марковић припрема композиције за своју ЛП плочу. По две композиције већ су му написали наши најпознатији композитори: Корнелије Ковач, Арсен Дедић, Никица Калођера, Кемал Монтено, Александар Кораћ и Ворђе Новковић.

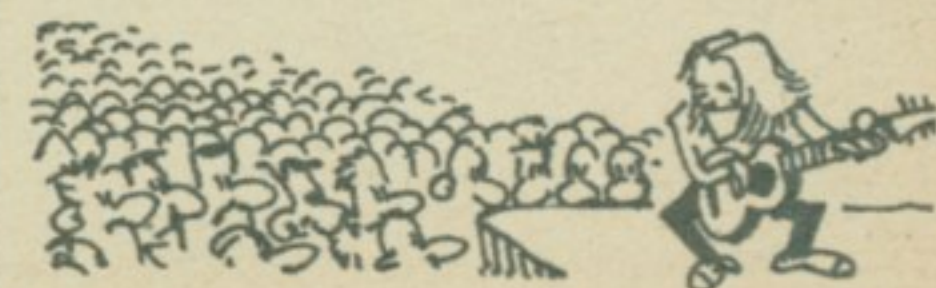
Млади београдски кантаутор Срђан Марјановић почео је ову годину веома успешно. Одржао је низ концерата пред препуним гледалиштима по Македонији, Косову и Србији а на пољској телевизији имао је свој шоу програм, који су стручњаци изванредно оценили.

Познати београдски акустичарски дуо „Влада и Вајка“ снимео је нови сингл који ће се у продаји појавити у априлу. Називи композиција су „Облак“ на А страни и „За коју ноћ“ на Б страни мале плоче.

У Љубљани је завршено снимање новог сингла и ЛП плоче познате београдске групе „Поп машина“. Користећи муг као и све инструменте са дирама (оргуље, електрични клавир, мелотрон и клавине), чланови верују да ће овај албум, под називом „На извору светлости“, представљати изузетно музичко остварење код нас.

АМБАСАДОРИ

ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК

Снимко: М. Исаилов

Дисао је тешко иако је казаљна показивала да је резервоар пун. Неће звати у помоћ своју жену. Нема смисла да обоје настрадају.

Ништа не може да ме разбесни као распарене ствари — гунђао је он.
— Већ сам ти рекла да ми је жао — одговорила је она равнодушним гласом. — Правиш много буке око ситнице. Да ти их није можда поклонила нека плавуша?
— Сам сам их себи поконио — мрзовољно је рекао. — То су ми најмилија дугмад за манжете, имам их већ годинама...
— Знам, али шта се ту може? Молим те, само немој још и да се расплачеш. Купићемо нова када се вратимо на Земљу.
— Али, мени су сад потребна — тврдоглаво је понављао.
— Зашто? Сами смо у овом нашем броду, негде између појаса

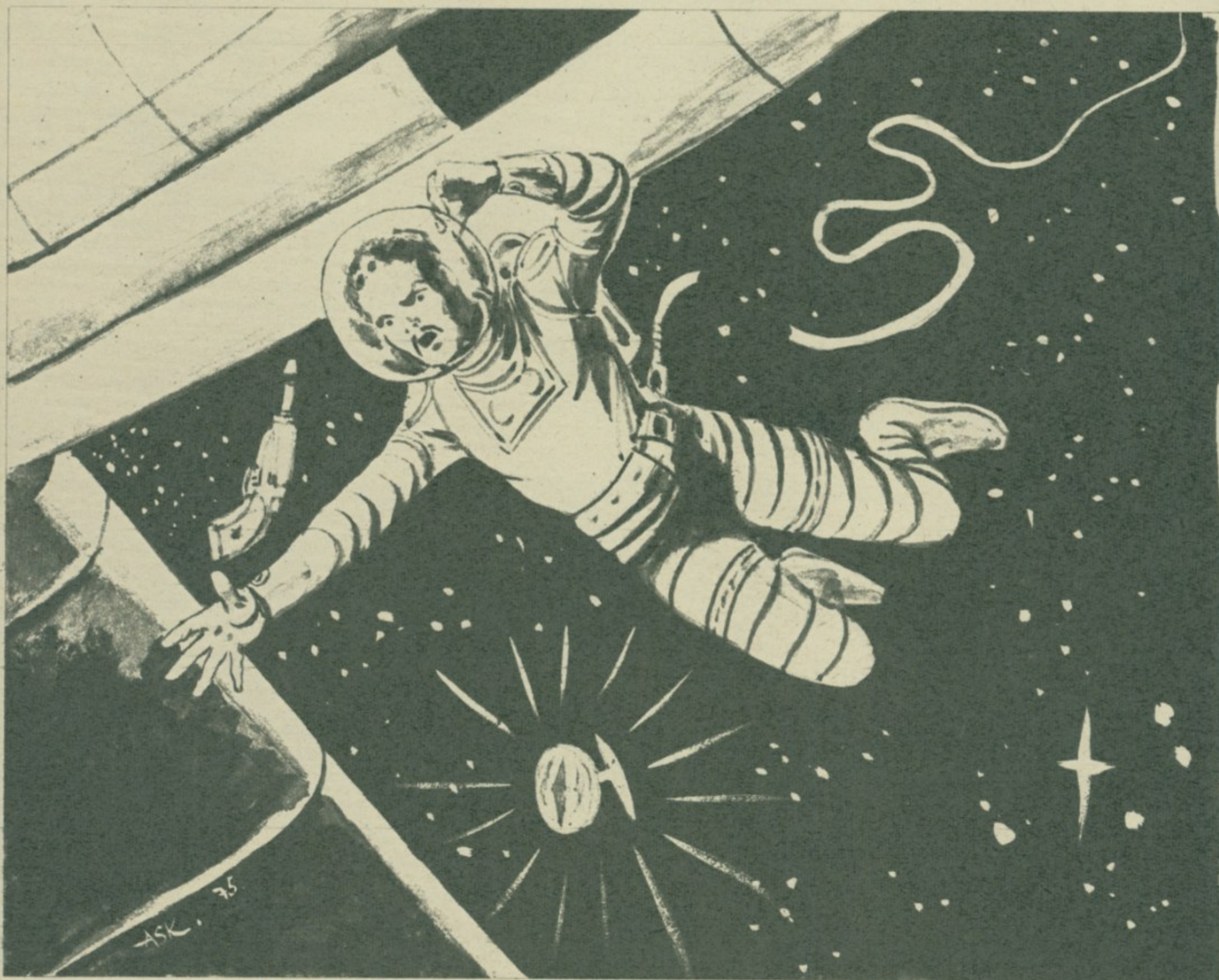
астероида и Макса, и заиста је смешно што толико цвилиш за једним паром дугмади.
Али, он је остао упоран.
— Договорили смо се, како се сећам, да се нећемо опустити кад се нађемо у космосу, као што чине неки парови, и да ћемо водити рачуна о свом изгледу као да смо на Земљи. Сети се само оних грозних људи које смо срели на Рх 173, оних што су нас позвали на вечеру у свој брод. Он је имао изгужване панталоне, а њена хаљина је подсећала на извртну врећу за брашно. Ужасно!
— То су крајности — рекла је она.
— Не могу да прежалим то дугме — наставио је он да се дури.
— Ушао сам у купатило да обе-

сим кошуљу да се суши и дугмад сам ставио на полицу изнад лавабоа. Кад сам хтео да их закачим на чисту кошуљу, једно ми је испало и отишло право у одводну цев. Одјурio сам по кључ којим бих отворио сифон, али ти си нашла да баш тада переш нешто у лавабоу и дугме је, наравно, отишло ван брода.
— Зашто ми ниси рекао да си испустио дугме?
— Нисам могао мислити да ћеш одмах ући у купатило.
— Па добро, човече, ниси изгубио круну с дијамантима.
— Мени та дугмад значе више него круна. Шта да радим с једним дугметом? Кажем ти, највише ме од свега нервирају распарене ствари.

— У реду, купићемо нови пар дугмади!
— Али, неће бити иста као ова — гунђао је.
— Куда ћеш сад? — упитала га је.
— У Контролну собу.
— Да јадикујеш у самоћи, зар не?
— Не, драга. Буди сигурна да нећу.
Кад је видела како светлуцају бочне ракете које заустављају ротацију брода око његове хоризонталне осе, стварно се разбеснела. Била је тада у кухињи и спремала шпагете за вечеру. Шпагети и слободно падање се никако не слажу. Није се побринула да прво очисти са себе шпагете који су јој висили са косе, лица и кецеље, већ је појурила право у контролну собу.

Мајушни сањелији

— Шупљоглави створе! — викнула је на њега. — Шта мислиш, да ја могу без гравитације у кухињи? Покварио си вечеру.
— Открио сам своје дугме — рекао је он поносно, не обраћајући пажњу на њене прекоре. — Вероватно знаш како функционише овај систем за избацивање смећа и воде. Сви отпаци се избацују помоћу центрифугалне силе под правим углом са линијом кретања брода. Сматрао сам да постоји могућност да ухватим на екрану метални предмет ако зауставим ротацију.
— Па? — питала је нестрпљиво. — Јеси ли га ухватио?
— Да. Ено га! — показао је прстом на светлуцави екран који се пружао дуж зидова. — Видиш ли? Она тачкица што изгледа као сателит. То и јесте мали сателит.
— Шта имаш од тога што сада знаш где је? И да би сазнао ту непотребну чињеницу, ти си упропастио вечеру.
— То није непотребна чињеница. Шта мислиш, шта ће нам космичка одела?
— Никуда ти нећеш ићи — рекла је одлучно. — Не долази у обзир да изиђеш из брода. Толико луд ваљда ниси!
— Ма немој! Ја се уопште не плашим тих излазака. Тебе нико не тера. Сувише си неспретна за тако нешто. То си доказала прошли пут.
— Али, ти си био крив што сам изишла с неисправном опремом.
— Којешта. Свака будала зна да пре изласка треба сама да провери своју опрему.
— Да, неке жене су заиста будале што се ослањају на мужеве — уздахнула је.
— А неки мужеви се заваљавају да су им жене дорасле за оваква путовања... — одмахнуо је руком — Није важно, ено мог дугмета и идем да га узмем.
— Не смеш то да чиниш!
— Да нећеш да ме спречиш? Дакле, сад ћу изићи из брода, а ти пажљиво посматрај екран и гледај да ме доведеш до положаја кад могу да пресечем орбиту дугмета.
— Ти си стварно луд! — Нервозно му је окренула леђа. — Не верујем да то озбиљно говориш.
— Никад нисам био озбиљнији у животу.
— Али, свашта ти се може десити, а ја нећу бити у стању да ти помогнем. Знаш колики страх имам од тих одела.
— Ништа се неће десити — уверавао ју је. — Ти само седи, гле-

Конопац се прекинуо и он се сад удаљавао од брода.

дај у екран и обавештавај ме о положају.

Извадио је одело из гардеробе, обукао га и пажљиво закопчао.

Ни нишњољ, ни коноџац,

Требало је да зна, пребацивао је себи. Требало је да зна да су правила која је донела међупланетарна комисија у ствари веома паметна. У правилу број 11 јасно је стајало: „Нико не сме да излази из брода сам, без пратње свог сапутника“. Веома често људи су гинули зато што се нису придржавали овог правила.

За разлику од своје жене, он никад није имао незгода са космичким оделом и због тога је, вероватно, и био непажљив. Висио је непокретно на крају конопца којим је био повезан с бродом и чекао да чује прва упутства. Назад...

— Напред два метра... Стој! Удаљеност један метар!

Његов ракетни пиштољ за кретање ван брода опалио је кратко.

Тада је угледао дугме како му се приближава мало је, светлуцаво на сунчевој светлости. Насмејао се задовољно. Обе руке је испружио да га ухвати... и тек онда схватио да је у десној држао пиштољ, а том руком је хтео да ухвати дугме кад му се приближи. Покушао је да пребаци пиштољ у леву руку и у журби га испустио. Пиштољ је отпловио у празан простор.

„Нема везе“, помислио је. „У броду имам неколико резервних пиштоља“.

— Ухватио сам га! — повикао је у микрофон.

Повратак на брод биће лак, мислио је. Треба само да се довуче до њега уз конопац.

Тек тада је открио да више није повезан конопцем. Некако, вероватно док је премештао пиштољ, конопац се прекинуо. Бродови који истражују астероиде познати су по лошој опреми. Сад се полако удаљавао од брода. Није било ни-

чега што је могао да баца у правцу супротном од свог удаљавања, да би се зауставио. Имао је само дугме, чија је маса била сувише мала да би имала неког ефекта.

— Шта се догодило? — допро је до њега глас његове жене.

— Ништа — слађао ју је. „Она неће обући космичко одело док год је не прође страх“, размишљао је. „Па и ако учини то, биће сувише ризикантно. Нема смисла да обоје настрадамо. Збогом“, опраштао се од ње у мислима. „Збогом, мила. Било је лепо живети с тобом. Продај брод и врати се на Земљу“.

— Шта је било? — поново је упитала.

— Ништа — једва је одговорио, удишући последње резерве кисеоника. Казаљка је показивала да је резервоар пун, али нешто очигледно није било исправно, јер је он већ с тешкоћом дисао.

— Нешто ипак није у реду — повикала је она.

— Да — признао је. — (Обећај ми нешто: кад се вратиш на Марс, тражи да ти се набави нова опрема, али само Соренсова. И... и... — борио се за дах и покушавао да остане свестан. — За све сам ја крив. Чувај се, а мене не покушавај да...)

Тада се онесвестио.

Једна јача фобија

Изненадио се кад се пробудио у свом кревету. Био је изненађен што се уопште пробудио. Прво је угледао њено лице — умрљано сузама и срећно. Она је видео шта држи у рукама: чисту, белу кошуљу на чијим су се рукавима светлукла његова дугмад.

— Ти си излазила — нежно је рекао. — Ти си ме унела... али, драга твоја фобија према космичким оделима...

— Открила сам да имам једну много јачу фобију — рекла је. — Исту коју имаш и ти. — Сагнула се да га пољуби. — Страшном мрзим распарене ствари... Не мислим само на дугмад за манжете!

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) сума, 6) популарисање производа и услуга, 13) допадљив, згодан, 15) изврнут, 16) ауто-ознака за Добој, 17) први летач (мит.), 19) пуно употребљавано, 21) мера за хартију, 23) хемијски знак за иридијум, 24) болни узвик, 27) град у Француској, 29) премијер амерички филмски продуцент (Мајкл), 30) један месец, 32) тврди камен, 34) кончаста творевина, 35) наша певачица (Нада), 38) хемијски знак за цезијум, 39) туђинац, 40) хемијски знак за баријум, 41) канцеларија декана, 42) два комада, 43) покривач, 44) пастирска песма, 46) жбун, 47) хемијски знак за радијум, 49) десна притока Дрине, 50) слово латинице, 52) озледа, 55) фотографија, 58) француски књижевник (Пјер), 60) ауто-ознака за Крапину, 61) ићи без циља, тумарати, 63) врста змије, 65) искупити грех кајањем, 66) опште прилике.

УСПРАВНО:

1) староседеоци Америке, 2) опак, рђав, 3) хемијски знак за нобелијум, 4) орган чула вида (мн.), 5) недавно преминули италијански редитељ и глумац, 7) слово латинице, 8) врста коњског корака, 9) игра на срећу, 10) аустријска новинска агенција (скр.), 11) француски физичар (Едме), 12) сазвучје тонова, 14) река у Црној Гори, 18) бог сунца код старих Египћана, 20) сарајевски певач (Сабахудин), 22) наша река, 25) свети бик код старих Египћана, 26) дванаесто и десето слово азбуке, 28) поставити задатак, 29) име песника Ујевина, 31) особа која прави лутке, 32) део дрвета, 33) мрежа за косу, 36) чувар крава, 37) планински масив у Словенији, 39) град у Приморју, 40) дењак, 41) дом, 42) град у Италији, чувен по кривом торњу, 43) грудњак, 45) комедија Бранислава Нушића, 46) лозинка, девиза, 48) свежањ жита, 51) вештачка кожа, 53) хемијски знак за алуминијум, 54) личност из романа „Три мускетара“, 56) наша филмска глумица (Рина), 57) албанска телеграфска агенција (скр.), 59) острво на Јадрану, 60) домаћа животиња, 62) скраћеница за: итем (исто тако), 64) ауто-ознака за Карловац.

МАГИЧНИ КВАДРАТ — ВОДОРАВНО И УСПРАВНО

36) превлака на Малаки, I—I превремен, II—II име Карењине.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14		15				
16			17			18		19			
		20		21		22				23	
24	25		26			27	28		29		
30				31		32		33			
34				35	36	I	II				37
38			39		I						40
		41			II						42
	43							44	45		
46				47			48		49		
50			51		52	53		54			
55		56		57		58		59		60	
61					62		63			64	
65								66			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) тартан, 7) кондор, 13) идеали, 14) Енеида, 15) раст, 16) Кир, 19) твар, а, а, 19) Козак, а, и, 21) но, 23) Соломон, 24) тт, 25) Исак, 27) алир, 28) пре, 29) нема, 31) ак, 32) пакт, 33) елан, 35) Арам, 37) Теба, 39) ос, 41) арије, 44) ама, 45) крте, 47) мрак, 48) КЗ, 49) каверна, 51) ко, т, т, 53) репер, р, и, 55) Итас, 58) шав, 59) сако, 61) жалпак, 63) анатом, 65) аркада, 66) нереди.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живојин Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страни валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефон: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

КРАЉИЦА ЈЕЗЕРА

шаца убавић:

ЛИМУЗИНА

ПОЛИТИЧНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ЗАШТО СЕ ЧОВЕК СМЕЈЕ

Много волим да се смијем и често ме због тога изгрде у школи, а и моји родитељи баш немају много разумевања за мој смијех. А мени тако дође, мислим пућићу ако се не смијем. Реци ми молим те зашто се човек смеје и да ли га треба због тога грдити па и кажњавати.

Ивана Поповић,
Ријека

рочитом врстом смеха. До седме године дете се највише смеје обичним ситуацијама из свакодневног живота. Од осме до тринаесте године смех изазивају догађаји као што је онај кад се неко оклизне на кори од банане. У доба од 13. до 20. године младих се највише смеје шалама и духовитим обртима. Најзад, после двадесете године човек се највише смеје себи и осталима из своје околине.

У свему треба имати меру, па и када је смех у питању. Одрасли се некада можда и неоправдано наљуће због смеха који сматрају неумесним. Смејати се усред наставе или када се говори о некој важној и озбиљној ствари није баш препоручљиво.

ПРИБОР ЗА СЛИКАЊЕ

Молим те да ми кажеш где могу да набавим сликарски прибор јер намеравам да се аматерски бавим

сликањем. Занима ме и на каквом платну се слика.

Живорад Радосављевић,
Ниш

За сликање се употребљава ланено платно али се тек специјалним поступком припрема за употребу. Платно спремно за сликање као и комплетан сликарски прибор може се набавити у про-

давници „Монпарнас“ — Продајна галерија уметничког материјала и прибора — Бориса Кидрича број 50, Београд. Телефон 431-313. Вероватно да и у Нишу можеш наћи исто. Покушај да се обавестиш у Школи за примењену уметност „Борђе Крстић“ Првوماјска 20.

ШАХОВСКИ БУКВАР

Молим те да ми у Малој пошти кажеш где могу да купим књигу о шаху и по којој цени. Унапред ти хвала.

Зоран Васић,
Смедерево

У „Спортској књизи“, Македонска 19, у Београду може се купити књига „Шаховски буквар“ Петра Трифуновића по цени од 30

динара. Књига је писана лаким и приступачним стилем и веома је погодна за почетнике. У истој књижари може се купити и књига Драгослава Андрића „Игра милиона“ где се на духовит начин, уз приче и анегдоте говори о шаху и шаховским правилима.

ЗИМСКИ СПАВАЧИ

Недавно сам прочитао у „Забавнику“ да су мрмоти велике спавалице. Да ли за време њиховог сна долази до промене телесне тежине и како успевају да живе месецима без хране.

Срђан Живковић,
Земун

Зимски сан у који мрмоти падну почетком октобра и који траје до априла, одувек је много интересовао научнике. Због тога је француски научник доктор Кутирије у лабораторији проучавао десетак мрмота и бележио шта се догађа пре, за време и после њиховог чудног сна, а затим је упоређивао своје резултате са постојећим од којих су дошли страни или француски научници. Међутим, тешко је сазнати праву истину, то јест даноноћно посматрати ову животињу шест месеци, односно колико траје њен сан.

Као што смо већ рекли мрмот у октобру пада у сан и за неколико дана његова температура спадне са 37° на једва 3°. Ако се зна да човек чија је нормална температура 37° умире ако се она спусти испод 27° онда се види колико је то значајно за испитива-

ње. Дисање им је толико успорено да се животиња мора радиографисати да би се утврдило да није угинула. Ови „зимски спавачи“ из дана у дан у сну губе прилично од своје тежине: одрастао мужјак који је пре сна 26. октобра био тежак 5,340 кг — наводи доктор

Кутирије — имао је 3,100 кг у децембру, 2,5 кг у фебруару и једва 1,700 кг 8. маја. И остали рефлекс за време овог необичног сна такође „спавају“: на мрмота се може управити најјача светлост, или урлати у његове уши, или пак покушати да му се склупчано тело исправи — али на све то он неће реаговати.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: НЕЗВАНИ ГОСТИ

Алберт Браун се уопште није изненадио кад је чуо за братовљеву смрт иако о њој није могао ништа да зна ако није био умешан у злочин. Поред тога, он је изјавио да је читаву претходну седмицу, укључујући и дан када је убиство извршено, провео с пријатељима у Брајтону и да се вратио тек пошто су инспектор и његов пријатељ насилно ушли у његов стан.

Овај исказ је потпуно супротан неким чињеницама које је инспектор Николсон приметио у стану. Наиме, у вази коју је инспектор Жеди оборио, цвеће је било сасвим свеже. Да је Алберт Браун провео недељу дана у Брајтону, као што је тврдио, цвеће би увенуло.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручујете 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

